

زهینه‌بهی شیخ عه‌بدولکه‌ریمی داره‌خورما له مه‌دالیای ئیفتیخاردا

بەدرخانی و لەسەر لاقن لەمەپاش، له گشت لاوە دەتەنەپاپ و دەکو ئاش

ھەفتەنامە يەكى رۆژنامەوانىي
گشتىي نىازاادە
دەزگاي چاپ و بلاوكىرنەوهى
بەدرخان دەرىدەكتات

ژمارە (۱۲۱) سى شەممە،
كانونى يەكەم ۲۰۰۹/۱۲/۲۲ زاينى
بەرانبەر بە بەفرانبارى ۲۷۰۹ كوردى
سائى دەيمەن

www.bedrxan.net
www.bedrxan.com
bedrxan@yahoo.com

مام سالح
لیوانلىيولە
كوردايەتى و
شۇشكىرى
لەلە

د. ئازاد حەممە شەريف
مۇنتىنېگىرۇ ..
وانەيەك بۇ سەرکردە
كوردەكان

٢١

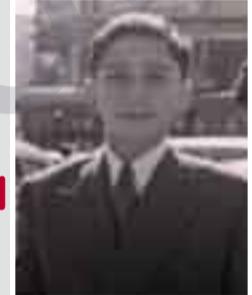
وەزىرى خويىندىنى
بالا روانگەكانى
خۆى له بەدرخان
بلاودەكتەوه

٢

LE YADÎ
MİR
CEMŞİD
BEDIRXAN

22-23

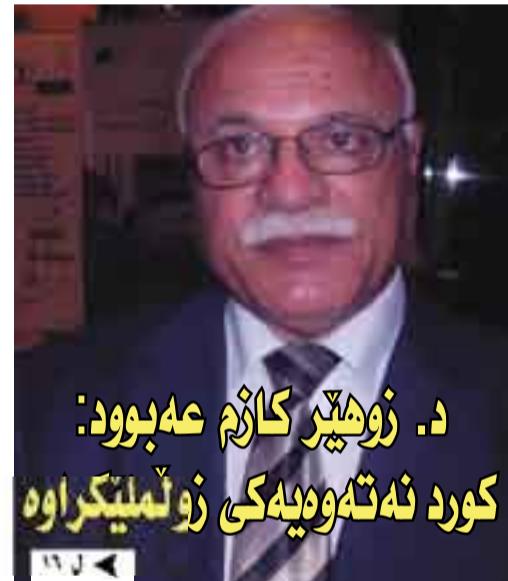
كۆيە ... گولى
باخانى پىشىكەش
كردووه!

فەرەنگى مير جەلادت بەدرخان چاپكراو گەيشتە كوردستان

سەلاح سەعدوللا.
بەشى دووەم: فەرەنگى جەلادت بەدرخان.
بەشى سىيىم: فەرەنگى كۈشارى هاوار.
ئەلەف و بىيى كورىشىش، كە لە هاوار دا چاپ
بۇ بۇو، جىنى خۆزى كەرتۇۋە.
ھەروھا سىيەم خان گوتى: ئەنم فەرەنگى
كىدۇتە دىيارى بۇ دىكتور جەمشىد بەدرخانى
برام.
بەناوى دەزگاي چاپ و بلاوكىرنەوه بەدرخان
پېرۇزبازى لە كوردان و سىيەم خان و تەوارى
زمان دۆستان لەھەر كۆيىھى كوردىستاندا
بن دەكىن. پېرۇز، نوخشە لە چاپكىرىنى
ئەلبومى بەدرخانىيان و بەرھەمەكانى دىكە
بىت.

دوای بلاوبونەوهى ئەلەف و بىيى لاتىنى.
دەرسخىتن و راگىرتى كۈشارى هاوار، بىيىتە
پىيىستىيەك بىز پىتشەپۇونى زمانى كوردى
و بادۇكىرنەوهى ئەم زمانە لە هەرچوڭار
پارچەيى كوردىستان من دەتوانم بلىي: ئەمە
يەكىمەن فەرەنگى كوردى كوردى بۇو.
بەلام بەداخوا له بەر كۈچى دوایي باوكم،
كىرەوگرفت هاتە ئىنۇ ڇىانى ئېنىەوه، ئەم
فەرەنگىكە مەتا ئىستاپلاؤ ئەبۈوه.
لە درېزىدە قىسىكەنيدا، سىيەم خان گوتى:
”ئەم فەرەنگى وەمكۇ فەرەنگى ئاساسىيەكان
نېيە، لەبىر ئۇ كەمۇ كۈرىپىيانە، فەرەنگىكە كە به
سى بەشى چاپكراو.
بەشى يەكەم: شەش تىپى ئا، ب، ج، ج، د، ه“

١٩

- * بەشى فەرەنسى كۆلىزى زمانى زانكۆى سەلاحە دىدىن رىز لە سىيەم جەلادت بەدرخان دەگرىت
- * قوتابىيانى كۆلىزى دەرمانسازى زانكۆى جىهان لە مانگىرتىيان بەرددەوانى
- * لوقمان كىخوا داود باس لە رۆزە سەختەكان دەكتات
- * لە رۆزىدا، عەبدولغەنلى يەحيى باس لە نىسکىناسى ئەسىل نوجىنفى دەكتات
- * مەسعودى مەلا ھەمزە لە ژۇورى نەشتەرگەرى ھەرەشە لە گۆفارى سەقىل دەكتات
- * پاش ۲۶ سال، رىزگار شىيخانى شىعىرى چوار وەرزى سائىيکى مەولۇود لە بەدرخان بلاودەكتەوه
- * خۆخويىندەنەوه لە خويىندەنەوه سەدان كىتب باشتە

شانوى
مندالان
لەبەردمە
ترس و
شەرمدا

لە ژمارە ئايىدەدا بەشى دووهمى ژىاننامەي عوسمان سەرسۈر بخۇيەرەدە

بۇ زىاتر دەولەمەندىرىنى باھەتى چەند لايپەرييەك لە ڇىانى مامۆستاي شەھىد
عوسمان سەرسۈر، كە لە ژمارەي راپىدوو بلاوكىرىيە، بەباشمان ڇىانى ھەر ھاوري
و خۇشەويسىتكى خوالىقشىبىوچ يادگارى و نۇرسىن و ھەر وينەيەك ئەرشىفي
لايە بەمەنەتەنەوه بلاوۇ دەكەيەنەوە لەھەمان كاتىشىدا بۇيى دەگەرپىنەنەوه، بۇيە
بەمەنەستى زىاتر زانىيارى وردىتە دەرپارەي ڇىانى تابىبەتى و خەباتى سىياسى و
پىشىمەرگايەتى بىنۇسىنەوه، تىكاپەي بەم ناونىشان و ئىمپىلەنە پەيوەندىمان پىيە بەن:

bedrxan@yahoo.com, dizayee_8@yahoo.com
يا پەيەندى بەم ژمارە تەلەفۇنانەي لاي خوارمۇھ بەن:
د. كاروان دەمىيى 07504555878 - 07504495315 - 07702538014

١٣

پاک

حہسہن یاسین

ئاسوس و خەلاتى تويىنى

* که له رۆژنامه وانی تئیستای کوردى له هەرپىچ
کوردستاندا رادەمەتى دەبىنى چگە لە ژمارەيەك
لە رۆژنامە و رادیۆ و تەلەفزىيەن و رۆژنامەوان کە
ھەول دەدەن کارى رۆژنامە وانى بە شىوازە كە
راسىتكۈرى لەكەل پىشەكە، كەپىشەرى رۆژنامە وانىيە،
بېكەن لەپالىدا دەيان كۆفار و رۆژنامە و رادیۆ و
تەلەفزىيەن و رۆژنامەوان ھەن کە نەك ھەر پىنھەوى
لەراسىتكۈرى لەكەل کارى رۆژنامە ئانىدا ناكەن، بەلكو
كارەركىنلەن لەبوراىي رۆژنامە وانىدا رۆزبەپۇر زىانى
زىاتر بە رۆژنامە وانىي كوردى دەگەيەنى و دەبىتە
ھەزى ئەبودى كە لەلاتىكى دواكەن توسوو و دەك
ولاتەكە تئىيەدا خۇينەران لەسەر خۇينەتىدە وەدى
باپەتى رۆژنامە وانىي خەرآپ رابىتىن و اۋايان
نىشان بىدات كە رۆژنامەوان ئەو و كەسىدە كەدەمى
ھەلەننەيەو بەم بلىت (گەندەل) بەم ئەبودى يەك
بەلكىن لەسەر كارە (گەندەل) اەكانى ئاپىرا لەبىد
دەستتى!

* بهداخوهه نیستا لایه‌نیک نیمه کاری روزنامه‌وانی
له و لاتی تیمه‌دا هله‌سنه‌گنیتیت و لایه‌نه خراپ و
باشه‌کانی روزنامه‌وانی کوردی دیاری بکات.
هه رووه‌ها روزنامه‌وانی روزنامه‌وان و روزنامه‌وانی
ناروزنامه‌وان له یه‌کتر جوودا بکاته‌وهه. له کاتینکا
روزنامه‌وانی باشمان‌هن و له سه‌بر پیاشی کارکدنی
خزیان بهرد و امان و ژم بهرد و امبوونه‌شیان
له سه‌بر پیاشی ژنجامدانی کاری روزنامه‌وانیان و
راسکتکیزان له کاره‌که‌کیاندا ماسله‌هه کی شه‌حسیه و
هیچ لایه‌نیک نیمه هاندیریان بیت!
* ئەمینداریتی گشتى خلاتی روزنامه‌وانیی

عهربی، که لدویهی به سر روزنامه و انانی عهرد باده شد کریت، به های خلاطی "ستونو نی روزنامه و انانی" تی له (۱۵) هزار دلاره و کرد به (۲۰) هزار دلاره لچارچیوهی نه او هموارکردندانی لپیزه و دی پیزه و دی پیزه و بینهای خلاطه کرد که داریان نگنجه نی تویی خلاطه که، که بهم دواییه لدویهی کوبوهوه، ثم بیرارهی ددرکرد.
خانم مونا مری، که ثامنده ای کشتنی خلاطه که، رایگان بیاند که ثم هنگاو بز هنینه دی دوو یامانی سه ره کیه. نیشاندانی سوربوونی نگنجه نی خلاطه که به لسر ریزليتان له نووسه دران و روزنامه و انه کون نویکان (المخرجهین). هرودها بز هاندانی نهودی نوی نووسه رانیشه بز ئوهی به گوریکی زیاتره و به شداری له خلاطه کرد بکن. بیگومان ثم دوو هنگاوهش به شداریه که دبیت لمه رزکردن و هی ناستی نه و بابته روزنامه و انبیانه ای روزنامه و انانی پیشکه ش به خوینه ارانی خزیانی دک.

به های تیکرای خه لاته کان، که به سه ر (۱۲) به شی
جیوازی بواره کانی رؤژنامه وانی دابه شکراون و
هر بیشک ته رخانه بز بابه تیکی رؤژنامه وانی،
(۲۳۵) هزار دو لار.

خه لاته کان، جگه له خه لاتي (که سی راگه یاندکاری سال) لمبورا راگه یاندی نووسراوا، له همه مو بواره کاندا بربیتین له: - ۱- خه لاتی روزنامه و اینی سیاسی، - ۲- خه لاتی باشترين و توپوييژي روزنامه و ايني، - ۳- خه لاتی باشترين ستوني روزنامه و ايني، - ۴- خه لاتی روزنامه و ايني ئابورى، - ۵- خه لاتی ريبيرترائي روزنامه و ايني، - ۶- خه لاتی روزنامه و ايني كله تورى، - ۷- خه لاتی روزنامه و ايني و هر زشى، - ۸- خه لاتی روزنامه و ايني ژينگىي، - ۹- خه لاتی روزنامه و ايني تەككەلۈچىي زانيارى، - ۱۰- خه لاتی روزنامه و ايني منداش، - ۱۱- خه لاتی باشترين و يېتىي روزنامه و ايني،

۱۲- خلاطی باشترین وینی کاریکاتیر !
شیاوه با سه ظنجه‌منی نویی نهم خلاطه، نهم
ناوانه‌ی خواره‌وی تیدایه، که کسانی دیار نیو
بواری روزنامه‌وایسی عرب‌بیان تیدایه : خلفان
رؤمی، محمد‌داد جاسم‌سه‌قمر، د. عه‌زرام بن
محمد‌داد ده‌خیل پرتویه‌بری گشتی سعوودی
گروپی توپیزینه‌و و بازارداری، غسیسان بریل
سره‌رسون‌سوسه‌ری روزنامه‌ی هله‌حیات، سه‌یف
الله‌رفیع، چوزنیف سه‌مامه، محمد‌داد به‌رهکات،
عه‌بدولیللا یاه‌قریزین، محمد‌داد یه‌سف، عمران مه‌تهر
تریم، شاهین شاهین، ناصر نهازل‌اهری، غسیسان
ته‌هدیه، عهدیه للا، شید، عاششه سه‌ثبات.

* لهچهند روزی را برداودا روزنامه وان ئاسوس

هه ردی خه لاتی نازاردي روزنامه و ايني له لوپنان
و هرگزرت. كه خه لاتيكي بيورده له تبيه و له لايده
ي هكيني جهاني روزنامه کان و روزنامه هي
ئله نهار لوبنانیه و هك ريزناتيانک له جيران
توبني كه روزنامه وان و پرله مانتار يكى لوبنانی
بورو، له سالوه گدرى شه هيدبويوند پيششكش به
روزنامه وانه دهکات كه سه رباري ربي نازاردي
روزنامه وان. جيران توپني سوينديكى لوبنانيانه
ناوارداره هه كه هگوچتورو: «سوينديم به خوداي
مه زن، به مه سيحي و موسالمانه و، تار دنبايه.
بن بدرگري له لوبناني مهن، هه را پارچه بین.

نهم سوینده‌ی نوبی که له ۱۴۱ ای ناداری داشت
له (مه)یدانی ٹازاری ای به‌پرتوتا دمنگی دایه‌وه، تیستا
که چوار سال به‌سهر شه مهیبوندینا تیپه‌ربووه بورته
و پیردی سه‌ر زمانی خوشویستان و دوستانی و
به‌شکی رقر له روزنامه‌وانانی لوینانیش کرد و دویانه

به پیامی کاری لامه و بوای روزنامه اوانیان .
به خشیتی تم خلاطه به ائمه سوسس هر دی مایه
خوشحالیه، چونکه هم ریزیلیتنه لره روته نازاردنی
روز نامه و اینی کوردی بیمه کورسدستاننا
که ناسوسیش به کیکه له روزنامه وانه کارکانی، هم
ئو و لاینه شک ناسوسی دستیشانکردووه کارکنیکی
چاکین کردووه چونکه کمسیکیان بیاری کردووه
که له کیا، هاه سه نگذانه له کاره) روزنامه اندی !

و هزاره تی خویندی با او و تویزه مهندسی رانستی

و رده (به لام به زو و ترین کات) ده سه لات هکان له و هزاره ته وه بگوازیتنه وه بُن ناوه وهی زانکز و په میانکا کان. ئه و کوله کانه هی سره بخیزیش بریتین له هینانه کایه وهی نورگانیکی هله لبیز در او که تیندا ده بن خاونه کانی زانکو (اما مسْتَایان) و قوتاییه خویندکاره کان به شدارین له پر فو سه بیراراد و پیدا چوونه وه و به دادا چوون و لیپرسینه وه. خوارم: داریز ته وهی یاسای خویتلنی بالا و توپنیه وهی زانست یاسای خویتلنی بالای هریم هروه که هیکله شیداریه که هی و هزاره ده لسهر روانگه هی سیسته هی روزه هه لات نوسراوه. به لئن هندی لایه نه نویکاری تدبایه، به لام زوره بی برگه کانی ریگن له بردم په رسه ندن و پیشکه وتن. له تائینده هی کی زدر نزیکدا، پیویسته به هاوکاری لیژنه هی په رله مانی و به راویز کاری پسپر ارانی جیهانی سره له نوی یاساکان دابریز ریته وه. بُن ثه و مهیه ست، له و هزاره دتا پر دیکی راسته و خو لگه ل لیژنه هی په رورده و سه روزه کایه تی په رله مان دروست ده کریت و به زو و ترین کات کار له لسهر پیدا چوونه وه که ده زکاریا، و له ویشداد هی هیکلایکی دینامیکی سیانه وه دابه ش بکرین. زاره تیش ته نیا سه ره په رشتی ته مولی و سه ره په رشتی هری و بدودا چوون. ته ش نهنتی سه ره که و تنتی هی سیسته می و لاتانی همریکا و په ریتانا و لیلان. که زانکو کانیان سه ره لوتکه هی خشته هی زانکر کانی جیهانیان دوده. که چی ئه وانی تری هه و روپی و هک فقره دنسا که زانکو کانیان خویی ته او ایان دهست و به تاکوتک ناویان دستی باشترين زانکوی بیه.

A photograph of a large, dark wood bookshelf filled with books and various decorative items like plates and figurines. In the foreground, a leather office chair is positioned at a desk that is cluttered with stacks of papers and documents.

دی رالاسی - ۱۵/۱۱/۲۰۰۹ - همایش
 دهکریت بزءوهی گورینی یاسا
 نه بیته رسیگر له بهردم خیرایی
 گورانکاریه کان.
پوخته پیام
 کاروانی بهردم خویندنی
 بالا و توبیژنوهی زانستی له
 هریدما پیویستی به روانگه یه کی
 دوروبیتانه و نه خشنریکایه کی
 مادر و سه. ثوهیه لیره دا
 پیشکش کراوه خاله سهره کی
 و ستراتیزیه کان و به مهستی
 لیداون و تاوونیکردن خراونه ته
 بروو. دیاره که وردکاریه کان
 زور و تلوزن، به لام به
 بیبرکردنوهی بهردوم و کاری
 بی و چان و ثیرادهی پیشره ده
 ئه کادیمی و ئیداریه کان و
 ها و کاری مامؤستا و قوتاییه
 خویندکاره کان و باقی خه لکی
 هر تمه ووه، کاروانه که قواناخ به
 قواناخ دهی بچیته پیشنه و ۵
 ۲۰۰۹/۱۱/۸
 له زماره داهاتسو، دیداریک له گله
 وزیری خویندنی بالا و توبیژنوهی

چونایه‌تی ستوورداره. بُزیه پیویسته به هاواکاری لاینه په یوهندیداره کانه‌وه، چاو به وهزارت و هیکله‌ی وهزارت و شیوازی په یوهندیده کانی به دهگاکانی خویندنی بالا خشیندریته‌وه. لهودا، پیویسته وهزارت دهستپیشکه‌ر بی و به رؤحیکی به رز و متمانه به خوبونه و پیشنهاده لهو پرسه‌ییدا بکات. ئه کرکی وهزارت لهو چند ساله‌ی زایندهدا بریتیه دبی له:
۱- داشتته ۵۰، هیکله، ثباره،

موسته حیل نییه.
له سه رده می تیستادا فرسه تیکی
میزد و بیوی بیهادا هاتوته کایه وه،
که ده کری به دیهیتانی ئه و
چوره خونه له واقع نزیک
بکریته وه. به لام دیسانه وه
به رنگار بیونه وه ئه وه ته هدا
مه زنه به تاکه سیک یان
تاکه تیمک یان تاکه و هزاره تیک
یان به تاکدهستی حکومه
ئه نجام نادریت، به شه وو روژیک
یان سالیک و دووان یان به
ته مه نی کاینه کنایه ته کایه وه،
بهلکو به نه فاسی دریز و کاری
هه ره وه زی بی و چانی ته و اوی
کومه لگا و خاکی ناووه و
دره وهی هه ریم ئه نجام دهد ریت.
راسته کیشەگکان ناللۇزىن و
سیسته مه که بیکەلکە، به لام و دک
هه موو گرفت و تەھە ددا کانی ترى
ناو سیسته مه هه ریم، ده کری
به بوانگە و ستر قازیتیکى
رۇون و به پلانگى مەدروسى
دریخاپا نه و ده دست به پرۆسەی
کۈزانگارا بکرى. ئە وەش
ئەرك و مەسیتولیه تی حکومه
و پەرلەمان و سەرکردەكان
و رېکخراومکان و زانگۇ كان و
پەيمانگاكان و تەواوى كومەلگاى
قوتابى خویندكار و خەلکانى ترى
هاریمە.

دلاور عه لانه دين و زير خويندن بالا توئيشنه وه زانستي - ۱۵/۱۲/۲۰۰۹ - هه ولير

دیکتاتوریکی خواربریگزوردریته و پیوسته هیکلی نیداری زانکوکان به جزویک بگزوردرین که سره رچاوه دهسه لاتله خواره و به روهو سر بی و نیداریکه کان اسره رکایتی زانکو و راگری کولیزه کان) به رپرسیار بن له به رامه مامؤستا و قوتایی خویندکار. واته وانه خواره و بتوانن ئوانی سره و هتر بگزرن. هاواکات، بوقاکردنی ئادائیش پیوسته نیداریکه کان و مامؤستا و قوتایی خویندکار کانیش له ژین فشاردا بن، به جزویک که پیشبریکی ئادائیمی و دارایی پریار له سره تمومیلی زانکو و تارقیه مامؤستایان بدات. لیردها، ئولو ویتکی گرنگی و هزاره تی خویندندی بالا و تویزینه و هری زانستی ئوه دهی، که به شووه ویک به رنامه ویس، هنگاو به هنگاو، یارمه تی زانکو و پیمانکارانی کوردستان بدادات بوجه وی کوله کانی

کاردا بئی و تویزینه ووهش لە خزمەتى چار ئۆرسەرگەرنى گرفته تاييەتكانى هەريم بى . سېيھەم: سەرەبە خۇركەنلىك زانڭوكان ئاواقى خالك و حکومەت و دەزگا ئەكاديمىيەتكانى هەريم ئەوھىي كە سال بەسال پلە و پايەي زانڭوكان بايى ئۇندەن بەرز بىتەمە كە لە ئائيندەيەكى تىزىكىدا پېشەرەۋىتى عيراق بىكەن و لە ئائيندەيەكى مام ناۋەندىدا لە رۇزھەلاتى ناوهەپاستدا بىنە نمۇونە و لە ئائيندەيەكى دۈورىتىدا لە جىهاندا ناوايان بىتە ناو ناوان. تەنبا رىيگر لە بەدېھىناتى ئەو ئاواهە بىرىتىيە لهەرەك ھى ئەوانەي رۇزھەلاتى ناوهەپاست سەرەبە خۇنىن . سەرەبە خۇركەرنى زانڭو و پەيمانگاكان تاكە بىگەي زامىنگەر بېزبەر زەركەرنى وەھى ئاستى چۈنایەتى لە خويىتنى بالا . پۈيىستە تەواولى دەسەلاتە ئەكاديمىي و دارابىي و ئىدارىيەتكان

کہ مالِ مجیدیں

پارتی کۆمەلگای ديموکراتىن، زۆر لە دوژمن و نەيارەكانى كوردى و پارتى دادو گاشەپىدان هولىدەن درېزىك بخنه نىوان ئەم دو لاينە، كە لە زۆر بواردا ھاوېيش و ھاۋپىرىن، خۇ يېچ نەبىت دوژمن بېيەك نىن، بلام ملىيەنەدا دۇلار خەرج دەكريت تا ئەم دوژمنىيەتىي دروست بىكريت و ئۇ ترسو سكە رۇوناکىيە ھەشمانە لەنانى دەرن و ھەممۇ رىسىكەمان بىكەن وە خورى و بىمان خەندە وە ناو شەرى ھات و نەهات، ئۇانەي ۲۰۰۹/۱۲/۱۱ بىريارى قەدەغەكىرىنى پارتى کۆمەلگای ديموکراتىن دا ھەرسال و نىويۇق پېش ئىستىوا و سپيتان پارتى دادو گاشەپىدان قەدەغە بىكەن، بلام ئەمرىكايىھە كان رىيگانىن نەدا، لەكەل ئەوهش بەپارتى دادىگايى دەستتۈرى بە تووندى ئاكىدار كرانە وە نيوھى ۵۰٪ يۈ بودجە كەيان كەمكىرىنى وە، كە ئەوهش دوبىبارە دەكەمە وە، تائىستا ۲۰ پارتى سپايسى لەم و لاتە داخراوە، ئەمە يە رېبايزى دوژمنانى ديموکراتىيەت و ئاشتى و مافى مروق.

پارتى کۆمەلگای ديموکراتىن زۆر و كۈورەكانى كوردىستان و توركىا و جىجهان لە گەل لەلگىتنى دروشمى مەترىسييەكى گەورە دەزى دوازەۋۇ بە رېۋەنلىنى شۇقىنىيەكان و ھېزە سەرىزايىزەكانى تورك تا گەيشتە ئەو بىريارە يە دەدى كودەتا بەكەن دەزى حکومەت يَا گۈزىزىكى گەورە لەكورد بەدەن، لىئەدا رۆزى ۱۲/۹ ۲۰۰۹/۱۲/۸ كەمەركىيەكان دەزى كودەتا وەستان و تىيان: گۇزە لەكوردىدان كارىكى تاوخىزىي توركىا يە، واتە بە گلۇپى سەۋىز ئەمەركىا و فشارى سەرىزايىز بېداگىرى ئۆپۈزىسىنە شۇقىنىيەكانى تورك بىريارى قەدەغە كەسە دەرچوو.

پارتى دادو گاشەپىدان لە باڭانەشەكى بىز پرۇزە كرانە وە ديموکراسىيەت و داڭىكىرىنى لە مافى كوردى يەرامىبەر ئەنچۈمەنى نۇفيتەرانى توركىا بىز يە كەمینجار لە ژيانى سپايسى توركىا و كوردىش، بەرپىز رەجب تىيە ئەردۇغان سەرەتكى پارتى دادو گاشەپىدان و

خویت‌هایی برپا شد و برا
دلسوزه‌کانی کوردستان، ئەندام
و هادارانی پارتی کریکارانی
کوردستان و پارتی کۆمەلگای
دیموکراسی برپیش، به ریزان سەرکردە
قاره‌مانه‌کانی رینگای ئازادی کورد و
کوردستان، خۆم بە یەکیک لە نیوەی
تیکوشەر و کوردپەروەر دەزانم،
لە بەرئە وەی چەندەساڵ لە خبائی
کوردایتە لە شار و شاخ بە نھیتى
و بە ئاشكرا-لەئىر سىنېرى رى تۆپ و
تەيارات دوزمن بەشدارىم كردووه،
سەرۆك وەزيرانى توركىا لە پىشەو
رەچاوى بەرئە وەندىيەكەنلى خۆى
و حزبەكەي كردووه بۇ مانە وەيان
لە دەسەلات و جىئەجىركەنلى پەرگارە
ئىسلامىيەكەيان، چونكە زۇرباش
دەزانىتى گەلى كوردو هېيە سىياسىيە
سەيياتنەر وەكەنلى كورد نزىكتىرين دۆستى
تەوان ئەگەر تاكە هېز ئەن لە گەليان،
چونكە:

بويه خرم به دور نازانم له نئوه
ماندوونهناس و خوشويست، واتا
به نئش و شازار و فيداكاراييه کاتنان
ئاشنام، مافي خوشستانه ئه گرهندیجار
بى متمانىي و دلراوکه و ترسان
هەبى لە هەندى بەلین و هەلوپىستى
زارەكى لە حکومته داگيركەرەكانى
كوردستان، بەندىخانە ئىميراليس
دەسەلاتى دادو گەشەپيدان،
بېپچەوانە پارتى گەلى كۆمارى
و جولانوهى رەگزپەرسىتى و
ھېزى سوپا، كە ھەميشه له ھەول
و تەقلەلان بۇ لادانى پارتى دادو
گەشەپيدان لەسەر دەسەلات،
بۇئە وهى خۇيان دەسەلاتى تەواو
كېگىرنە دەست.

یه کیکه له ئەنجامى ئىھو بەئىن و ھەلۋىستە لوس و چەورانە، ھەرۇدە تىشكىكاني شۇرۇشە كانى شىيخ سەعىد و شىشيخ مەحەممەد و كومارى مەھاباد و رىيکەكتىنى چەزائىن لە ئازارى ۱۹۷۵ دىرى شۇرۇشى كوردىستانى باشۇرور. بەلام بانگشە و پىتاكىتنى ئەم دوايىيە پارتى دادو كاشەپيدان بىز كرانە وەي بىمۇركاسىيەت و داڭكۆرى ۱۹۸۰-كىم ۱۱-ئۇشتى ۱۴-ئانۇندا

ا-تپیورسیون به پیشواوی هیزو
سوپای تورکیا دهیه ویت بگات به

له کورد، به لام ئىستا هەرئەوەندەيان
لەدەست دىت بۇيە نابى لە توانى
خۇيان زىيات بارىان قورس بکرىت،
ئەگەننا پېشىيان دەشكىت، بۇيە دەنى
هاواكىريان بىكىت بۇ سەركەوتى
پېرۋەتكە لەئاستى ھەنگاۋەنلىكىان،
نابى يەچ دۇستىك بىدوپىتىن بەتايىتەتى
لەنان توپكىيا قىسە كانى ئەردىڭكەن لەنان
پەرلەمانى توپكىيا دەزى تەيارەكانى
كورد و داڭكۈركىدرى لە مافى كورد
بە ھەموو حىساب و لىتكەنەوەيەك
دەستتەكە و تېكى گەورەبوو، بۇيە نابى
لەبىرمان بېچىت.

دەبى رىز لە هەلۋىستە كانى حۆكمەتى
هەرىئى كوردىستان بىگىرىت، چونكە
تاكە مىيواو ئاواتى كوردى، كە بەرھەم
ھاتۇوە، دەبى ھولىدەن باشتىرىت و
پېشىنى بىگىرىن، بىر لەلە پەكىنە وەڭگەر
سەرانسىرى كوردىستان، كە دەتوان
كارئاسانى بىكەن بۇ حۆكمەت.
٤- پارتى داد و كامشەپىدان و كوردىش
ھە كەش و ھەوايەكى پى ئاشتى و
ئازارمىدى دەكەن بە ئاواتەكانىان بە

نهاده داشتند. این اتفاقات می‌توانند این را نشان دهند که این اتفاقات بعدها در ایران رخ دادند. این اتفاقات می‌توانند این را نشان دهند که این اتفاقات بعدها در ایران رخ دادند. این اتفاقات می‌توانند این را نشان دهند که این اتفاقات بعدها در ایران رخ دادند.

و سورور بوبون له سهريان ریگای زدر
له دهستکوه تکانی دیکه مان لیده گرینت.
سهیری سوریا بکن نزیکه: ۸- ساله
تورکیا ویلاحتی ئاسکەندرونەی
عەرەبی سوری داگىر كىرىدووه، ۳۳
كەشەپىدان بىرىتىن له كىنكارو جوتىار
و خويىدىكار و روشنېپرو كاسپكار و
بازارگانه نىشتىمانىيەكان له تورك و
كۆردد له سەرانسەری توركيا، بەلام
جەماورىي تۈونىدەۋەكان و هىزىزى

دەولەتى عەرەبى يە سۇرىاپاشادە لەم
داكىركەنە بىدەتكەن، رۇزئانەش لەكەل
تۈركىكا پەيمان و دۆسەتىياتى تى بەھىزىر
تۈركىقا ئەمەن ئەنلىك ئازىز

نه کان، هر رهه تارمهه کان و اریان
له همود اوکانیان هینا له تو رکیا
به رامیده چهند به رژوهه دنیه کی دیکه،
بو وردیه کی دووریه بیشی، نرمی و
میانرهه دی پرا کردنی خومان لـه
کـسـانـهـی، کـهـ دـدـیـانـهـیـ وـ بـهـ شـهـ کـراـوـ
بـمانـخـتـکـیـنـ.ـ

ذـلـکـهـ کـلـهـ اـرـهـ کـمـ ۱۰۰ـهـ تـرـ،ـ کـهـ

۱- رزوبـهـیـ رزـرـهـ سـهـ رـزـرـهـهـ کـانـ
سوـپـاوـ هـیـزـهـ توـونـدرـهـوـهـ کـانـ هـتاـ
یـسـتـاـ بـهـ هـهـسـتـ وـ بـیـزـ کـونـ وـ
شـنـگـنـگـاـوـیـ کـارـ دـکـهـنـ بـهـ پـیـچـهـ وـانـهـیـ
حـکـوـمـهـتـیـ دـادـ گـاهـ شـهـ پـیـکـرـدـنـ وـ
سـهـ رـزـرـهـ کـانـیـ جـلوـانـهـوـهـ نـهـ تـوـایـهـتـیـ
کـوـرـدـ.ـ کـهـ خـزـیـانـ گـونـجـانـدـوـهـ لـهـ کـلـ

۲- درـهـانـهـهـ زـسـسـهـهـهـ کـانـ خـدـانـ

تایی سه‌مردی‌ایی خور ده بوری
به چیه‌لیکویی سیستم‌گاهی خوبی.
له بر هر مه مویه که هله‌لیست و یه ک
تماشای پارتی دادو گشه‌پیمان
بکات. بهبئی په یوه‌ندیه کان لکه‌لیان
به کویزایی چاوی روژمنه کانمان
به رده‌هام بیت، ئەندامانی ئەنجومه‌نى
نوینه رانمان له تورکىدا دېبى لە
كاره‌کانیان له‌ناو پەرلەمانی تورکىا
به رده‌هام بن، مەیدانىكە بىز دوژمن
چۆل نەکەن و دلىان خوش نەکەن.
ھىمن و نەفەس درېيىن، دەروازىدى
سەركەوتى خەباتى كوردايەتى لە
ئامادەت تىكۈشەركارا و فراوانە،
سەركەوتى بىز كۆمەلانى خەلكى
كورستان.

باران و کش و هوا خراپه ژاھنگری نهوروز بگین، که گمه مهالله داده همو هیزیک لکوردستان، هر زیبی به چونه ناردنده و هی نوینه رانی ئاشتی بتو رکیاو پیشوازی کردنیان، ملینه ها کورد رژانه سره شه قامه کانی سه رانس بری کوردستانی تورکیاو شاره کانی دیکه له تورکیاو جهان به دروشی جزو اوجر و هک جیهانیکان ناویت بهی فوجه لان و نوجه لان مایه ژیمانه، پارتی دادو گشه پیدان پیلانگیره له گله گل ژمیریکاو عیراق ذی کورد و په که که... همو و دروشمانه به پی دستوری همیشه بی تورکیا قده گهی، دیسان هندی له لیریسراوانی پارتی کومه لگای دیموکراتیش کوهنے بار شه پولی خوپیشانه داران و سوز و هستی کوردیه تی خویان له بیرکرد، که پارتیکی سیاسی سؤله تدارون له لاین حکومه تیکی تورکی که تائیستا به تاحق پارتی کریکارانی کوردستان و به پیز عهدوللا نوجه لان به تیرز ده زان، ئه و پارتی ها و کاری و باگه شه بز ئه پارتی و سه روز که کی بکات به تاوانیار ده زانزیت به پی دستوره رهش و سته مکاره کی تورکیا، هر زیبی دادگای دستوری روزی هینسی ۰/۱۲/۱۱ به کمزی ده نگ که^{۱۱} ئه ندانمن بپاری داخستتی پارتی کومه لگای دیموکراتیان داله گله که هزاری و دهوله مئندی و پله پایه و که سایه تی دورو نزیک له دهسه لات واتا له پروگرام و ٹیجینده پارتی ئسلامیه راسته قنه کان، کیشې مک یا پاسیک یا چاره سه ریک نیبه پی بلین کیشې و باسی نه ته اویه تی، بملکو همو کارو رووداوو باسے کان له برووی مرؤفایه تیه وه به عهالت و یو کسانی به پی بنه ماکانی ئیسلام چاره سه ره دهکرت، کواونه پارتی داد و گه بشیدان نه گه پارتیکی ئیسلامی راسته قنه بیت ده بی بانگه شه پیکه تانی نومه تی ئیسلامی بکات شوشقنی تو رکی بیت، بزیه ده بی کورد به و ناسنامه له گله نه مپارتی ئیسلامیه رهفتار بکات و له همان کات هولبدات بز دروستکردنی که ش و هه وا یه کی سیاسی دیموکراتیانی مورین له گله پارت و که سایه تیه دیموکرات و سیاسیه کانی ناو کومه لگای تورکیا: به تورک و عربه و کورد و ئەرمەن و یونانی و که تائیستا جوانله و هی نه ته اویه تی کورد له کوردستانی تورکیا هولی پیویستی نه داده بز ئەم مەبەستو په یو ندیبه کانی له گله هیزه دیموکراتیکه کانی دیکه ناو تورکیا ش ووه ک پیویست دروست نه کرد وو، چونکه پیویستو پیویستیش بو هیزه

The image is a collage of political party logos from Turkey. At the top left, there are five numbered boxes (1-5) containing the logos of the Nationalist Movement Party (MHP), the People's Democracy Party (BDP), the Democratic Left Party (DLP), the Peace and Democracy Party (BDP), and the Nationalist Action Party (DEHAP). Below these, there is a large logo for the Peoples' Democracy Party (BDP) featuring a tree and the text 'Birlik ve Demokrasi Partisi BDP'. To the right of the BDP logo is another logo for DEHAP. The background features a large, stylized, semi-transparent watermark of the letters 'DTP'.

هزار و پانصد هزار کانی ۷۰ مهمنی و عزربی
و پیشگیری چو لاجنه و هدایتی خواهد کرد.
دادا اکاری و خوبی شناسان و رایه بین و
شورشیان بکرده ایه بپار استنی خیابان
و به دهسته بینانی همانه زه و تکراوه کانیان
و پشتیگری چو لاجنه و هدایتی خواهد کرد.
قازانچی هه مو نه ته و هکانی تیدایه، جا
نه گهر هه مو نه و هیزانه بهم شیوه هیه
به هه ماهمه کانی هه مو نه و لایه نهانه
خه باتی هاو به شیان بکردا، ده میک
ببود و کمزاریکی نازاد و دیموکرات
و پیشکه و تووانه له تورکیا دروست
دببوو، که ماف و چاره نووسی
هه مو گهل و نه ته و هکانی تیدا به رهم
ده هیتران، به لام به داخوهه تائیسته نه و
نه کراوه، هر بیوهش و دزعنی تورکیا تا
نه مرز بهم شیوه هیه یستانی به سویا
سالاری و رهش بگیری و زه و تکردنی
ما فی نه ته و ایه تی نه ته و هکانی و
سره کوتکردنی هه مو نه داخوازیه
دیموکراتیکی کان و هلگیر ساندی
شه رویکدان ماؤندنهه و.

له کاته ناسکه ده بینین که
بیارتی داد و گاه شه پیدان به تهها
بانگه شه کرانه و هدیه دیموکراسیه
و چاره سره کردنی کیشکه کورد
ده دکات به ناشتی و داوش ده دکات له
نه مو حزب و لایه نه سیاستیه کانی
تورکیا که بپرسه که توتنی پروژه کی
یارمه تی بدنه، به لام به داخوهه هه مو
ناونه سیاستی و سره بازیه کانی
تورکیا دزی پروژه که و هستاون و
هیزه دیموکرات و پیشکه و توونه کانیش
و هک کویر و کریده نگه ماؤنه ته و
بیارتی داد و گاه شه پیدانیان تاونیار
کردن به کارکردنی دزی به کتی
خاکی تورکیا، به لام ئه و هدیه
نیگرانیه ئه و هدیه، که لایه نی کوردی
و هک پیوسته ره قفاری نه کرد له گهل
تم بانگه شه پارتی دادو گاه شه پیدان
به لکو به پیچه و انوه و یستان لمانگی
اوائزه بهم سره رهارهه و

A black and white portrait of a middle-aged man with short, light-colored hair. He is wearing a dark suit jacket over a white shirt and a patterned tie. The background is slightly blurred, showing what appears to be an indoor setting with some foliage or plants visible through a window or doorway.

نیمپر انژریه‌ای عوسمانی نه مهن
پیتچ سد سالله‌یه، لبرووی سیاسی
و ظابوری و سه‌ربازی و کلتووری
و پوهنده‌نیه‌ای کانی نیوده‌له و تویی
ردنه‌که هزاره‌ها دیکومیت و بربار
و ریککو و تون و پیلانی فیتنی و
ناشکرایان لبه‌ردست بیت، که
له‌نیون عوسمانیه کان له‌گله‌ل به‌ره‌وهو
ناوه‌وهی ولاته‌کیان گریداروه، که و
میراته‌که ورده‌یش بیکومان ژرمون
و شاره‌ز اسیک زور گه و هی، باهه به
ذلت داشته، هر داشت، که نهاده

ریزه بیشتری سوپریسی خود رسانی
باکور روزبه روزبه روزبه له کشیدن
و پرسه‌ندن دایه له پیتا و پاراستی
گله کورد و پهده سنتیانی مافه
ره واکینان. له مو امه دورو دریزه
پر له خوبه ختکردن و فیداکاری
لره روزه ۱۹۳۷/۷/۲۴ پهیمانی لوزان
مژرکرا له نیوان تورکیا یئیلکیزه کان
بهیسی ۲ اوانزه بهندکانی ئهو
پهیمانه تورکیا به تمواهتی کوهنه

زیر رکنیتی **تینکلیز** کان و خلاقتی
نسیلامی **مکلگیارو** همو مزگه و
و قوتباخانه دینییه کان داخران و
بیتی عربه بیه **هله** کلگرا پیتی لاتینی له
زمانی توکیا به کارهات. همه مو تو ماهه
به رامدیر پشتگردی **تینکلیز** له توکیا
و بیدنهنگیان له بهندگانی ۶۱ و ۶۲ و
۳۲ و

له په میانی سیقه‌ری نیوده له له
سه باره‌ت به سه‌لماهانه مافی کورد له
کوردستان بز دامه‌زراندنی حکومه‌تی
سره‌به خز به بیراری "عصبه‌الاًم" لهم
روزه‌وه تا نیستانتورکیا پابندی

و گهشے پیدان له سه رۆکایه‌تی حکومه‌تی تورکیا، که زۆربه‌ی دهنگه‌کانی ئەنجومه‌نی نویته‌رانی تورکیايان بەدەستهیتا، که لەکۆنی گشتى ٥٥٪ نویته‌ری ئەنجومه‌نی سیاسەتكانی ئېنگلیز و رۆژئاواو حکومه‌تی ئەمریکایە، دواجاریش کار گەیشته شەوه کە تورکیا بۇوه ئەندامى پەيمانى ناتۇر كە گەورەتىين پەيمانى سەرپارابىيە لە جەمان.

تorkiā parati dād o gheš-pēyān ۳۳۰
sīsīd o sī dēnki bēdastehītāo
le wāne ۷۰ ḥeftā dēnki hī kōrđi
zām-eš l-hayz-e o wod-rēj-e rāhanīki
gōrōdī le bēhīz-kardī pīkō tuwāo
dēs-e lātēkāni kōmāri torkiā le
gām-eš l-hayz-e o wod-rēj-e rāhanīki

زوری دانیشتوانی تورکیا مسلمانی سوننه مازههین، ئەم يېزە زورە ئىسلام لە ولاتىنى تۈركىا، كە تايىبەندىيەكى گورە خۆيە يە لەرروى سىپاسى و جوگرافى و

سه ریازی بروهه جیگهی مهترسی و لیکانه وهی چزاراچور له سه ر تورکیا له نیوان ئهوروپا فاتیکان و ئیسرائیل و تهنانهت دهله تانی عده بیش هرچهنده ئیسلامیشن که نایانه وی تورکیا بیتے هینزیکی گورهه سه رهیخز مهترسییه کانی ئهه و لاتانه ش له تورکیا همه چه شنهن ئهوروپایی مه سیحی و فاتیکان و ئیسرائیل له دروستبونی هینزیکی گهه ورهه سه ره خویی ئیسلامی دهترسن له ناواچه که، هر بیزیه رو زانه

حاجی مهمنو : خەباتى چەکدارى و شۇرۇش و ئەزمۇونىيەت تاڭ و تفت

حاجی مہمود

وک له کاروانی سه ره رو هر بیه کان
به شنیکی نه ته و نه تا زادو رزگار بیو هکان
ساغ ببو و ده و همیش و ب هر ده و ام
خ باتی چه کداری له کل به دهسته بیانی
سه ره ب خویی و ظالای ناز دادیش، له په نه
خویدا په تای شهرو کوشتن و چه ندان
برینی کرد و ده سه ره مایه ب نه ته ته و
دو اکه و تو و هکان، نموونه هی هندی له
ولاتی ئه فرقا وله هم رکای لاتینی و ئاسیا
ویتنه به رجا وی رو زانه له ده در ده سه ره بیه
پر مه رگه سه اه کانی ئه نه ته باتی
چه کداری، پاشان مرغ نیمه خ باتی
چه کداری و هک دوا ریکا چاره ده بر خودان
و رو و برو و بیو و نه و هی چه و ساندنه و هو
داگیر کردنی دو زمکارانه بیست، چونکه
زورتر را په بینی جه ما و هر خ باتی
سه ره جاده و ته قیمه و هی ناکر کیه کان له
نیوان دو سست و دو زمکونه سه رکه و تو وانه بیوه، که
دور له ریگای شه ری چه کداری بیه و
ثار ادیبان به دهست هیتا و هو به مانای
و شه له کور دستاندا زه مینه شه و شه و شه
گزربینی واقعیه تال و چه و ساندنه و هو به
واقعیه زگار بیون و سه ره ب خویی و هک
پر سه سیه کی به رچا و سه رکه و تو و هب بو،
چونکه شه و شه هم ره مانای چه کداری
و چه که له شانکردن و شهرو نه بردی
نه بروه، که چی له راستیدا شه و شه
به شه و شه که له شه و شه سه رکه کیه کانی
مانای هاتنتمه دیدان و زه مینه خ و خ و خ
بیو و درجه رخان و گواسته و هی نه ته و هی
له همه مسوو باریکی ناخوش و دژوار بیو
بار و دزخیکی پر خوشی و ناسو و هدیه
خه لک و سره رکه و تی که کداری به کورتی
ئه و شه و شه و خ باتی چه کداری به که له
منی و و و، حیاندا زه، همه و به نه با استه،

محمد سعید مهمند: سه روک کوئار سویاسی منی کرد

ماسته ر نامه يه ک ده باره ه شودش، ئەنلەل

روزی شه ممه ریکه و تی ۱۱/۲۱ له هولی فرهادی
کلکلیزی ٹڈ دیباتی زانکوی سا لاهدین، گفتگوی
ماسٹر نامه قوتاپی (هاوکار که ریم حمه شه ریف)
بے ناوینیشانی (شورشی ٹڈیلوول لیکلیزنه و یه کی
میزوویی له ریکھستن و چالاکیه سه رباریزه کان
۱۹۷۰-۱۹۶۱) بریوچوو لیٹنے کی گفتگو لام بیریزانه

که ظاہرین نیمے قایمقامی ٹاوامان ہے یہ
لہ ئیدارہدا بیریاری ھله راست بکاتوہ،
بیگمان نئم ثیشہ کہ بھم جزوریہ برا یا وہ
بووہ ھزوی رہ زامنہندی دانیشتوانی قدر اکہ
کہ زانیان ھلولویستی من نئم راستیہ،
توانیم زیانتکی نزور دور بخہم وہ
لہوان.

۲- جاریک دائیہ دانیشتیووم یہ کنک لہ
ساداری عزاریہ کان خزوی کرد بھ ژوردارو
عکالہ کی فریدیا یہ سررئہ روز و تی ٹوستاز
هاتووم داوای یارمه تی دھکم لہ تو، و تم
سے بدی چیبے مہسلہ، و تی بھریو بھری
ناحییہ حیرہ موسہلہ جدیکی ناردووہ
بھشوینما لہ گھل شورتہ کہ نہ مری گرتتی
منی داواہو نئیانہ ویت بھ موسلاہ حکم
مبین بز حیرہ منیش و تو مہ "۵" دھقیقہ
لہ سر بوجہ ستن نئے چم چاویکم بھ قائمقام
دھکہ ویت دوا جار چیتان دھویت دھیکم.
و تم فرمودو دانیشہ ئیستا تھلفون لہ گھل
مودیری ناحییہ حیرہ دھکم بزانم
قہزیہ کے چیبے، کٹپر تله فون کرد بز
نئے بو نہ حمادہ مودیری ناحییہ مہ سلہ
سے بدی عزیز نئل عزاری چیبے کہ نہ مری
گرتتت بز دھکر دووہ، نہمہ ویت بزانم؟

نم من ئالیم ئام ئامہ رله غله لته.
ام وہکو ئالیم هله لیه، دوبارہ چارہم
بے بز کیشی موئے خبرہی ئاو بز نئو
چھی کے ئاویان ناگاتی چارہ کہ شم
دھی کے حکومت موقتدرہ هتا "۱۰۰"
کری ئاو تھرخان بکات بیگیہ نیتیہ ئامو
چانہ بز ئاو خواردنہووی دانیشتیوام و
موالیاتیان نہ خنکن لہ تینوویدا.

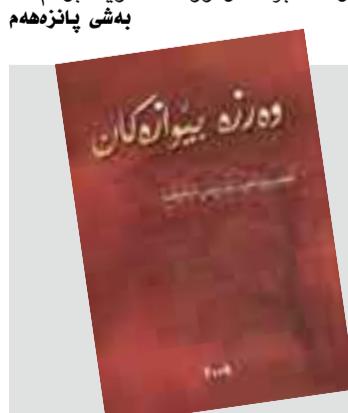
مورو با چین بز ناچوچے کانی قازک
شنتیک بکیں ئاگر بھینتیان بستیک
ری بھ تعالیٰ ماوہتھو لومم بکن،
بیارہ ئینہ ئیستا تیزیکان کر دزتھو و
موسی درویتھی یعنی بھ دوو سی
ناؤان بن بز راعیتی برج نیمہش نیتر
بیستمان بھ ئاو نابینت، فرمودو هلسن
فیون جھولہ بکین.

نم من ئام قسیہ کم کرد قناعیتیان کرد که
بن گھشتیک بکین بھ ٹو تو مبیل، لہ پاش
سھمات گھشت ھمومو قناعیتیان
کرد کے ئام ئیشہ شیتر بربنی ئاو لہو
و ھعانے زور غله لته و پیش نیازدکی
ان پسہند کردو ئو قہرارہ سری
زرت و گرانہ وہ بز بھغا.
بیوو تھستیکان لہ سہ روک کومار گھیاند،

وهر زه بیوازه کانی عه بدولو وحید ئیدریس شەریف چاپ بولو

نووسه‌ر له پیشنه‌کی کتیبه‌که بیدا ده‌لی:
 له کاتی کزکردن‌هه و ظاماده‌کردنی
 با به‌ته‌کانی ته م به‌ترنوه‌که ته‌نیا له رووی
 رینووشه‌هه و دستکاری کراون،
 با به‌ته‌کانیش به سه‌ر چوار دابه‌ش
 کراون، بهم شیوه‌هه:
 "شیر، هه لویسته و شه، بؤ شه‌هید، بؤ
 پیشمه‌رگه".
 له کوتایی هر با به‌تکیشدا نووسه‌ر

تاییهت به بهدرخان
له دوو تویی ۱۵۵ لایه ردها و له زیر
ناوی "ورزه بیوازه کان" نووسه
و پیشمه رگه‌ی دیرین عه‌بدولو احید
شیدریس شهربیف کنیتیکی به چاپ
کیاندووه، که چهندین شیعر و باهته
له خو گرتووه و سه‌رجه‌میان
با بهتن.

عه بدو للا پشدری: زور له خه لكان لاف و گه زافي ئه وه ليده دهن كه وا له سه ره بازى بارزانى نه مرن، به لام هه مووشى دووره له راستى، ته نيا بو "مزايى ده يه"

جہل فائیز فاؤ مستہ لا

له و زیاتر دریزه به نووسینه که م
ندهم، چونکه هر رهه کو پیشتر
وقومه، من هر چندی که وا
زیاده بنووسم و زیاتر باس له
شاکاره کانی ئو مرؤفه مه زنه
بکم هیشتاهر کم و کورته،
هرگزیز له ته او کردن نایتی، بیتر
له کوتاییدا دوویاره و هزار باره
له خواهندی گوره ده پاینمehوه
که وا جیگای به شتی برین
بیت، هزاران سلاو له گیانی پاکی
ئو و گشت شهیدانی ریگای
ثارزادی کوردستان، هر رازاوه

بەلام بەداخه وە لە بەر دوو بەرەکى

بَيْرُوْتِ بَعْلَوْنَى مِنْ ئَهْ
سَرِّ كَرْدَانَى كَه سَرِّيَه رَشْتَى
شُورْشَه كَانِيَانْ كَرْدَوْه وَجْ سِيَاسَى
يَا خَاهُونْ مُولَكْ وَ مَلَأْ وَ سَهْرُوكْ
هَزْ بُوهْ لَهْرَ چَاوْ دِيَارَنْ كَه
شُورْشَه كَيَانْ شَهْ بَهْرَهْ مِيَانْ
نَهْبُوهْ كَه كَهْ دَلْخُوشْ بَيْتْ بَيْانْ
هَرِيَكَه شَهْ بَهْ نَهَادِيزْ كَيَهْ كَهْ زَفَرْ
زَفَرْهَرِيَانْ دَاهْ هَهْ رَهْ كَهْ وَهْ بُوهْ
زَرْ لَهْ زَانَا وَ شَاعِيرْ وَ نُوسَهْرَ لَهْ
وَلَاتِيَهْ غَرِيَيِيدَا سَرِّيَانْ دَاهَهْتَهْ وَهْ
وَ كَوتَابِيَانْ بَهْ زَيَانِيَانْ هَيَنَاوَهْ
جِيَكَاهْ سَرِّسُورْمَاهْ تَاهَوْهْ كَوْ يَيَسْتَا
بَيْرَ لَهْ رِيَگَا چَارَهْ تَرْ نَهَكَارَهْتَهْ وَهْ
جَكَه لَهْ چَهَكَ وَ شَهَرِيَهْ بَهْ رَامِبَرِيدَا
نَهَبَىِنْ. وَهَكَوْ بَيْرِكَرَدَهْ وَهْ
نَهَيَنِهْ كَانِيَانْ نَاوَگَلَهْ كَه مَانَ لَهْ نَيَوانَهْ
چَينَه روَونَاكِبَرْ وَ خَويَنَدَهَوارَوْ
بَالَادَهَسْتَه كَانْ كَه بَيْتِوَسْتَ بُوهْ
راَپَهَرِينْ يَانْ مَانَكَرَقَنْ يَانْ درَوَسْتَ
كَرَدِيَهْ نَويَنَهَرَنْ بَزْ تَارَدِنِيَهْ هَوَالَ
وَ دَهَنَگِيَهْ كَورَدِيَهْ بَزْ هَمُومَهْ لَاهِيَهْ كَيَهْ
جيَهَانْ بَهْ شَيَوهِيَهْ يَادَاشَتَ وَ
بَيرَخَهَرَهْ كَه عَهَرَهْ بَيْ دَلَلِينْ
(عَصَيَانِ المَدْنِيِهْ).

غارغارین دهکرد، تا زور جاران به
تلهه فون دواوی منیشی دهکرد تاکو
له خزمه نیا چیزه همراه داشت،
خه ریک سواری غارغارین بین
به ٹسپه کانی، چونکه خروی
شاره زای من بیو له سوارچاکی
و غارغاریندا، که له کورده واریدا
پیپی دهلین "رمبازی".

۳- زور حهزی له دانیشتنه کانی
خوییانه هه بیو و اته دانیشتنه کانی
دوور له "رسمیات و شکلات"

بکویته پیکنین ئىگەر خۇلۇق
 ھەبوبوايە پەراسىتى دانىشتنەكانى
 لەگەلدا زۇر خۇشىون و قىسىكەنلىق
 تام و چىزىكى تايىھتىيان ھەبوبوا.
 ٤- زۇر حەزى لە گۈرانييە
 كۆنەكانى ھەكى لاوك و حەيران
 دەكىرد بەتايىھتى كۆئانىيەكانى
 "محمد عارف جەزراوى".
 ٥- ئىگەر كانى ھەبوبوايە، ھەمۇو
 سالىك لە ھاۋىنى مانگى تەممۇزدا
 دەرىۋىشتە دەرەوه و خېۋەت و
 كەلپۈچى سەھەرى دەبرىد لەگەل
 چەند حەرسىيىكى تايىھتى خۇرى،
 بىز ماواھىيە كە دوو ھەفتە لەمۇ
 چىقاو چۈلانەدا مىشىكى خۇرى
 دەھەسانىدۇدە، تايىھتى دەرىۋىشت
 بىز كۆپستانەكانى مېرىگەمیر لە
 شاخەكانى پاشتى سىدەكان و
 نىزىك بە سۇورى ئېران.

۶- زور حهنى لى راوى
خەمەگۈرۈك دەكىرىد، ناوهناراوه
دەرۋىشتە دەرۋەدەشت بىز
كۈشتىيان بە تقىنگى، تۇنوتۇو
دەبۈوت كۈشتىنى خەمەگۈرگۈزۈر
خېزىر.

۷- يارى شەترەنچى باش دەزانى
و زور حهنى لىدەكىرىد.

۸- هەمبىشە دەنگىياسەكانى
جىهانلى لە رادىيە وەردەگىرت.
ئېنجىڭ ئىشلەتايىھەتمەندىيەكەنانى
سەرەتكۈپ بارزانى نەمەن، ئۇوانە بۇون
كە باسمى كىدىن ئەۋىش بەمەرجى
كات و مساوهى ھەبۈوايە، ئىتىر با

بیو که زیر بیو
 نووسینه که مادا
 گشتیجا بال له کوتایی نووسینه که مادا
 هیتندیکیش باس له ئیشه
 تاییه تیبه کانسی خودی بارزانی
 بکم، ئو وئیشانه که واپه یوهندی
 به شه خسی خۆبەهه بیوون و
 له گەل میزاجی دەرونونی ئەردا
 گونجاو بیوون، ھەر کات ماوھى
 ھەبواویه و سەرقالى ئیش و کارى
 سیاسى و عەسکەرى نەبواویه،
 حەزى لەو وئیشانه خواره و
 دەکرد و پیوهە رادەبواردن..
 ۱- پیاپەدرەپی و گەران بىز
 سەرداشى مەرەکانى، خۆي مېگەله
 مەربىكى "خنجيلانە" ھەبۇون، زۇر
 گەپىقى يەمەرو مالات دەھات.
 ۲- نزىكى ۲۰ تا ۳۰ سەپ و
 مائىنى زۇر رەسىنە ھەبۇون،
 زۇر حەزى لە سوار بۇونى ولاغ و

عہدوں لا پشیدھری

میان: ئۇوهەيە كەوا زېنەكان
جىڭىھە لە بەچىھەتىنى ئىش و كارى
تاومال، دىسانە وە ھەلەدستن بە
پەزىنى نان "كەوا بۆ" بەرەكانى
شەر رەوان دەكىرىت، ئۇوانە
بىعون دەقى قىسەكانى سەرۋەك
بارازنى نەمرە مىشە دۇپات و
چەند پاچىسى دەكىرددە.
من حەز دەكهكە كەوا لىرەدا
چەند بىرگەيە كىش باس بكم
بۆ خوتىنىرى بەرپىز لەسىر ئەو
جۈزۈر كارو كەرددەوانە ئەكوا هەر
ئەكۈنە و باو بۇونە، ھەميشە بۆ
بايواه كەۋەكان و سەرۋەكانى
و جىيانە بەكار مېتىزان، يىتاش
و روڭكارە زور زىبات ئۆزتە باو و
خەلک زۇر زۇر كەغىيان بىي دىت،
وەكىو بە پېرىۋە هاتىن "استىقال"
رازاندەنەوەي "سفرەي" نان
خوارىدىن بە خوارىدىنى جۈزاوجۈز،
پىيەتلىكىوتون "چەپلە لىدان" ،
بەكارەتىنى ئاوى كەورە كەورە
وەكىو قائىد، پىشىۋا، زەعيم،
سەرۋەك، مامۆستا، ھەروەها
شىكلە لواسىن لە دەرۋەدويا،
دەست ماچىرىن، يىنچى سەرۋەك
بارازنى نەمر زۇر دىزى ھەمۇو
ئەو كارو كەرددەوانە بۇو، بەتوندى
بەرەكانى ئەو خەلکانى
دەكىرد كەوابا بە كارانە ھەلەدستان

عهلى حەسەن مىستەفا: شۇرۇشە سەرنەكە و تۈۋەكانى كورد

علی حسنه مستهفا

سے رکرداری تی میژووی گلی کور
دے خاکی باوبپرانی، لہ هممو
لایه کی ٹم کور دستانہ دیان بگر
سیده دان شورش و راپه رینی بہ ریا
کردو وہ، ہلام تا نیستا ھیچان
سے رکو و تینیاں بہ دہست نہ ھننا وہ
بے رادہ، بہ رای من ھزیہ کانی
دھگر بیتھو و بی ئے و ھو کارانے ای
خواره وہ :-
سے رکرداری تی کردنی هممو
شورش و راپه رینہ کان لہ لایہ ن
سے رہک خیل و شیخی تھریقت
و ملا و پیاوائی ٹائینیہ وہ
بیووہ کہ هر خیانی بر است
زانیووہ و گوییان نہ دا وہ رای
گاشتی خلک، بھی ناخشہ و
بلان رو بو روی دا گرکر باران
دھبوبونے وہ، بہ لام هممو
دا گرکر باران زانیاری تھ او ویان
سے سہر باری سایکولوچی کورد
ھبیوو، بیوی زور سرکرکه و تو وانہ
پیلانیان دن بہ بزو و تھوہی کورد
گیکرا وہ، ٹھویش بہ اندانی هندیک
تیرہ و همز لہ دڑی شورش و
بیزو و تھوہ رزگاری خوازہ کان، بیوی
چک و پارہیان دھبہ خشیبی
ئے و تیرہ و ھوزانہ جا لیرہ دا
یک ریزی جہما وہر لہ بہر
یک ھل دھوہ شایہ وھیو ای
سے رکو و تن کز و لاواز
دھببو، سے رباری ئے وہی
وؤز منایہ تی دھکو وہ نیوانیان
ناشتبونہ وھشیان شتیکی زور
کران و قورس دھببو .

دکتر محمد رضا دستگاری

دلىزار حەسەن

شەھىد مام سالىھى لېوان لېو له كوردا يەتى

کورته‌یه‌ک له ژیاننامه‌ی شه‌هید
سالح رسول حسین (ناسراو
ا) (۱۴)

۱. له سالی ۱۹۳۹ له گوندی (مناره ای سر به ناحیه شه مامک هاتونه دنباده).
 ۲. له سالی ۱۹۶۷ پیووندی به شورشی نیلولی همزدن دهکات و دهیتنه به پرسی ریخستن.
 ۳. له سالی ۱۹۶۳ دهیته پیش مرگه له هیزی دهشتی هولیز.
 ۴. له سالی ۱۹۶۷ پله‌ی (سهرپله) ای پی دهیه خشتریت.
 ۵. له سالی ۱۹۷۱ پله‌ی (سهر لق) ای پی دهیه خشتریت.
 ۶. له سالی ۱۹۷۴ له گهله تیکچوونی مفاوه‌زات به مال و منداله و ٹاویدیوی سنوری ئیران دهین.
 ۷. له سالی ۱۹۸۱ پهیوندی به شورشی نویی گله‌که‌مان دهکات.
 ۸. له سالی ۱۹۸۲ دهیته پیش مرگه له تیپی (۸۶) ای دهشتی هولیز.
 ۹. له سالی ۱۹۸۳ دهیته جیگری که‌رت له تیپی مهله‌بندی ۳ ای هولیز.
 ۱۰. له سالی ۱۹۸۵ دهیته فرمانده‌ی که‌رت له تیپی (۸۵) که برانه ته.
 ۱۱. له سالی ۱۹۸۸ کوریکی به ناوی (محمد صالح رسول) له لایه‌ن به عسیه‌کان له هولیز له سیداره ددری.
 ۱۲. له دوازی راپه‌رینی به هاری ۱۹۹۱ پله‌کانی / فرمانده‌ی تیپ و فرمانده‌ی فوجی پینداوه.
 ۱۳. له سالی ۱۹۹۷ به پله‌ی جیگری فرمانده‌ی خانه نشین دهکری.
 ۱۴. له روزی ۲۰۰۹/۱۱/۱۰ له سنوری قه‌زای مه‌خمور به دستی رهشی چه‌په‌ل شهید کرا.

مام سالح و کوسرهت رسول عہلی

په یام تهق تهق
ئەگەر سے بىرىكى مېزۇوى
پې سەرودىرى و خېباتى
شۇرۇشەكانى گەلەكەمان بىكىن
ئەگەر يەكىيەكە لەپەھەكانى
ئەم شۇرۇشانە ھەلبىدىنە وە
ئەوا پېرىتى لە ئەستىرىدە
درەشاوەدىرىنگا خېبات. ئەوا
پېرىتى لە داستان و گىنابازى
لەگەل (مەحال و سەتھىل)
بىگومان درېزەدان بە شۇرۇش
و بە زاندىمى مەھال و گىنافيدايش
كۈرى خۆرى دەۋى. جوماپىرو
مەردو چاۋ نەترىسى خۆرى
دەۋى. دىيارە شۇرۇشى نۇيىش
بە رېبىدەپەتى (ى. ن. ك. ئەوا
پېرىتى لە جو جاپىرو مەردو چاۋ
زىتەنەي كە مەحالىيان دەكرىدە
واقىقە و دەرىيەستى سەرمائى
كەرمام و چۈزى خۇين نەبۈون
بۇ داهىتىان و درۇستكىرىنى
ئازادى بۇ ئەم گەلە. دىيارە (مام
سالاح رسۇل) يىش يەكىن بۇو
لەوانە فرقىچى بە كوردايەتى و
كوردەستانەنە كەرتىپو يەكىن بۇو
لەوانەت تىتىسى و كوردايەتى و
دىلسۆزى خاڭ و نىشتمانەكەي
بۇو بە بەحق (مام سالاح) لىيان
لىتو بۇو لە كوردايەتى. نەك
ھەقال و ھاوسەنگەنگەرانى نەك
خەلک و دۆسەت خەزمەكانى
بەلكو لوتكەي شاخ و پىيدەشت و
پىنارى ئەم كوردەستان و تەنانەت
سەنگەرەكانى ھەردو شۇرۇشى
كۆن و نۇيى پەنجەى شایىدەمانى
بۇ درېزىدەكەن كە چەندە چاۋ
نەترىس و لەخۇز بىردو بۇو درې
بەتارىكى دەدا و كام شەمە زەنك
و ئەنگوستەچاۋ بوايە راۋى دەنا
و ترس و خۇف لاي ئە و جۇجى
نەبۇو. دۆسەت و دۇزەمن و
سەرچەم ھەقالەكانى بە ئازايەتى

لوقمان کېخوا داودى ئورمزيار باس له دويىنى و
رۇژه سەخت و يېرسە روھرىيەكان دەگات

ههیو له مهترسی رهش بیون و
زؤرتزو زیاتره !!

نای دوژنه‌نای گه لانی عیزرا چه ند فینیلان!!
به گوییده سره رچاوه‌یکی فهرمی عیزراقی،
تورکیاو تیزان، داویان له عیراق که مکرده‌توه و
که متربیش ده که توه تاوه ده کو عیراق نه بیت به
لاتیکی کشتکوالی و پیویستی به پرره‌می
کشتک کال، به اون نه بیت. ده هسته یه قا.

خهباتی تیکوشه رانی باکووری کوردستان له بدر
چاویگیرت!
کاتی حکومه‌تی سُردوگان له تورکیا
کراوهیکی "لَسْمَار کیشے" کوردی
باکووری کوردستان راکیاند. لاینهنکی
زور له پرپرسان و سیاسه‌تمهداران
روژنامه‌نووسه کانشمان. خیرا گه شیبی و
خوشبپایی خزیان پیشانداو دهستیان کرد
به مهد و سنه‌نا بز تورکیا، کهچی حکومه‌تی
سُردوگان تا نیستا هنگاویکی ئه توپیان بز
چاره‌سه‌رکردنی کیشے کورد نه‌هاوشتووه.
ئەمە له کاتیکا وەک ئەو لاینهنە خهباتی و
قوربانیکانی گه ریلاو تیکوشه رانی T.I.P
پاچیل- رونجدهر - کاروان هەتا
دوایی "ئەگەر مندانی تریشم
ھەبوایه همومو بەشانازیبیوه
بەناوی سەرکردکانی تری
ئى.ن.ك. دەکرد..
له کوتاییدا ئەگەرچى بستىك
زەھوی و مولک و سامانن نېيە و
شەمول ناکات له بەر لىزانەكان
بە سالاش زىيات ناگەمە جىنى
مەبەست. بەلام ئۆخى و سەد
ھەزار ئۆخى هەتا مردن ھەر
لەسەر ئەو رىيازە دەمپىمەو ..
بەشى يەكمەم

پهله مانترانی کورد له پهله مانی تورکیايان
له بیدرگىدېي، چونكى تۈزقالىك چېيە باسیان
لە خەباتى کوردى باکوورى كوردىستانيان
نەکرد. بۇ؟.

ھەر دەستكە وىتكى بۇ کورد له باکوورى
كوردىستان بەھىتە دى، بەقەنگ و خويتى
شەھيدانى P.K.K و D.T.P و تەواوى
تىكۈشەرانى گەلەكمان لە باکوورى
كوردىستان دىتە دى و چاودەروانى شتى

باشیش له تورکیا مهکەن.
تو بلىي پىلانگىرەكانى دىز بە عىراق نەناسراو بن؟
رەشىد ئەلەعەزاوى نۇيىتەر لە "ئەنجومەنى
نۇيىتەرائى عىراق" لە لىدىوانىكىدا وەتى: بىۋىستە
لەسەر عىراققىيەكان وەك كەل و حکومەت
و سپاسەتتەداران و پەلەمانتاران ھىللى
تۈرەكانى پىلان دىز بە عىراق بۇزىنەوە، نەك
تۆمەت دىز بە يەكدىي يەكار بىتىن، "ئەلەعەزاوى"
وەك بلىي لە ھەواللەكان بىن خېبىر بىت، ئەوا
بىز زىاتى لە دوو سى سال دەھىچىت، زىاتىر
لەلایەنەك و دوولايەنى عىراقى، حکومى و
غەيرە حکومى "سوورىيا" و "بەعس" و "قائىيدە"
بە بەلكە تاوانىبار دەكەن.

”نجیفی“ نیسک ناسا نه بیدری هه یه و نه پشت !!
له سه ر شاشه هی TV با بل ٿو و شاشه م بینی:
ئه سیل نجیفی پاریزگاری نه ینه وا مامه له له گهله
ئه و نو و سینگانه هی لیستی ”برایه تی نه ینه وا“ و
لیستی ”عه شتار“ برویاری کردنه و هدایان له سه ر
داوه بو هه لبڑارده کانی داهاتسو، ناکات.
که چھی چهند روژیک له مه و بور دائیره دی
را گهه یاندنی سه ر به ئه نه جومه نهی پاریزگای
نه ینه وا، که له لایه ن لیستی حه دبای نجیفی
سر پهار شتی ده کریت، به خوشحالیه و
پیشوازی له هنگاو هکه هه دوو لو لیستی
ناوبراو کردیبوو و و تیووی ”ما فی خویانه و
له گهله دیموکراسیه بش ده گونجیت !!
ده بی چ لایه ننکی نبوده له تی له پشت
پاشگه زبونه که هی ”نجیفی“ و دائیره
ئی علاممیه که هی بیت؟.

ه دوینی و دهکات

دروای هانته خواره وهم له شاخ و
مزله و هرگز نتمه کارمه وه مالله وه
له سلیمانی و کوه تمه دوزده خ و
گیژاوی نه خوشیه کو شنده کامن
بتو دزینه و هوی چارمه سره رسی
نه خوشیه کامن چه ندین سال ثم
دکترین روئم قدرز نئم شارو
ئم و لاتان سه رنچام پنهنج یه کم
رهشیبو چو ومه "سوریا" ال حله و
له نه خوشخانه یه "بردان"
دوای هفتنه یک له نه خوشخانه
به تنهایی پنهنج یه کم برايه وه
دوای ماده می پنهنج یه کی ترم

ئا: ئاورەھمان مارف
ئەوھى لە زۇر لايپەرى رۇژنامەو
كۈشارو لە دۇوقۇيىتى كېتىيان
دەبىينىن و دەيخۇيىتىنەو، ھەميشە
بىرۇ بەسالاچۇوهكەن لەلای
ئىتمەك كورد يادەھەرلى رۇۋانى
راپىروو خۆيىان دەنۇوستۇرۇ،
بەلام ئىتمە لە بەرخان بەو
مەبەستەتى خزمەتى زىياتر بە
نەتەوەكەمان بېكىن و دەرسى
مەزىن پىر كەلتىرىش بۇ نەوەدى
ئەمۇرۇ داھاتلىق، پېيمان باشە
شەھىدىيۇن و ماندوونەبۇون
دەكىئ، حەكاىيەتى بىرىنەوەدى ئەم
قاچت چىيە؟

- پیشبرگه کی شاهید بیوین
پیشمرگه خونه و سسته کانی
ی. ن. ک به و سرکه و ناسراو بیوین و خوش و سستی
جهماهه ری کوردستان بیوین
هزمان به کورز و هشاندن بیوین
له دوزناتی کوردو کوردستان
تایادا شهید بین و نیزگه که
کلی کوردستانیش به دنگن
زو لاله که فرهاده سنگاویمان
بخود را بایه و هو کس و کاری
شهیدانیش شناسازیان بیوین
دهکدر. ثیمه که پیشمرگه که
دیرینی مله بنده "آ" ری زکاری
کوردستان بیوین و قوتان
پلنگه که ی. ن. ک. "اکا"
کوسرهت بیوین.
من له و هته چوچمهه نتوکاری
سیاسی و عه سکری ریزه کانی
ی. ن. ک. گویم نه داوهه
ماندو بیوین و سر رمابیوون و
جه سته بین و له ناوچوون و
فه قیر بیوین. بزیه به شناسانیه و
دوای خه باتیکی دورو و دریزی
له بن نه هاتوو سالانی پیش
رایه بین و زیندانی بیوین
پیشمرگه کیه تی دواز رایه بین
و خو اگر بیم بر امامه ر چندین
شتری برگری ری بازد
پیر زدکم و "۱۰" سال ثاورانی
و تله سالی "۲۰۰" له "قندیلی"
له چیاکی کورزینه شه و یکی تاریخ
و زینه ساردو سه رمای به فرق
دای له هرد و پی و قاچه کانی
به لام بهم همو بیش و ثازارو
دزد همه ری به و ٹاسو و بیوم
چونکه له ئه رکی پیشمرگا یه تی
ی. ن. ک. دابووم.

بیوین مه کاره سیان به
به و ده گریت، زور جار که سانی
پر تئز میون و خاون کرمه لیک
بی رهه و هر و تاقینه که و
مه رک مه دای نو و سینه و هی
یاداشته کانی نه داون. بزیه و یکی
ثیمه هه مجاهد له ریگای یه کیک
له و انه که مه لیک ساردي و
گهارمی و روزی رهشی دیوه،
دهست دده دینه ئه کاره.
* بزر له هر شتیک بازنان
ملازم لو قمان کیه؟

- سالی ۱۹۶۳ له هولیر له
که ره کی رزگاری له خیزانیکی
مه ژارو کوره پهروور له دایک
بیوم، له عه شیره ته تو مرزیاره.
له سالی "۱۹۸۱" له گه ل دکتور
ثارام عله عزیز په بیدندیمان
کرد به کومه لیه ره نجده رانی
کوردستان له سالی "۱۹۸۳" له
سنوری مله بنده "۴" بیوم
به پیشمرگه سالی "۱۹۸۷"
دوای به شدار بیوین له شه ری
سسه رکرایه تیمان له "دویارا و
قه بیان - کوله د. هتادوایی" گرام
و بز ماده "۴" سالی زیندانی
رژیه بعسی رو خا بیوم.

سالی "۱۹۹۱" بیوم ته و
به پیشمرگه تاوه کو سالی "۶" به
پلیه ملازم له و هزاره
کاروباری پیشمرگه خانه دشین
بیوم.

بیوین به پیشمرگه ی. ن. ک. و
ثارابه تی شه هیده کان و قاره مانیتی
پیشمرگه ماندو و نه ناسه کانی ی.
ن. ک. بیو.

زولم و چو و سانه و هش به رده و ام
زال بیو به سه رماندا.

او، هه بیت الله گه، هیان

لوقمان کیخوا داودی ئورمزيار

The image shows two identical decorative elements at the top of the page. Each element consists of a stylized, symmetrical floral or leaf-like shape with a small circle in the center. Above each of these shapes is a smaller, three-dimensional-looking flower or cluster of petals.

هه لبزاردهي
توماري رووداوه کانه
له ده فتنه
تاييه تبيه کاندا ،
پاکنووس هه بشی
چووارم له نيوان ورژاني
٦ تا ١٥ نوکتوريه روي
١٩٩٢ سالی
شیرزاد ههيني
ستوكولم

ژماره بیان نزیکه سی هه
چه کداره.

* که پاره کانی عراق بلوک
روهشی بازار شیواو، نرخ
خوارده مهندیش بهره و کران
دچوو. خله که ش بنی هیوابو
له نازدنی سووته مهندی، بوزیه
نرخی یه ک كالون بهزی
گیشتووته ۴۰ دینار.

روزی ۷ نوکتوبه ری سالی ۱۹۹۲
* رؤژنامه ای کوردستانی نو
ی ژماره ۵۰ درچوو.

* رؤژنامه ای (ریگا) کوردست
ای ژماره ۱۳ ی حزبی شیو
درچوو.

* گوچاری (سیاسه تی دهول
ژماره ۳ درچوو.

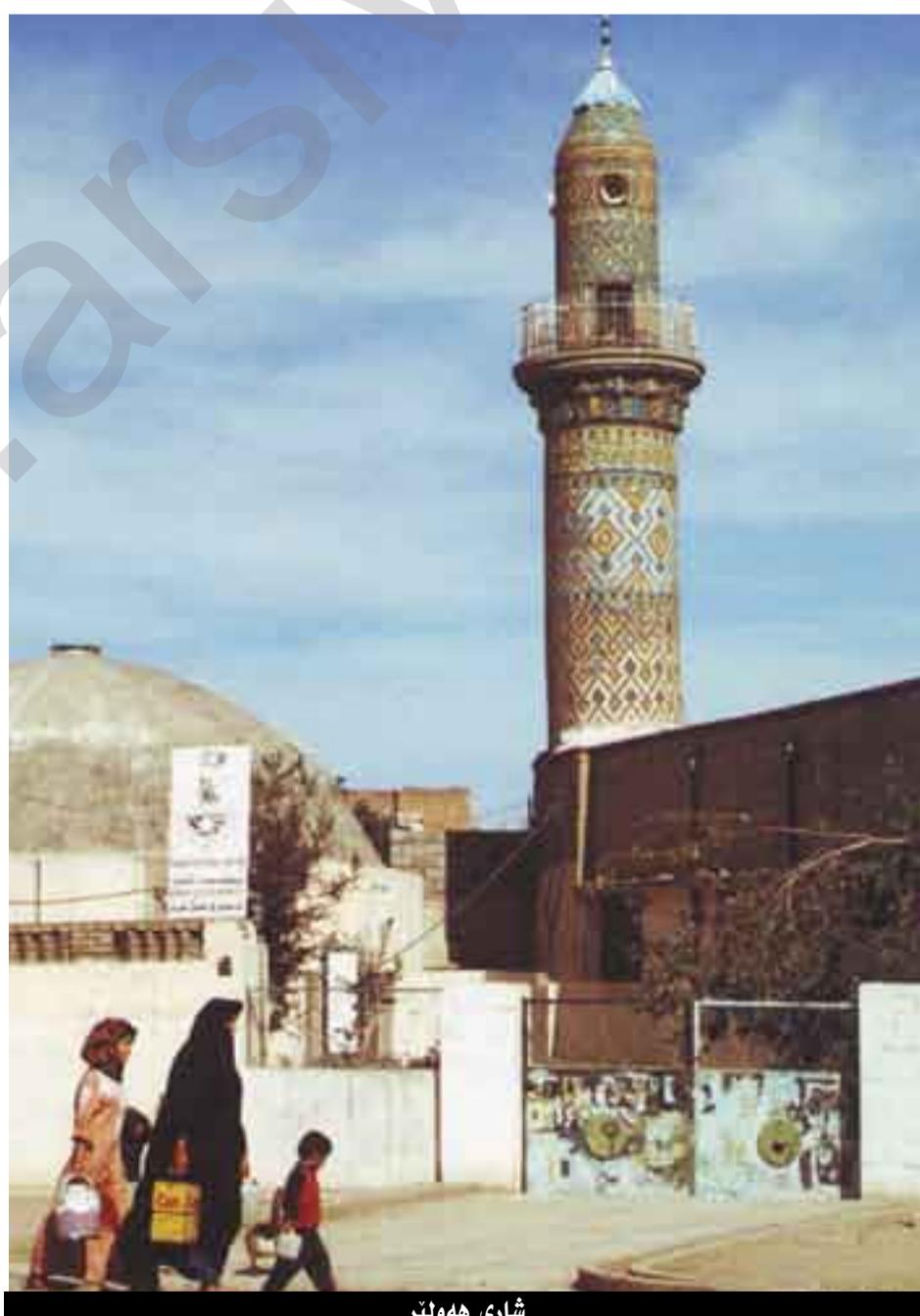
* کاک مه سعوود له باره گه ک
مۇنتى کارلۇزى راکىدېبى
کوا شەركەمان لەگەپە
پارده واه، ئىئمه سی کەسم
کۆزراوه، نیازمان لەتاپىرىد
ئەوان نېنى، دەمانەنەوی سۇنۇر
چۈل بکەن، لەنان خاکى ئېم
ھېرىش نە بهن سەر توکريا،
شەپەرش درىز نايت. خله کى
شهرە نېگاران، سوپاي تۈركىي
بە سەر كەردا يەتى كورد دەل
ئاما دەدين يارمەتىيان بەدين.

قسە سەرەتكى هېزە تۈركىي
ھېشىتا كوردەكان ولامى
نەداوەت وە.

روزی ۸ نوکتوبه ری سالی ۱۹۹۲

۱۹۹۲ ی نوکتوبه ری سالی
* رؤژنامه ای (طريق الشعب) ی
حزبی شیوی ژماره بیه کى ترى
لارا دەپتەتەو.

* لە ئىستېگە کانی ھەموو جىهان
لە ئازىنسەكان و بە ھەموو
زمانەكان يەكەم ھەوال شەرى
ئۇزەوارى ئیوانى كوردەكانى عراق
تۈركىيا و پەتكەپ بۇو، ھەندىك
سەرچاوهى ھەوال دەيانسوت
ئىمارە قورباينىيەكانى ئە و شەرە
گەيشتووته ۶۰ کەس، ھەندىكى
تىريش دەيانسوت ژمارەكە ۲۰
کەسە، دىلى يەكتيريان لەلايە.
ھەۋالىك بلازىراۋەت وە
يىشمىرەكە كانى كوردە غيراقييەكان
لە ناوچەي بىرادۇسىتى سەر
سەنورى عىراق-تۈركىيەتىران
چوار بىكى گەريلەپە كانى
پەتكەپ كىان گرتۇرە، ھەندىكى لە
پىشەمنەركە كەن ئە و دوو حزبە
دەليلن ئىمە رازى نابىن شەرى
كۈردى بىرامان بىكەين، بەلام
نەجومەنى وەزىران و پەرلەمان
داوايان كەردوو، داواكاران پەتكە
ئە و ناوچانە چۈل بکەن، لەناؤ
خاکى ئىئمه وھەرىش نە كەنەت سەر
تۈركىيا. تاشەرەكەش كەرمتى
يەت فرۆكەكانى تۈركىيا بىكەكانى
پەتكەپ بىزدۇمان دەكەت،
ئىنازان دوا ھېرىشىش بىز ناوچەي
خواكىورك بېن، شەرەكەكانى
پەتكەپ بە سەر كەردا يەتى عوسمان
ئۇزىچەلانى بىرى ئاپۇزىيە، دەليلن
لۇ ناوچەيىدا سوپاي پەتكەپ

شاری ههولیر

کوردی باکوور هه بیوو دهقی دیمانه که به بادینی بیوو، له تله فژیونی گهالی کوردستان بلاوکاره و، نه و له و دیمانه یهدا و تی ئیران په که که دزی یئمه هان دهدات، قسے کانی ئاپر تواو نیبی، که و توویوه تی لهو شه رهدا هیزی تورکمان لە گلایه، ئوان خیانه له بزوته و گمان دهکن، هاواکاری ئیران و به غذا و دردهکن.

* دریه عهونی، ژنه رۆژنامه نووسی کورد که له میسر گه ورد بیوو و له پاریس دهیت زمانی عهربی قسسه بیز تەلە فژیونی پارتی دهکر، و تی کورد له ئورپا بیوویته ئەفسانه، واشە ئافرەتان کار بکەن و لهو کۆمەله کیه رۆلیان ھەبیت، خباتە کمان بىز پەتە وکردنی ئابوریمان هەنگا بېتت به وەش دوار و مان روناک دەبیت.

روزی ۱۲ ئۇ نۇكتۇرەرى سالى ۱۹۹۲

* رۆژنامەی (کوردستانی نوی) رۆزی ۱۳ ئۇ نۇكتۇرەرى سالى ۱۹۹۲

* رۆژنامەی (کوردستانی نوی) رۆزی ۱۴ ئۇ نۇكتۇرەرى سالى ۱۹۹۲

* رۆژنامەی (کوردستانی نوی) رۆزی ۱۵ ئۇ نۇكتۇرەرى سالى ۱۹۹۲

* رۆژنامەی (کوردستانی نوی) رۆزی ۱۶ ئۇ نۇكتۇرەرى سالى ۱۹۹۲

* نوینەرانی نەتەوە یەگەر تۈرەکان لە بەغدا دانوستانیان لە گەل کاربەندىستانى حۆكمەتی عیراقى ھەی، قسە لە سەر ئۇرۇ کرابوو ئازىز و خەسەنەن رەوانەی باکورىي عیراق بکریت، بەلام حۆكمەت رازى نەبۇوه، سەبارەت بە کارکردنى کارمەندانى نەتەوە یەگەر تۈرەکان، بوازى نەداوه سەردانى باشۇرۇش بکەن.

* تەلە فژیونی گەلی کوردستان دیمانە یەکی لە گەل میزۇنوسى روسو حەسرەتیان و لازاریف و ژىنگى ترى میزۇنوس بە زمانى روسسى بلاوکارەدە، ئوانە کۆک بیون لە سەر ئەوەی، کەوا دەبىي كورد خاونە يەك بیریار، بىن لازاریف و تى: لەمیيە من و ئۇرمە دوڑمنى كورد ھەر كوردە، ئوان بۇچۇنیان وابو عیراق بکریتە چوارھەرتىم، وەک ولايەتى كورستان و ولايەتى موسىل و ولايەتى بەغدا و ولايەتى بەرسە، بە وەيان ناچوچەكە ئىمارە دەبیت و ئاشتى بە رەرقار دەبیت. دىارە دیمانە گەتمارکارا بیوو.

* سەعدى مەھدى سالاخ بەناوى پەرلەمانى عیراق سەردانى تورکىا دەدکات، لە ئاكامدا تەگەپشتووە مەبەستەکەی خۆى، دەلین ئۆزال بە ئەندامانى وەفەکەی و تىۋو، ئىۋو يارمەتى چەكدارانى پەكەكە دەدەن، ئەوەش یەممايى نىڭگەران كردوو، چونكە ئىمە واماندەزانى ئىۋو پېشىتى توركىدا دەگرن و بە يەكەوە له كورد دەدەن.

روزى ۱۵ ئۇ نۇكتۇرەرى سالى ۱۹۹۲

* رۆژنامەی (کوردستانی نوی) رۆزى ۱۶ ئۇ نۇكتۇرەرى سالى ۱۹۹۲

* مام جەلال دیمانە یەکى تەر و تېبۈرى، ئىمېرۇ دوو گوندمان لە چەكەدارەكانى پەكەكە چۈل كردوو، بە قىسى ھەپامىنەرەكان دەلین چەند دىلى پەكەكە له راخۇ بېنراوە.

* ئىمېرۇ عيراقىيەكان لە سەر سەنورى كويت بە شوين سى كەس چۈننەتەوە ناو سەنورى كويتى، ھەر سى كەسەكەيان گرتوو، كە له بوارى مىن ھەلگەر تەوە كاريان كردوو، دوو كەسيان رەگەز نەتەي پاكسەنەن ھەبۇوه و سەنەمىشيان ئەمرىكى بىوو، بۇيە عيراقىيەكان دوو كەسەكەيان بەرەلا كردوو و ئەمرىكىيەكەشيان گرتوو، ئەمرىكى ئاكادىري نەزەر ھەمدەنلىنى نۇنېرەي عيراق له نەتەوە يەگەر تەوە كەن، ھەلگەر كە بەرەلا بەكەن، نەزارىش لە لایا نەخېيەد ئەوەي پېشتاست كردوو تەوە كەوا ئەمرىكىيەكە لەلایي عيراقىيەكان گيراوە.

* سەدام حوسىن چەند رۆز پېشتىر و تېبۈرى كارمەندانى تېمەكانى پېشكىنى نەتەوە يەگەر تەوە كان وەك سەگ كەلبە لە لاشەي عيراق وەرددەن، بىريارە لەو رۆزانە تىمېكى ۴۹ كەسى بىتنە ناو عيراق، حۆكمەتى عيراقىش بوار نادات ئوانە بىتنە ناو خاکى عيراق تا ھەلۋارىنەنەكى سەرەكايەتى ئەمرىكى تەھوا نەبیت. لەلابەن خوبانەوە نەندامانى تېمەكانىش سەنورن لە سەر ئەوەي ھېشىتا عيراقىيەكان مووشەكى سکۈدیان مساوه و دەبىي ھەموويان بىزىزىتەنە و پۈچەل بىرىنەوە.

روزى ۱۶ ئۇ نۇكتۇرەرى سالى ۱۹۹۲

* رۆژنامەي تاران تايىز لە سەر زارى حۆكمەتى ئىنارىنى بىلاودەكەتەوە، كەوا سىستەمى فيردىلى، كە لەلابەن پەرلەمانى كورستان راگىياندرارو، پلانىكە بۇ دابەشىكىنى لەتايى عيراق، ئىمەش بەھەمۆ شىۋىدەيدىك بە وەيان نىڭگەرانىن.

* تۈركۈت ئۆزال لە رۆژنامەي حۆربىيەتى تۈركى و توویوه تى: سىستەمى فيردىلىت بۆ كورستان بەردى بىناغە ئۇپۇز سىزىنە، ئىمەش بەھە نىڭگەران نىن، فيردىلىتىش بەھەج شىۋىدەيدىك مانانى پارچە پارچە كەردىنى عيراق ناڭگەبىتتى.

* ناتوت و گاز بەرەو ھەرزانى دەچىت.

* عيراقىيەكان ئەمرىكىيە دىلەكەي سەر سەنورى كويتىان شازاد كرد.

روزى ۱۷ ئۇ نۇكتۇرەرى سالى ۱۹۹۲

* رۆژنامەي (کوردستانی نوی) رۆزى ۱۸ ئۇ نۇكتۇرەرى سالى ۱۹۹۲

* رۆژنامەي (ئالاي ئازادى) ئى ئىمەرە ئۆزال دەرچوو.

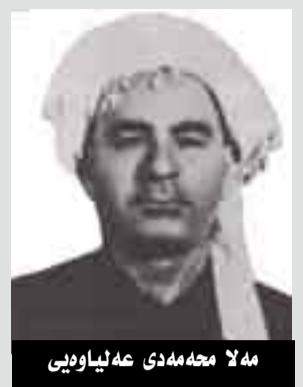
* وەفتىكى يېكانە كەپىشىتە هوتىلى شىرىن پالاس لە ھەولىر، ناچوچەكە باش بە پېلىس و ئاسايىش كۆنترۆل كرابوو.

* ئازانسەكان: كوردەكان دەلین دوا ھېرىش دەكەيە سەر پەكەكە و پېشىتىان چۈل دەكەيەن، ئەگەر دەخوازىن با بچەنە ناو ئىناران.

* مام جەلال دیمانە یەكى

The image shows the front cover of a book titled "Sherat Arbil". The title is at the top center in large, bold, black Arabic script. Below it is a subtitle in smaller black Arabic script. The central part of the cover features a painting of a Kurdish soldier in traditional dark clothing and a tall hat, standing with a rifle. In the background, there is a colorful illustration of a city skyline with various buildings and possibly a bridge or river scene. At the bottom of the cover, there is more text in black Arabic script.

چایی دووه‌می کنیی (شرطه اریبل .. تأسیسها، تطورها .. رجالها
۱۹۹۱-۱۹۲۱) ای لیوا فاروق نبیراهیم شهربیف که بینشه کنیه‌که‌ی د.
که‌مال مه‌زهه‌ر نووسیویه‌تی که‌وته بردیدی خوینه‌ران.
نه‌ناوی به درخان پیروزبازی له نووسه‌مری کنیه‌که ده‌که‌ین.

کویخا تورشی

لے سالی ۱۹۴۷ م تاخمه فہقیہ کی
درزہی لے کوئی سنجا قیان دھخویند،
لے لای مامؤستا مہلا مھع صومی

وەزارەتى يەرۇەردە ئەم دەرگاپەي لەسەرى نۇوسراوه، ھاتنە زۇورەوە تەنپا بۇ حزبىيەكانە، بىلە قىئنە !!

The logo of the Central Board of Secondary Education (CBSE) is displayed prominently in the center. It features a circular emblem with a red border containing the text "CENTRAL BOARD OF SECONDARY EDUCATION" in English and "महानगरीय माध्यमिक शिक्षण परिषद" in Hindi. Inside the circle is a yellow field with a green border, featuring a stylized open book in the center. The book has a blue cover with a red and white design. Above the book, there is a torch or a lamp. The entire emblem is set against a background of three horizontal stripes in red, white, and green, which are the colors of the Indian flag.

یاسین هیڑا سییہ مین کتیبی وہ رگیرانی خوی چاپکرد

تایپهت به بهدرخان راهاتن "تیدمان"، مهشق کردن لهسر خواسته کان "تیراده"، خوت بگوژه، نه ریته کونه بد و خراپه کانت له رهگه و هه لته کینه، رقت له نه ریته خراپه کانت بیتیه وه، کوتایی نه ریته خراپ و زیانه خشکه کان، بیست ئاموزگاری بز دوورکه وتنه وه له دلراوکی، بای بای ته سویف، چون خوت رزگار دهکیت له بیرکردنه وهی نه رینی، هله جوون له یاد بکه، خهم و خفه ته کانت فری بد پلاوکراوه ته وه.

نوسه وه درگیت و روژنامه نووسی کورد له و ماویدهدا سیمه مین کتیبی خزی به چاپگه یاند له بیز ناوی "چون خوت له دله راوه کی دهرباز دهکیت"، که کتیبکه لایهنه دهگای چاپ و بلاوکردن وهی رؤژهه لاته وه چاپ و بلاوکراوه ته وه.

ئم کتیبی کتیبکی دهروونیه و چندین بش له خوت دهگری، لهوانه: "پیشنه کیه کی نوسه د. داشید لبیرمان، ئەفسانه ی

پهنجاو سن سال پیش ئه مرؤ ماموستا زاهير هه ناري
با بهتى ئه شياو سحهى فيركرم!

نه کیمیه شریتی عمریه همو
یه کیک، بزیه حقمه همیشه
له بره خزمه وه بایلم له دستم
چوو به خودا قدت نایمه توه و هک
گولی په پهري سیس نه مولیول
نه په پوله هیچ یه کیکیان نایه
به لامه وه هر چونیک بیت ناییت
دلگران بین یاسای سروشت و
ژیان هر واپووه هر واش
ده بیت. ثووهی پیوسته ناماژه هی
پینکیین ماموستا (زاہیر ئەحمد
ھناری) له دایکبووی سالى
١٩٢٨) شاری کۆنییه و هک
خۆی دەلیت خوپىندى سەرتاتىي
و ناوهندىم لمم شاره تەواو
کردووه له دوايى پەيوهندى
کردووه به خانى ماموستاييانى
(بەغدا)، له سالى (١٩٥٠) يەكمە
دامەزراذنى و هك ماموستا
له شارى رانىيە بۇوه، دواتر
گوازراوەتەوه بۆ شارى کۆنیيە
بۆ قوتا بخانىي قادرىي، له سالى
١٩٦٩) پەيوهندى به زانکۆي
(مستنصرىي) كردووه، بروانامە
بە كالزىرىزىسى له (سايکۆلۈچى)
ورگرتوووه، دوايى بۇوه به
سەرپەر شىتىيارى پەروەردەي تا
دەگەياندە مىشكەمان تا ئەم
سات و کانە ئامۇزىڭارىيەكانى له
گويم دەزرىنگىتىيە، دوا بەدۋاى
ئەمە كەوتىمە ئەفتۇ گۇز و ھەوال
پرسىنى.

ئەويش ھەلۋەستىيەكى كى كىدو
ھەناسىيەكى سارادى ھەلكىشىاو
زەرددە خەنەيەكى بە زۆرى
ھەنیا يە سەرلىيەكانى لەھەناسەو
زەرددە خەنەكەيى حەسرەت و
ئا ئۇمۇدى و خەم و پەزارەو
تارەزاي لە بىرمايمەر تەندرۇستى
ئەم پياوه دەسزەز بەدى دەكى .

ھاوشۇيەكى ئەم و مېنىش دلگران
بۈو خۆم ھاتە بېرچاوا لە
داماتوو ھاوشۇيەكى و گۈركان
و لاش لە رزۇك دەبىم، خزم بە
ديوار دەگرم و بە گۈپال نېبىي
رېم بۆ ناكىرىت و هك پېرەدار باي
بەھىز دەھمىيەن و دەبىا، سەراما
سۇلۇزى زىستىيىش ھەر زۇ زۇ
لە بېل و پۇم دەخات جەگە لەھەمەمۇ
ئەمانەش دۆسەت و بىرادەران بەم
لاؤ بە و لام تىتىدە بېرن لە بەر
چاولىكەي چاوم و سەرى رىشى
سېپى و لە بەر چورچ و لۇچى
روخىسار نامانىسى وە براسىتى
لە لېپىرسا ۋەتەنلىقى زۇر بە لە
زەت بەپەرى ھەست كىرىن
بە لېپىرسا ۋەتەنلىقى زانىيارىيەكانى

فهقی، هیندنه که رنیمه و ده زان
که و شکه من نبیه، چونکه
هینه که من نارچه ی پیوشه بمو، ظمه
نارچه ی نبیه، هینه که من پیس و
پوخر بمو، ظمه رهش و جوانه، هر
ئه و دته نبیه، جال پتی کرد و
دو عاخوازی کرد و رؤیی، به لام
و تبیه فهقیه کان: تاقیی که و شکه کی
من بکن و بزم بسنه وه، لای
خوتان داینین. تا من یه کیک هات
و خبه بر ده نیرم بزم بینرنوه وه
و تیان: بدسر چاو، بلام بدرنی
ئه مه هر که و شکه کی خوته له بات
درد ووه، وا ده زانین ظمه دی دزیتی
له لای دو کانداری اثنا واه، فهقیکه ش
چووه ستسادوف هر ئه بی بزم
هینیاوه، بس پاره کت زدره
لی که تو ووه، مام کیخوا و تی:
نا-نا فهقی، من هیندنه گیل نیمه و
هینه که من خزم ده ناسمه وه سه
سالی تریش بیت.
جا رفیعی و خواهافیز.
نما: د. عهدوللا عه نیاوه

سنهنگه زاري

جوین و کامیرای
چاودیری

و هک هاوولاتییه ک زور مه منونی ئە و
کامیرایانم که بىز چاودىرىي هاتووچۇز
دانراون، خۇ لە وەتەن دانراون، شوھىرەكان
زىياتر بە حەزىزدەوه له جادەوبانەكانلى
دەخۇرون و ناوىئەن بە شارەزۇوي خەزىان
پېپيان تەق بىكەن، ئاخىر چى بىكەين كە خەلکى
ئىئيمەن وايە، بە سزا و پارەدان نەبى پابەندى
ياسا نابى.

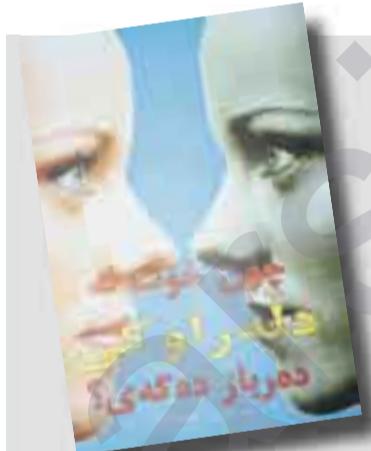
ماواھىيەك بەستىنى "پشتىنەي سەلامەتى" و
قىسىەتكەردن بە مۇبايل" لە كاتى لىخورىيەن
ئۆتۈمېيل كرايە ئىجبارى و ھەر شوھىرې يك
پېنى" وە پابەند نەبىا، بە پارە سزا دەدرا،
لە بىرەتەوەش كە بابەتەكە "ئارە" بۇ، ھەممۇ

بیهودری که ووت له تمدنی ٦٠ سالاً دیا
ئه بیوو، کورته که کی فش و فوری
له بهر بیوو، ده ربیه کی سپی چا پان
که وشیکی رهشی به لکلک، بنی نارچه
نالچه) کرابیوو.
سنه لام و عه لینک، عه لینک سه لام،
ماندوونه بی خاره، خوا عافوتان
کات. ناوی چیبه؟ کیخوا تورشی،
خه لکی کویندمری؟ کوندی به ردیر
له ناو مهنتکاتی، خیره هاتوویه
کوئی؟ بیتاقم هفیه و بی شه کر و
چایه و کووتار هاتوویه. به خیر
بیهی.

مهده‌دی عله‌لیاویه
هرامی، که پیاویکی زور مهلا
و ناقل و سهخی بیو، فهقیه‌کان
همووی له‌سه‌ر ئیجازه بیوون
ز زوریان خوتیدبیوو. سه‌ر هاتای
یه‌هاره، ته‌مین له‌گزیریه، کیلوی
شەکر به ۱۲۵۰ فلسه، هزقیه چایه
دەپاکت به ۵ دیناره. عله‌بیه گەنم
تازیکیه ۳۰ دیناره. دان و شەکر
و چایه و مەسرەف زور کەمە به
تابیبه‌تىپ فهقیان. شەکر و چایه
و کووتار (کوتال) به بیتافە و
کۆکبۈن ئەدرا. دنیا تەنگ، تازیکیه ۲۰
فهقی لەلەي ماموستا مەلا مەعصوم
دەخویخی، رۇزى ھەر فەدقى دوو
نانچى يە، بىرىئىه و تىر ناخون،
لەلام خوتیدن و درسیان زورچاکە
بۇزىي دانىشتۇرۇنە.
خەك خۆى بىزازە، ج ما میوان، بىز
کەم رۇزى ھە و تراواه: مال لەخۇزى
بۇو میوانىشى هات.
و زېچىك فەقى دېتىان كابىا ھەك

A black and white portrait of a man with white hair, wearing a dark jacket over a light-colored shirt. He is looking slightly to his left.

دبور له به رهڙوهندی تاکه کس
و حزبایهٗ تی و خوده رخستن و
گیرفان پرکردن بیت.
وزاره‌هتی پهروهندی به رېز
دهبیت ههوله کانسی خُزی چر
پکاتوه له ریگای شاره زایان بُز
پولنکردنی مامؤسستایانی لینهاتوو.
بُوئه‌هی لپرسراویه‌تیان
پی سپیدریت بهمه بهستی
خرزمتکردن.
نهک و هک ئه مرّ له ههندیک
داموده زتکا
لپرسراویه‌تیان پی سپیدرداوه
له ثاست کاره‌هکانیان نین.
به شیوه‌هی سے پیری
کورسیه کانیان دهکن تا رُوژی
قيامت ههاره وان له ساری
دادهندیشن و کھسی دیکه بُزی
نیه!!!
چاپوئشکردن له ههار
کھموکوریه کی پرُوسه‌ی
پهروهندو فنکردن ههار له

A medium shot of a man in a dark suit and fedora hat standing in a shop aisle. He is looking directly at the camera. To his left are shelves filled with various goods. In the background, other people are visible, some walking away. The setting appears to be a grocery store or supermarket.

سنهنگه ر زاري
پا شمیرع (۱۳۹۲)

**جوین و کامیرای
چاودیری**

وهک هاوولاتیه ک زور مهمنوونی ئُه و
کامیرایانه ک به سنتنی پشتتنه سلامه تی و
داناون، خز لوهته داناون، شوفیره کان
زیاتر به ھز زده رو له جاده و بانه کان لى
دهخون و ناوین به شاره ززوی خیان
پیشان تدق بکهن، تا خر چی بکین که خلکی
ئینمه و ایه، به سزا و پاره دان نه بی پابهندی
یاسا نابن.

ماوهیک به سنتنی پشتتنه سلامه تی و
تسنه کدن به موبایل له کاتی لیخورینی
ئوتومبیل کرايه ئیجباری و هر شوفیریک
پینه و پابهند نه با، به پاره سزا دهدا،
لله بره و دش که بابه تکه "پاره" بمو
شوفیره کان، دناوه که شوفیره ک، بملکو
لله ای دوکانداری دناوه، فقیه کش
چووه ته سادوف هر ئوهی ب
ھینایه و، بھس پاره که کت زده
لى کوتوروه، مام بکخوا و تی
نا- نا فقی، من هینه گیل نیمه،
ھینه کی خزم ده ناسمه و سه
سالی تربیش بیت.
جا رؤی و خواهافین:

لما: د. عهدوللا عه لیاودی

ماوهیک به سنتنی پشتتنه سلامه تی و
تسنه کدن به موبایل له ته نیشان دانیشان، که بیستا
ئوتومبیل کانی هاتوچر توزیک شیلان کردوه،
که س خز نابه سسته و شوفیره کانیش به
ثاره ززوی خیان به موبایل دهیم.

به پشی ئاماریکی نه خوشخانه فریاک و تی
ھولین، له ماوهی مانکی رابردوودا تنهانها
له مولیر و ده روبه ری، نزیکه ۳۱
ھاوولاتی به هزی رووداوی ئوتومبیل و
گیانیان لده ستداده و (۲۳۰) هاوولاتیش
بریندار بونه، بیستا که ئو کامیرا ھیاتانه
داناون، شوفیره کان له ترسی غرامه کدن
که متر خیرا لى دهخون و به مهش که متر
خلک ده کوژن، هر چهنده ددبی ئینمه
ھاوولاتی، داوا لیبور دنیش له "پولیسی
هاتوچر" بکین، چوکنه لھسرا شم کارهیان،
واتا دانی کامیرا، لاه لاین شوفیره کانه و
جوینی رفیریان بی دیت، بیلام گوئی مهمنی،
که ئیش بتوانن گیانی خلک بپاریزنه له
دهست شوفیره بکوژه کان، جوینیش هر
ھیچ نیمه و به ئاوی دهستونیز دهروات، چی
بکین خلکی ئینمه له بارابه ر جیبه جیکردنی
یاسا خوین دهدا و ئه گه ده رباره دی
پابهندی یاسا پرسیار لى بکه، ده لیت:

تنهانه برپرسه کان یاسا جینه جی ناکهن و
خلکی ھزار و بیده سلات یاسا جینه جی
ده دهکات و یاسا تنهانه بی ھزارانه و، که چی
وانیمه و خلکی بیده سه لاتیش چهنده بزی
بره خسین یاسا پیشیل دهکات، تنهانته له
ولاته پیشکه و تووه کانیش و ایه، ئه گه به
زهیری پاره و سزادان نه بیت زور بیان
پابهندی یاسا نابن و خیان ددزینه وه.
خوکه گه زیه پشتتنه سلامه تی و
بکارهان ھینانی موبایلیش دووباره تونوند
ده بیوه و سزا بی ئه پیادره رفیانه ش
داده نهرا که لھسرا هیلی په رینه و "خه تی
عبور" ناپه رنه و. هر وھا زور شتی تر
ھن که ده کری به غرمه کردن جینه جی
بکریان، بیمنوونه پیسکردنی شه قامه کان
و بکارهان ھینانی ئاوی زیاده و کاره بای
زیاده...

هـرچـهـنـهـهـ کـاـکـ سـتـارـهـ تـهـنـیـاـ بـهـ نـیـازـیـ سـوـیدـ بـوـوـ، هـرـچـوـنـیـکـ بـیـتـ لـهـ رـیـگـهـ بـراـدـهـانـیـ ئـهـوـیـ هـرـ ئـهـوـ شـهـوـ پـلـیـتـکـیـ ۳۹۰ـ بـورـزـیـمـانـ بـرـیـ بـوـسـتـوـکـهـلـمـ، بـهـ لـامـ بـهـ تـرـانـزـیـتـ لـهـ رـیـگـهـ بـرـاغـیـ پـایـتـهـ خـتـیـ چـیـکـ .
هـرـ ئـهـوـ شـهـوـ تـاـکـسـیـهـکـ بـهـ خـیـرـاـیـ، جـارـوـبـارـ کـهـ سـهـیـرـیـ کـیـلـوـمـهـ تـرـهـکـهـ ۱۸۰ـ دـهـکـرـدـ خـیـرـاـیـهـکـهـ لـهـ سـهـرـوـوـیـ کـیـلـوـمـهـ تـرـهـوـهـ بـوـوـ، بـهـ نـیـوـ سـعـاتـ لـهـ نـزـیـکـ گـوـرـهـپـانـیـ ئـامـؤـنـیـ ئـیـمـهـیـ کـهـیـانـهـ فـرـوـکـهـخـانـهـ ئـهـسـینـاـ .
پـیـمـ وـاـیـتـ هـرـ لـهـ بـهـ شـهـیـ ئـیـمـ پـلـیـتـانـ لـیـبـرـیـ وـابـوـوـ زـوـرـ بـهـ وـرـدـیـ پـاسـپـوـرـتـهـکـانـیـانـ دـهـپـشـکـنـیـ، ئـیـمـوـ چـهـنـدـ کـسـیـکـیـ دـیـکـهـشـ خـرـایـنـهـ لـایـکـ بـوـهـیـ پـوـلـیـسـیـ کـوـنـتـرـولـ پـشـکـنـیـتـ تـهـاوـیـ پـاسـپـوـرـتـهـکـانـمـانـ بـکـاتـ، نـزـیـکـیـ بـیـسـتـ دـهـقـیـقـهـ مـابـوـوـ بـزـ فـرـیـنـیـ فـرـوـکـهـکـهـ، زـوـرـ لـهـوـ تـرـسـالـنـ رـیـگـهـمـانـ نـهـدـنـ، مـنـ زـوـرـمـهـ تـرـسـیـ ئـوـهـمـ نـبـوـوـ کـوـمـانـ لـهـ پـاسـپـوـرـتـهـکـمـ بـکـانـ، چـونـکـهـ ئـهـوـ فـیـزـهـیـهـ وـهـرـمـانـکـتـوـوـ بـیـزـانـیـ بـوـوـ، لـهـ دـوـاسـاتـانـاـ بـهـ بـوـلـیـسـیـ کـوـنـتـرـولـداـ تـیـپـهـیـنـ وـ سـوـارـیـ فـرـوـکـهـکـهـ بـوـوـیـنـ، هـرـ ئـهـوـ تـیـمـهـیـ لـهـ دـهـرـهـوـ پـاسـپـوـرـتـهـکـانـیـ دـهـپـشـکـنـیـ لـهـ دـهـرـکـاـیـ فـرـوـکـهـشـ وـهـسـتـاـبـوـوـ، بـرـادـهـرـانـ تـاـ دـوـاسـاتـیـشـ هـرـخـهـرـیـکـیـ پـشـکـنـیـ بـوـوـنـ، تـاـ ئـهـوـ کـاتـهـشـ سـوـارـیـ فـرـوـکـهـکـهـ کـهـ نـبـوـومـ، بـاـوـدـرـمـ نـهـدـکـرـدـ رـیـگـاـ بـهـنـ بـرـوـیـنـ .

سـهـرـهـنـجـامـ هـهـمـوـونـ اوـ بـاـوـهـرـ، کـهـ نـاـکـرـیـ لـکـنـ بـچـینـهـ بـوـلـغـارـیـاـوـ دـوـاسـاتـیـ لـیـکـاـرـانـمـانـ بـرـادـهـرـانـهـ بـیـرـیـاـنـدـاـ ئـهـسـینـاـ بـوـ تـورـکـیـاـ دـسـتـانـ .

بـرـادـهـرـانـ بـرـیـاـنـدـاـ رـدـسـتـانـ، ئـهـوـ بـئـوـارـهـیـ دـاـکـ سـتـارـ لـهـ ئـهـسـینـاـ کـهـ رـوـزـیـ پـیـشـتـرـ کـاـکـ قـنـ وـ دـلـزـارـ حـسـنـ وـ فـرـیـبـوـونـ بـوـ ئـهـلـمـانـیـ مـهـمـهـ جـکـهـ لـهـ دـکـتـرـ بـرـادـهـرـیـکـیـ دـیـکـهـ کـهـ بـیـشـتـرـ هـرـ یـهـکـهـ بـهـ بـهـ وـیدـ وـ هـرـبـوـیـ .

رـهـنـگـ، هـاـوـاـکـاتـ بـوـوـیـ هـفـتـانـهـ ئـهـوـرـوـیـ، بـوـوـ لـهـ ھـوـکـارـهـکـانـیـ کـیـلـیـتـیـ فـرـوـکـهـ، کـاـکـ کـهـ بـرـیـارـیدـاـ لـهـ گـالـ منـ بـیـشـتـرـ بـرـیـارـیـ دـاـبـوـوـ لـهـ بـکـهـ رـیـتـهـوـهـ کـوـرـسـتـانـ، کـیـ کـهـنـوـهـدـاـ بـرـیـارـیدـاـ مـنـ، مـنـ بـوـخـمـ بـرـیـارـیـ رـئـمـکـهـ بـکـرـیـ بـچـمـهـ اـسـاـ، لـهـوـیـوـهـ بـچـمـهـ ئـهـوـ بـوـیـ، بـهـ لـامـ مـاـنـهـ وـهـمـانـ دـنـکـهـ وـ پـهـلـهـکـرـدـنـمـانـ لـهـ ئـهـسـینـاـ وـ اـیـکـدـ بـرـیـارـیـ کـگـارـ بـلـیـتـیـ هـرـ یـهـکـهـ لـهـ وـلـهـنـدـاـ بـاـنـ سـوـیدـ مـانـ

یـ تـاوـیـلـیـتـهـ خـیـنـهـ وـهـ،

یئونان زور به بینه و به رده بیو،
چونکه برنامه رسمنیه که مان
تنه نیا بیزینان بیو، لیره به دواوه
دبهوایه هر یه که له نئمه بریاری
خوی بدات و به رنامه یه که دابنیت،
من چاوه روانی ئوهدم ده کرد هر
هه مومنان به یه که و به رنامه یه ک
دابنیتین و ریکه وین و سه ردانی
یه ک دوو و لاتی دیکه ئوروبی
بکهین. له ناکاو به رنامه ئوه دانرا
بچینه رومانیاو بولغاریا و لویشنه و
له ریگی تورکیا که به سر یه کون
بکه ریننه وه کوردستان. له ثان و
ساتی بربینی پلیتا بیوین باسی ئوه
کرا، که فیزه شنگن بو ئه دوو
ولاته نایتیت، واته مهراج نیه هر
ولاتیک چووینه نیو یه کیتی ئه وروپا
وابه سته بیت به هامو بیریاره کانی
یه کیتی ئوروبی و هک فیزه شنگن
پاره یه یورو، ئه مسله یه بیووه
هزی قمقوقشو زر و راگرتنتی
گه شتته که مان، هندی له برادران
پیشان وابو فیزه یه شنگن دخوات،
هندی کیشمان باوهره راه وامان به و
هه بیو، که ناکری به فیزه یه شنگن
بچینه ئه دوو و لاته، من له بر ئه وه
ئه باوهرهم لا دروست بیوو، چونکه
یه کیتی له برادره کورده کانی خزان
له بیزان که پاسیورتی بیزانی هه بیو،
گوتی نیمه ئه گه ره بمانوی سه ردانی
بولغاریا بکهین ده بیت فیزه ئه و
لاته و دریگرین، ئه مه باشترین به لگه
بیوو بی ئئمه، هر چنده له ریگه
ثیتنره نتیشه وه کاوتبه سوراخی

بہشی سیئہ م

سده رهتای گهیشتنه يه ئەسینا يايىتەختى يۈنان كە لهىو فروكەدا گىراوه

له و گهشتنادا دواي ئوهه ذر
شتى تازه دهيني، ذر شتىشت بـو
دهردەكويت، تىدەكەي بـه بـارورد
له كـل ئو و لاتانەي دهيني ئاستى
جواني و پـيشكـه و تـنـىـلـاتـكـهـىـ
خـوتـلـهـجـ ئـاسـتـىـكـاـيـاـ،ـ يـهـكـنـ لـهـوـ
برادرانەي خـومـ كـهـ نـيـشـتـجـيـ
سوـيـدـهـ وـ زـورـ توـندـوـ بـهـ رـهـخـنـيـهـ لـهـوـ
حـوكـمـتـهـىـ خـومـانـ،ـ پـيـيـ وـابـوـ كـهـ
راـسـتـهـ لـهـ زـورـ روـوـهـوـهـ ئـورـوـپـاـ وـهـكـ
بـهـهـشـتـ وـايـهـ بـزـ رـوـزـهـلـاتـيـكـانـ،ـ
بـهـلامـ لـهـ كـلـ ئـوـهـشـدـاـ لـهـ هـنـدـىـ
روـوـهـوـهـ دـهـكـرـىـ پـيـاـوـ دـوـ قـسـهـىـ
حـقـقـيـشـ بـكـاتـ،ـ رـاـسـتـهـ لـهـ لـوـيـ زـوـرـبـهـىـ
شـتـهـكـانـ رـيـكـخـارـاـونـ،ـ بـهـلامـ هـنـدـىـ
شـوـيـتـيـانـ هـهـيـهـ بـهـ قـهـدـ گـارـهـكـكـىـ
نـارـيـكـيـهـ هـولـيـزـ،ـ نـارـيـكـ وـ پـيـسـهـ،ـ ئـهـكـارـ
بـزـ گـالـتـشـىـ بـوـوـبـيـتـ وـتـىـ،ـ هـنـدـىـ
چـارـ ئـوـهـمـ بـهـ خـالـىـلـاـ دـيـتـ دـاـواـ لـهـ
سـرـهـيـكـيـ حـوكـمـتـيـ هـرـيـمـ بـكـريـتـ بـوـ
ماـوـيـدـ بـكـريـتـ سـهـرـكـيـ حـوكـمـتـىـ
ئـئـمـ وـلاتـهـ،ـ مـهـبـىـسـتـىـ لـهـ قـسـهـيـهـ
ئـئـوـهـ بـوـوـ،ـ كـهـ وـهـكـ جـؤـنـ ئـئـوـيـ لـهـ
چـاـوـ كـورـسـتـانـ وـهـكـ بـهـشـتـ وـايـهـ،ـ
هـنـدـىـ شـوـيـتـيـ كـورـدـستـانـشـ لـهـ چـاـوـ
ئـئـوـيـ ذـرـ يـاـكـتـرـ وـ قـاشـهـنـگـتـرـ،ـ ئـهـمـهـ
هـهـمـوـوـيـ لـهـ ئـنـجـامـيـ ئـئـوـ بـهـوـنـدـيـيـهـ
تـهـلـهـفـتـيـيـ درـوـسـتـ بـوـوـ كـهـ منـ لـهـ
يـيـنـانـهـوـهـ ئـوـيـشـ لـهـ سـوـيـدـهـوـهـ باـسـىـ
جوـانـيـ وـ پـيـسـىـ هـنـدـىـ شـوـيـتـمـ
بـزـ كـرـدـ،ـ دـهـكـرـىـ بـهـ پـلـهـيـ يـهـكـ
جيـاـوـزـيـيـهـ كـانـ لـهـوـدـاـ بـهـرجـسـتـهـ
بـكـيـنـ كـهـ لـهـوـ جـگـهـ لـهـوـيـ يـاسـاـ

جوانیه کانی خوی لهدستداوه،
 ئەگەرنا ولاتکی وەک بینان کە
 خاوهنی ئەو شارستانییەت و تەمەنە
 پیرە بىت، دەبوايە زۇر نازدارتر بىت،
 تەنیا له وەدە ئەبىزىزى کە باوهشى بۆ
 پەنەھەندەو ئەو هاولاتيانە كىرىۋەتوە
 كە له ولاتنى ئەورۇپاى رەززەلەتى،
 ئەو ولاتنانى كە پېشىرت پېيان دەكوترا
 بۆلۈك شۇعىيەت، كە بە رەھسەنیانى
 ئەو بۆلۈك ئىستا بەشىك لە كچ و
 ژەنكانى پاشماھى هاپوپەيمانى
 وارشۇ كە له سەردەمە خىزىدا
 يەكىك بۇو له دوو قوتە كە دنیا، له
 بینان و لاتانى دىكەئى ئەرۇپى كە
 پېيان دەكوترا هاپوپەيمان ئەتلەسى
 شىمالى قولتە كە دىكىي دنیا بۇون
 له يارو دىسڪۆ نا ياتى كلاپەكانى ئەو
 ولاتنەدا، خەرىكى پەيداكردىنی پارەو
 بىزىوي ئىيان.

ھەر ئەو گەران بە دواي جوانى و
 خوشىيەدا و دىتنى ئە و بەشەي
 ئورۇپا كە جياوزىيەكى زۇرى
 ھەيە له كەل بینان وايىرد بىر لەوە
 بىكمەمە كەشتەكەم درىزە پىتىدەم و
 ئەو فيزە شنگەكى كە ئانا بە تاسانى
 دەست كەوتتۇوە تەنبا لە بینانى
 خەسار نەمە، فيزىيەك كە تەنبا له و
 بەشە جوكارافىيە بەدەختە ئىمىدەدا
 ئەو رەواجايى ھە، هاولاتى ھە بى
 بۆ چەنگ كەوتتى فيزىيەكى شنگەن
 ئامادەيە زياتر لە دەھەزار دۇلار
 بىدات.

دە بشەم و دەئىم، مانەنە همان لە

له که رکووک هه لیژاردن ئەنجام دەدريت

له برجی پیتچه‌می (قاموسی الاعلام) ای زانای تورکی (شمس الدین سامی) دا له لآپه‌ر (۲۸۴۶) ئاماژه‌دی بهوه کردوده، که (۴/۳) سی له سهر چوار) ای پیکهاته‌ی ئه م شاره له نه‌ته‌وهی کورده رهسنهن. جگه له مه ناماره‌کانی لیزېنی (UN) سه‌باره‌ت به ریزه‌دی دانیشتونانی ئه م شاره له رووی نه‌ته‌وهی بهوه ئاماژه براستی یه دهکات، که (۶۲٪) پیکهاته‌ی که کروکوک کوردن.

له کايدی سالانه دهوله‌تی عیراقی سالی (۱۹۳۱) سه‌باره به خولی شه‌شنه‌م هولی‌دار دهکاتان (محبس، زور‌بلکه‌ی حاشاهه‌لنه‌گردی دیکه‌مان شاره کورد برو.

۱-۱۰۰-۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶

پاکیزہ کوکو شاریکی کو درستانیہ لہ رہوں خاک و میلہت و جیمیگرافیا ٹھے گے ر چی رڈیمہ یہ ک لہ دوا یہ کانی عرباق ہے موو رویگایہ کیان گرتزتہ بہر بہ گورینی پیتناسے و جیمیگرافیا کہی، بلام بہ خوارگری جہما وہرہ بیٹھمہ کے کی ناحیہ زان خونہ کانیان بیووہ بے زینہ خہوو مہ رامہ کانیان پوچھل کراوہت وہ لہ زوربے میڑو بیسے کان جہخت دؤکومیتتہ میڑو بیسے بلگے و لہ سپر کور درستانیہ تی نہم شارہ

لہ تارا و گھوہ

یوسف مہمنتک

سینه ما... هونه ری حه و ته م

یینی شویندهواری نه کروپیوس - نه سینا
با پیچه وانهی دهستور بیت، چونکه به خارپ دشکنیته و ده بیت به ری خوشکه رو سه پاندنی داوکاری دیکه شو قینیزمه کان .
نه نئمه که کورد دوای پرسهی نازادی عیراق له هه ولی ئوه داین عیراق بکین به ولا تیکی دهستوری، بزیه ناکریت له ئیر فشاری هیچ لاین و ولا تیک به پیچه وانهی دهستور هنگاو بتینین و حاله تی تاییت به کارکوک پیاده بکریت، چونکه به پیچه وانهی ده زنسیبیه کانی هلبزاردن و دهستور و نئراده جه ماوری کارکوک ده بیت.
سره کردایه تی کورد ناییت سازاش له سر رئم شاره بیکات، ده بیت له سر رئم نجامدانی هلبزاردن له کارکه و ک سندگار، بیکات.

که ئەم شاره کوردستانیي لهسەردەمى دروستبۇونى دەولەتى عىزاق تا دەگاتە دەولەتى عوسمانى پلەپاچىي سەرۆكى شارهوانى كەركۈك لەدەست كورد بۇوه. ئەم پۇستەمەمىشە دراوە بەندەتەۋەيەك، كە رۆزىئەنی شاريان پېيىك هىتتا بىت، تەنها لهسەردەمى بەعسى لە ناۋچۇ لهسالى (١٩٦٩) بېۋەكەمەجارتى ئەم پۇستە درا بە عەرەبېيىك بەناوى (مغۇر التكىرىتى)، هەر كۈنىك بىت ئەم رەلىستى ھاۋىپەيمانى كوردستانى لەبەرەكانى پىشەوهى شەپىرى دىموکراتىدان لەناو ئەڭچۈچۈمەننى نىشقاىانى عىزاق دەبىت ژىريانە سامالە لەكەل بارۇدۇخەكە بىكەن، نايىت ھىچ بىرىيارىك قبول بىكە: لەھە، لەھەنگى بىت، كە

ت
۱۹۲۵ء نویتہ رانی
کے ہیتاواہ لہ
کارکروک (کارکروک)
م ناوانہ:
داد چاف
ری ۴- فائق
نویتہ ریش
عنایتی بہ پیٹی
ست نیشان
کھاتی ڈم
دی دیکھ مان
دوسرا ممتیت

نظام دهدرا (الامه) ای روزی (۸) ناوی (۱۴۲) لایه‌رهی عیراقی له ئنجومونت کوی (۶) نوینه‌ری لیوا چواریان کورد بیون چارابه‌گی داودی (۱-۱) عملی رهزا عمسک تاله‌باني) شاگرایی له ئنجومونتی نیش سره‌زی میری دانیشتون دهکرا، بيم پیته (۴/۳) شاره کورد بیو . زور به لگه‌ی حاشاهله‌نما له‌به‌ر دهستادیه، که ئه و

لهه برگی پیتچه‌گی (قاموسی
الاعلام) ای زنای تورکی (شمس
الدین سامی) دا له لایپره (۲۸۴۶)
ئاماژه‌ی بهوه کوردیووه. که (۳/۲)
سین له سه‌ر چوار) ای پیکه‌تاهی ئە
شاره له نه‌تاهه‌ی کوردی ره‌سنهن
جگه له همه ئاماکانی لیزنه‌ی (UN)
سه‌باره‌ت به ریشه‌ی دانیشتوانی ئە
شاره له رووی نه‌تاهه‌ی بهوه ئاماژه‌ی
به‌راستی یه‌ک دهکات. که (۶۲/۷)
پیکه‌تاهی که‌رکوک کوردن.
له گایدی سالانه‌ی دهولته عیراقی
سالی (۱۹۳۶) سه‌باره‌ت به خولی
شه‌شامی هله‌لیاردن‌هکانی (مجلس

وکالن، مرۆ شەرم دایدەگری بلى
ئۇۋانە بەرھامى سىينەمای ئىمەن،
بەكۈردىيەكەي ئىمەن بەرھام لەكۆى
سىينەمامان نەبىت بەرھام لەكۆى
پېشانى بىئەران دەرىت. لەھەولىز
ھۆلى سىينەما كۆنەكان تىكىداون،
بەلام تا ئىستاڭى گوی بىسست نەبوپۇين
بە درۇستكىرىنى چەند ھۆلىكى
نۇرى، گرفتىكى تىرىش ئەۋەھى ئىنمە
تا ئىستا بىئەرى سانزۇمان نىبىي جا
بىئەرى سىينەما لەكۆى بەھىتىن،
دەپى بىئەرىش درۇست بەكىن
ھەرودەك ئەپرۇزانى كە پېشىتر
ملىۋان دۇلارى تىدا سەرف
كراوه. دەكىرى ئىستا كۈنگەرەكى
سىينەماكارانى كورد ئەنجام بىرى،
ھەمۇ پارچەكانى كوردستان
بىگىتە خىزى، سىينەماكارانى كوردو
بىيانى باڭھېشت بىكىن، ئەپ رېپ
شۇۋاتانە بىكىتىنە بەر كە پېيىستن بۇ
درۇستكىرىنى سىينەما يەكى سىستاندار،
سىسۇد لە ئەزمۇونى سىينەماكانى كە
خاواھىنى مىژۇو و زەمینە يەكى باشى
ئەم ھونەرەن وەر بىگىرى.

ارچه یه کی کور دستانی پینه لکاوه.
سینه ما له باش وور، ئە وە جى
تیرامان و سەرنجە لە کور دستانی
باش وور هەکی خۆماندا تائىستا
مۇلۇكى سینه ما بى پۇزۇشىنىڭ يە
ستاندار مان نىيە، كە بەرھەمە
سینه ما جىهانلى و خۇمالى تىدا
پېشاندەرى، گرفتى رەتكى
سینه ماكاران و حومەت ئە وە يە
نەنا پەرۋەرە سەننارىيە پېشىكەش
دەکرى، دەتونانى بلىرىن تائىستا
بە مەليۇنان دۆلار سەھەف كراوه،
جۈزەرەھا فلىم و پەرۋەرە خىيالى
بىو، ئەنچام دراواه و بەرھەمە كەش
دىيار نىيە ياشىگەر ھەشىتىت
ھى ئە وە نىيە مەرۆ بىلى خاوهەنى
بەرھەمەكى باش و رەسىن،
پەنلى سینه ما وە گەندەللىيە كى زۇر
كراوه و پارەيەكى زۇرىش خوراوه،
ھەفالو رۇنامەوانى ليدوانەكانى
پىسپۇرانى ئەم بوارەو كەسانى
بەرپرس لە لايىنى پەيەن دىدار
شاپەتحالى ئۇ راستيانەن، ئە و
رەھەمانەلى لە بەر دەستىشىدان كەچ

گونای دا دهست پینکهین، دواي ئه و
ناکری ههوله جوانه کانی به همنی
قوباری فرماؤش بکرى.
مژدهیه ک بى گللى كوردو و
سینه ماكارانى كورد، ئىستا
له كوردىستانى باكور يەلمازىكى تر
بەرپوچى
پېنى ناوەتە ناو سينە ما جىهانىكىان،
قەۋىش كازم ئۇزە، كە ئىستاخەرىكى
خويتنى دكتۈزۈرە لە بوارى سينەما،
تونىيەتى لە ماوهى كارەكانتىدا
لەئىنوان دوسەد بەرھەمى سينە مايى
تركىدا تاكە بەرھەمى ئه و قىبلېكىرىت
لە فىنستىقالى فلىمى نىزونتە ودى
ماناھىم ھايلىلىرىگە بەناوى كۆتايى
سال شەوهخان، ئەوهش دووھەم
بەرھەمى ئەوه، دەكرى بلىيەن
بەرھەمى سينە مايىمان ھەيە،
تىكەللىكىش لە كەل سينە ماكانتى ترى
جىهان ھەيە، بەلام تا ئىستاخونى
ناسنامەي سينە مايى كوردى خۇمان
نин. ھەر بەرھەمكى كە لە كوردىستان
دىتە دەرەوە پىشانەدرى بەناوى
ئەو ولاۋاتەو دىتە ناساندىن كە

بینیتی بون، دهستکه و تیکی مادی
باشیشیان هببو، تا ئیشتاش
ئم فلیمانه دنگ و سەداو بینه ری
خیان هیه.

ناقوانین بیلین ئېمەی کورد خاوهنى
سینە ماين، بەرگاوه يەن و خاوهنى
چەند ئەزمۇنیكى باشىن، چەند
بەرگاوه يەن سینە مايمان هىي،
سەردەتاي گورۇوتىن بەرھەمە كانى
سینە ماش دەگەرىتىهە بۇ كارە
جوانەكانى يەلماز گۈنای، كە
توانى لەويۇھ ئانەكانى كەلى كورد
بىگەينىتە فيستىقالە جىهانىيە كاك و
لە مېھرەجانى كان تووانى خەلات
بە دەست ھېتىن، هەر بەرھەمە كانىشى
بۇون ئۇپيان لە زىندا نە تارىك و
شىدارەكانى تر كىيا هيئا نە دەرەوە،
يەلماز لەپىتاو دۆزى نەتە و كەي
و سینە مايەكى رەسىنى كوردى
لە تاراوكە بۇ دوا جار مالڭا وىرى لە
كەلەكەي كردوو لە ولاتى فەرنەسا
بەخاڭ سپىزىدرا، كاتىكى باسى
سینە مايە كوردى دەكىرى ئە و
لە بەرھەمە كانى مىگەل و يۈزۈ يەلماز

نمایشیک بو په روهدو شکانداني ترس و شهرم لای مندالان

ئۇ دە ستافى ئۇ شانزۇكىرى كارىيەكىچار گۈنگى دىكەيان كر، ئۇ وېش
ھەولياندا بە حەزمەد مەنلاڭ بىتتە سەر تەختەي شانزۇ بە ئارەزۇرى
خېزىان قىسە بىكەن، يەرادىيەك كە
گەيشتە ئۇ وەھى لەو كاتەي دەرھېتىر
زىرىدەكان سېنارىيەكى دروسىتكىرىد
بادۇھى يەكىكىلە كەتەرانى بەشداربىو
تۇورىبىو و روپىشت و ئامادە نەبىو
كەرەكە ئەنجام بىدا، كەچى مندالىي
ئامادەبىوو ئاو ھۆزلىكە رەزامەندى
خۇرى دەربىرى كە كارەكە ئەنجام بىدا
و ھەر زۇو و بە حەزمەد هاتە سەر
تەختەي شانزۇ.

له پال ئَوْانِهْدا بِبُوره هَلْهَلْبُوره
کارکِنیک بُوو بِپی پیویسْت توانی
ترس لای مَنْدالاَن بشکننی له وی
بینیت سَهْر شانت، نَهْو جَكَه له لوی
له ناوْهَرْکی ئَه و شانْگَوْرَهی داده
مَوْهَقْه فَهارْف لهوْنی سَهْرَهی تَبَپَه
ثَامَادهْکار و دَرَهْبَنیهْر کارهَدَه بُوو
جَهْدَنین باهْتی گرْنَگی سَخْسته روو
که تعَبِيرَکَردن بُوو له سَيِّفَه جوان
ناشیرینهْهی کانی مَنْدالاَن، له هَمَان
کاتَدا دانانی چارهَسَهْر بِز سَيِّفَه ته
ناشیرینهْهی کانی مَنْدالاَن، كه ئَوْهِيَان
بِلَاهِ منه و گُنْتَگَرْنَه کار بُوو.
حَهْزَه کَه لام لایهْنی نواندن له و کارهَدَه
بِخَمَه بِرَهْبَس، له بِرَهْه وَهی بِه راستی
بِه شَدَارانی ئَه و شانْتَهیه ئَه وَهندَه
بِه جوانی نواندنی خَويَان دَهَكَر، كه
پیشَبَنْی نَهَدَکَرا، بِشَیوهِیک كه
ده تَوانِ بِلَم مَنْدالاَكان جوانَر نواندنی
خَويَان دَهَكَر له كَهْنَجَه کَان، كه
بِیگُومان ئَه وَهش کاریکی دَلْخُوشَه
و موْزَه بِه خَشَه.

ماوه بَلَیم دَهْتَخُوشی له تَبَپَی
هونَههِری مَنْدالاَنی سَلِيمانی دَهَکَم،
كه وَهکو تَبَپَیکی چالاَک به رَهْه وَهان
له چالاَک هونَههِری له هَهه رسَی
بِبُواری شانت، مَؤْسِيقَه، شَیوه کاری
کارهَدَه کَه و بَرهَه می جوان بشکهش
دَهَکَه، هَيوا دارم ئَه و جَزَره کارانهِيَان
بِه رَهْه وَهان بِز و پِرَهَش به توانی ئَه وَه
منْدالاَن بِدری كه له و شانْگَوْرَهی داده
بِه شَدَار بُووون و وَهکو ئَه تَکَرر رَقْلَه
خَويَان گَنْهَان.

A group of students in school uniforms (white shirts and black skirts) are performing a drama or play. One student in a clown costume is on the right, and others are in various poses, some holding flags. The background shows a classroom setting with colorful decorations.

دیمه‌نیک له شانوگه‌ری مندالان

هه ولدهم به زو ترین کات بجم و بیینم، هم له برئه وهی هز ده کم
به رهه می شانزی بی مندانان هه بی
و هه میش ل له برئه وهی که من دال
بوم له بر کاس بی هیچ شانزی بی کم
نه بینیو و نه مازنیو شانزی چیه و
چیزی چیان چیه و له کو بیانه، به لکو
ثوکات چیزی ژیان لای من له ده
بورو که له قوتا بخانه یه کم به له
بازار پیش زو تریت شت بفرؤشم و
پولیس کانش دهستگیرم نه کهن و به
زازدی کار بکم.

له سماوهه رابرو دودا تیپی مندانانی
سلیمانی دواي ٹوهی چهندنی جار
له شاری سلیمانی شانزکه یه که یان
نمایش کرد، له شاری هولیزیش
دو واره شانزگه ری "بیوره
هه له بومیان له هولی به بیو بیه رایتی
شانزی هولیز و به اه کاری
به بیو بیه رایتی که نمایش کرد.

هر له سه راه تاوه ئو شانزگه ری به
شیوه کی زیندوو نمایش کرا، به و
مانیه ناکه و دکه به رنامه راست تو خ
به لکو مه بسته ٹوهیه شانزکه هار
زوو تیکه ل به شامد بیوان کراو
خزیان به بشیکه له شانزی بیه که زانی،
و بی رای ٹوهی ئو شانزکه ری به و دکه
کاری، هم نه نه شانزکه نه دال، هم

هه مه بسته لیزدا قسیه لیزدا
کم، شانزی مندانه، که به داخوه
بیمه که کلی کورد و بی رای هه زاریمان
نه زربه بی بواره هونه ری بیه کان، که چی
و دنیا بیدا پیویسته بگرین و شین
گتیرین به وهی له لایه نه دهند
هه زارین، که له وانه یه زر جار
نه برهه میش بین له و لایته،
ان زر جار شانزی بیه کان مندانان
شیوه دیکی وا نمایش ده کرین نه ک
هه سوده به مندانان ناگیه نه، بگه
اده کن ئو مندانانه حه زیشیان
هه شانزیه له شانز دورو بکونوه
شیتر نزیکی نه کونوه، بیکومان
موزکاری له وش ده کریتیه و بز
بیونی که سی پسپور و شایسته
و بواره دا، کن هه یه پیم بلن ئیمه
تیمان هه یه که سی پسپور و شاره زایه
بیواری شانزی مندانان، به شی هه ره
زوری ئو وانه کاری مندانان ده کن
مدونه مرمه ندی شانزکاری به تمه نن،
مانیش به داخوه که بزته باو زر جار
ده کوتی شانزکارانه له بواری
شانزی که وراندا فشه لیان بیتاوه هانا
شانزی مندانان ده بکن، که اوایا قور
هه سه ره شانزیه.

بی رای هه مه مو ئو شتله، هه کاتیک
دان، هه شانزکارانه شانزکه نه دال، هم

مَهْمَزَه لِمَعْسُودِيَّه
دُنْيَايِيَّه مَنْدَالَانَهُو دُنْيَايِيَّه جَوَانَ وَپَاكَ وَ
بِيَكِيرَهِيَّه كَه هَمْوُومَانَ بَه وَتَهْمَهَنَه
تَيَّهِيَّه بَيُونِينَ وَهَذَانِينَ كَه تَهْمَهَنِيَّه
چَهْنَدَه حَسَاسَه وَگَرَنَكَه، وَهَلَى
بَه دَاخَهَه وَهَلَه كُورِسِتَانَهِيَّه خَزَمانَ
بَايَه خَيَّنِيَّه يَهْكَهارَ كَه بَه مَنْدَالَانَ
دَراوهَه وَزُورِجَارَ لَهْبَه بَهْ رَاهَيِيَّه دَارَابَه
وَهَنْدَيِيَّه جَارِيَشَه لَهْبَه رَعَادَهَه وَدَابَه
وَنَهْرَيِيَّه كَوْمَه لَكَاه مَنْدَالَانَه تَهْمَهَنِيَّه
زَوَوهَه رَهَوانَه يَازَارَهْكَانَ وَشَوَينَه
كَشْتَيَّه كَاه دَكَرِينَ بَيُونَهْهَه كَارِبَكَهَنَ،
كَه دُنْيَايِيَّه مَنْدَالَانَه وَابَي پَيُونِيَّه
زُورِتَرِينَ بَايَه بَهْ دَلَيَّه بَهْ بَهْ دَرَى وَ
زُورِتَرِينَ هَهُولَه بَيَّهْهَه بَهْ خَرِيَّه كَهْرَ
كَه خَزَمَهَه تَيَّه بَهْ رَاهَيِيَّه مَنْدَالَانَ بَكَرَه،
كَهْچَيَّه بَهْ دَاخَهَه وَهَلَه زَورِبَهَه لَهْلَيَّه
گَرَنَكَه كَاهيَّه زَيَانَه دَهَبَيِيَّه بَهْ وَبَايَه خَهَه بَه
مَنْدَالَه دَراوهَه، لَهْ لَيَّهه هَوْنَهْرَيِيَّه كَهْشَ
دَهَبَيِيَّه هَزَارِتَرِينَ نَاوَهَه دَه نَاوَهَه دَه
مَوْنَهْرَيِيَّه كَه، بَهْشَيَّه مَنْدَالَانَه، لَهْواهَه دَه
زُورِجَارَ چَالَاكَيَّه بَهْ بَهْ وَهَنْجَامِيشَه
بَهْ دَرَى، كَهْچَيَّه بَهْ دَاخَهَه وَهَشَيَّه بَهْ دَه
زُورِيَّه بَهْ چَالَاكَيَّهه بَهْ چَهَنَه مَنْدَالَيِّيَّه
تَابِيَّه تَهْ نَاتَوَانِيَّه بَهْ جَزَرَه چَالَاكَيَّهه
بَهْ بَهْ وَمَنْدَالَانَه نَمَایِشَه بَكَرَه، كَه
پَيُونِيَّه سِيَّانَه بَيَّهِه تَيَّهَه.

دوای چهندین سال داران، مهدی حسنه حشارگهی نمایشکرد

قسے بکھ، ئوه پروژه‌ی ئیش بیو،
چونکه که قوتاپی شتیک هله‌لده بئیری
تا ئیش تیا بکا که به‌هممو
زاكيره‌ی خرى ئیشى تیا دەكا، ئوه و
وهکو قوتاپیه، به‌لام و هکو پروژه‌ی
هونه‌ری و وهکو هونه‌رمەندیتک
لە دەرەوەدی ئەو ئىشە دواي
سال تەمن تازە ئیش دەكمەوه،
ھيوادارم بتوانم كاريکى لەو باشتىر
بکەم، ئەو ئىشەس پروژه‌یكە لە پار
سالەوە ئامادەم كردوو شانزىگەرى
“ھەلیک لىرە پېشىنى دەكم بۇ ٢٧/٣
ئامادەتى بۇ نىمايشىكىن، كە لەكەنل
مامۆستا يوسف و بىرادەران دېبىتە
پروژه‌ی بەريۋەپەرایەتى هونتىرى
شانزىھولىن، ئىت ئەوپيان دېبىتە
ئىشى مەھدى حەسەن لە دەرەوەدی
قوتابىيەتى.
جىيى ئامادەتى لە سالانى رابىدۇو
مەھدى حەسەن يەكىن بۇوه لەو
گەنچانى زۇر كارايان كارى كىردوو
و ماوهەيەكىشە لەكاركىردن دابراوه،
به‌لام خەرىكى دەكۈيەتەو ناو كارى
هونه‌ری، لە ژمارەكانى داھاتۇدا
مەھدى حەسەن دەدۇيىن دەربارەدی
ئەو ١٠ سال كار تەتكىن دەنەي.

A photograph of a man in a camouflage military-style uniform standing indoors. He is holding a small metal bowl containing a lit fire or flame. He appears to be speaking or presenting something. The background shows some architectural elements like beams.

لہ ٹیکاکسی شیرزاد ہے یونیورسٹی وہ

م'لہ مزہ م'سعودی م'لہ

دووههين پيشانگاكي تاييهت هونه رمه ند
سه ردار سنجاوي ده كاته و
هونه قوتا بخانه نه يوبيه له ۱۱/۲۲
تا ۱۹۸۷/۱۱/۲۸

لهو پيشانگاكي هونه رمه ند که
دووهه پيشانگاكي تاييهت بيو،
چه ندين تابلو نمايشگران، که
بريتى بيون له: «هله لوپست، منيش
ته نایام خوش ناویت، سروشست،
دوو حالت، مرؤف و نازاره کاني،
پورتريت، پنا هييان، گونديک، له
تابلوهه کدا، که رکوک له شهودا،
ده فندك شاخه ام، به مهارا

ئورشيفكدرنی هه مهو کاره سات
و رووداوه کورديي هكان ثامانجي
سه رهه کي ئيميه، له و ژماره بهدواوه
هر جاره هي يهكى لهو چالاكىه
هونه ربیانه که له سالى ۱۹۸۳
بهدواوه له هه ولېر ئەنچامدر او
بلاوي دهکىينه و، که كۆمهلىك
دهليل له ليقاكسى شىزىز از هېنى
پاريزراوه و ئيميه بلاوي دهکىينه و،
يەكمه چالاكى که بلاوي دهکىينه و
پيشانگاكي هونه رمه ند سه ردار
سنجاوي ده ستپېكىانه...

* ۱۹۷۹- پیشانگای یه‌کمی تایبه‌تی
له هولیر کردتوهود.
* به شداری له پیشانگاکانی چالاکی
پوتاخانه کان کردوهود.
* دیستانا قوتابیه له پلی یه‌کی
په‌یمانگای تندروستی بالا له
مه، لر.

بیکهاتن، هنگاو به ره رو خور،
دیارده یکه، دلنيابه (بزکان هميشه
سره بلنده)، گوندي عاليه رهش،
به ره لو ونكه، ڈاشتis لہ گلمانه،
پزترتیت، مروق، تیروانین، له
باوه شما حزه کانت ده پاریزم،
به ره گرمیان، دمه نیک، گوندی
قوروچ، له ڈیانی قوتا تیه تیمدا، نه قین،
سر وروشت، دوو حالت، سروشت،
بیٹواره گوندیک، که ناوی همان
و تابلوبانه لہ گھل ناویشانی
پیشانگاکه و لایه نی جیبے جیکار له
دھلیله که دا به زمانی عه ره بیش
نو وسراوه.
لہ دوا لا په رهی دھلیله که شدا
C.V. یکی هوه رهمند به و شیو یه
نو وسراوه..

Sardar sinjawy

سہ ردار سنجاوی
* ۱۹۶۴ - لہ شاری که رکووک
دایک بوو.

یوسف، تالیب سهید عله‌ی، موحسین عوسمان، د. مجید حمه‌دهمین ذهنی، کاووه حمه‌دهمده، راغب ربیع پارزانی، که‌ریم ئەممەد، هُبو سیروان، ئەحمد سەلام، سهباح عابد، ئەبو دموع، سهباح شیرە، وریا ملا خالید، حسەن دەولەت، فواد علی ئەحمد، ئاواره ملا ئەحمد، بهزاد هاشم، جەلال کوچخا، د. فەرمان زەندى مەحمود بەنزین، حەمەی مەلا ئەحمدى گەرمیانی، شیخ رقیب قائیمیقام، حەسەن بلىباس، سمایل ئاغا بلىباس، قادر ئاغا مەمنە ئاغا، سهید عوسمان سهید حەمەد، مامۆستا ئەمین، مامۆستا ھۆشمەند، ھورامى، سیروان قادر شەرعى، وەتمان ئەمین بلىباس، شیخ نورى دەشكى، ئەبو ھەيدەر، ئازام عەلی عەزىز، د. نەجیب، د. كەمیل حمادە، مامۆستا عومەر حەمەد ئەمین، د. حەمە سهید شیخ لهتیف داتسان، زاهىر عبپوللا، شیخ حوسین شیخ محمد باليسانى، عەبپوللا عەلی بىززو قەساب، جەواب بەحرکە، ئازاد کاۋاشى، تەحسىن نورى ذەنى، دلشار عەبدوللا خۇشناو، عەبدولەھمان قەفتان، حاجى جەرجىس نەجار، عامر حەداد، عوسمان حەمە سالى رەشىد، مەدھداوی ئەحمد پېرە، ئەنور زېپر دەشكى، مەحمەد ملا حەسەن سەلمان مەممەد، د. نازم جەلال، سەلاح حەسەن زەنكەن، عەميد فازل و حازم كورده و ئەرسەلەن دەرىۋىش و شۇرىش قەرەھەنجىرى، ھارى شوت ئەمرىكى، د. شىزىزاد، ئەزىزى محمدەد فاتح، رىزكار ھەمەندى، ھۆشمەند ھورامى، فەرىدىون جاف، جەلالى مام كويخا... لە كىتىپ سايىھى ھېبىت سولتانى- رابرى سهيد برايمى، ٢٠٠٨ سەليمانى، چاپخانەي بىياني، چاپقاوا.

كىچ و كورى كۈمى وا شوبەنادووه: كۈپىان غيلمان و كچىيان عەينى حۆرى كۈندىكى نوى ھاتوتە ئاراو، كە دەلى بىباواي بەختدار ئەوھىي ئۆتۈمىيلى يابانى بىت و مالى لە سەليمانى بىت و ئەزىزى كۈمى بىت و دراوشىي مەسيحى بىت.

كىچە كافرۇشى بەناوبانگ بۇوه لە جوانى. كافرۇشى "كۈندىكى" كۈندىكى بە رەسىنه كۈبييەكان نەبۇو كاونەتە وە كە كىچ پىتىدان، حەوپىزى و غەفورى رقىيان لە يەكتىرە، بەلام ڏن و شۇخوازى لە ئىنوانىاندا زۇر بۇوه بى ئەوهى ئىن بىكەن، ئىنيان لە يەكتىر هيتابوھەندى ھۆزۈ بىنەمالە بىتىيان شەرمە ڙن بەندە بىكەنە پارورو هەتا دەكەۋىتە عەردى، بىكەۋىتە كۆش باشە دەھىلەنەو نايدەنە بىكەنە، كەرچى لە كۈيە قەيرە كچ زۇرە! بەلام بەختيان ھەنلەستاواھۇ خۇزىيان لە گىنگەر زانىوھە رازى تەبۇون پەرتە قال لە وەختى گەشى ئەنەنە كەرتىتە، بىنەنەتەوە سىپس و چۈچۈچ دەبىت" كۈرى كچى خۇزىيان زۇر داوهەتە ھەللىكى لایدە.

ئەو كۆت و كەلەپچە دواكەتوانەيان كچەرلاندووه، بەداخوازى و رەزامەندى كچىيان بەخشىشى، بە دىياردەيدى كىپىشىكە وتىن و شارستانىانىي دادەنرى، زۇر لە ھەللىكى دىيارو نادىيار لە كۈيە ئەزىزىان هيتابوھە، دەبى بۆ چەند ھۆيەك بىكەرەتىتەوە جالەبەر جوانى و بەرپىزى و كابانى و خانەدانى و مالدارى بىت، يان بە خوازىيىتى ئىن داوه بە بىكەنە، گولولىكتان ھەلي بە باخان پىشكەشى كوروكەمانى بىكەن، تا رادەيدى كىزاواي خۇزىان خۇش دەۋىت، دىيارە خەلەللىكى دىيارو نادىيارو رېزىدار زۇر لە كۈرى كەرچى ئىنيان هيتابوھ بۇ نۇونە بەشىك لەو زاوابيانە:

د. مەحمود عوسمان، د. بەرھەم

د. بهره‌هم سالح

عهدنامه ریم

ماری شووت

سالہ محمد

دشاد عه بدوله هم

هـوـهـهـر نـامـيـقـ

د. ناسیح غہفوور

کردووهو گولی باخانیان داوتهنی
ز انراوه له سولج و کیشے‌ی
کوئمه‌لایه‌تی و دوزمنایه‌تی زن له بری
خوین درابی !! دیاره به دریزاری ڈیان
حوب حوبین و عاشقایه‌تی هه بوبوه،
چچ و کوریک یه کتریان خوشویستبی
بیاتر بچه کبوون، نہ بینراوه
عاشقیک له سه ر خوشویستی
کوئربابی لکچه کان زیاتر شه ر فهمهندو
و ووسور بیون. حاجی قادری کوئی

یه به بنچه نیزیدین سه رنجام سلمتیراون. یه له کونه و شارستانیه تی دا بwoo، سروشتی شاریانه یه بwoo، له سالی ۱۸۰ قوتباخانه کراوهاته ووه، هلهندی خویندن ووه، دیمهن و ظاووه وای وایکدووه اکلی کویه کراوه و کومه لایه تی، بهسے رانگاوه ره کانی گهشت

رهبه‌ری سهید برایمی برژاو
کویه شاریکی یه ک نته و هو فره
ئلیان بنووه "موسولمان" دیان.
چوچولوه که، ئیزدی لئی ژیاوه، له کل
ئوهش ته باو گونجاو بوین. هر
بروادرهی به دینی خوی خودای
پهستوو، به لام ئیزدیبیکان له ژیر
گوشاری میر پاشای رهواندز بیون
و لئی کووشتوون و سرهنجم
ده نهاده، مسلمان، خدا، هکان

چاپخانه‌ی تأثیری - برايه‌تی "که وته
گهر، یه کيتي نووسه‌رانی کورد
دامه‌زرا، گوشاری هله‌لادو شاعيرو
نووسه‌رانی سه‌ريان هله‌لادو شاعيرو
گورين و تازه‌كاری و نويخوازی
بیرون به ناوی روانگه و تا ناستیک
گوگمه‌که‌یان شله‌قاند و گوشاری
روانگه‌یان به چاپ گه‌ياند، کورو
کرکوبونه‌وه و فیستیقال و سیمیناری
نه‌دهبی و روشتبیری له به‌غدا و
شاره‌هکان ئەنجام دهدر، یه‌که‌مین
کتربى شعر که یه کيتي نووسه‌رانی
کورد ئەنجامى داله که روکوکو
بیو، که هەر لە کۆرەدا دەركەوت
کە شاعيران به تاييەتى و ئەديبان به
كىشتى داوكار بۇون چىتر له رژىم
تەببۈول نەكىرى بەرامبېر بە تاکتىك
و فوفىلەي بىز کوردى ناوه‌تەوه،
و ئۆزىرى باپەتكانى ئە و سەرددەم
باپەتكى رەخنە-ئى بۇو به ھيمار
ناشىكرا بەرامبېر بە لېپرسراوان و
زەزعەكە، هەرودە باپەتكى بەرگى
و بەرخۇدان بۇون بىز نۇمنە
ھەۋار مۇكرياپى شىعىرى هەلەك
مەلەقى يىلاوکردوه سەعید ناكام
بە ناوی "لىخورە دەشتە" وەك
تېراياندازىك پىكاي. لەتىف ھەلمەت
گورين چىمان گورى.
ئاوايان بۇرى "شىرىكى بېكىس
مەنم تېتۇپقىتىم بەگىر دەشكى" ئېتىر
و ئۆزىرى باپەتكى ئەدەبىيەكان باپەتكى
بەرگى و داخوارى داگىرسانە وەدى
شەرۇو رەخنە ھەمە جۆر بۇو له
زەرۇو سىاسىيەوە وەك ئەوهى
يلەن. رژىم بىرنجى نىشاندابىن،
ماشى دەرخوارد داين"

رژیمی به عس دهستی پیکردهو،
پیشمه رگه دینه هکان. پیشمه رگه
کولنه دهرو نازاو دلسوزه هکان و هک
پیویست خزیان نه دهادیه شه،
وهک ئوهی سویندیان خواردیتی
ئه گهر ئاگری شه، جاریکی تر
هله لگیرسایه و بله لین بی تهقیه بی
نه کهین ئیتر له زوریه بی بره کانی
شهر وا دمکه وته و پیشمه رگه کان
را یان دهکرد، بی پاساو هیتانه و هشی
ئه و دوو دیزه پهنده دیان به دهسته و
بیو بلین هلاتن عهیه بی پیاوی
شه رکر به لام هندی جار
پیی ده لین هونه ر له حه قیه تدا
دلره نجانی پیشمه رگه کان که به
پیلان و پروگرامیکی ناخشہ کیشراو
پروپاگاندھی هله ستر اوی
تابوری پیتچه می به عس و
رژیمه کهی له پشت بیو و هک
چه کیکی کاریگه ر به کار هات و
کاری خوی کرد بیو، بقابیه تی
له اه بیزی دهروونی و بزواندنی
عاتیقه بیجه ئاشکار و راسته و خویان
به ناوپیشراوی ئاراسته دهکارو
ئیشی له سه دهکار، بر هاستی
کردنی ئه و حال ته ش کاریکی
ئاسان نه بیوو...
۳- جموجولی ئه دیان و هوته رمه ندان
و رؤشن بیان حاله تیکی تاییه تمدنی
به خزوو بینی، هفر له سه ره تای
ئی ئاداره وه نووسه ران که وتنه
خۆ به تاییه تی که ئه ده بیاتی شاخ و
ئه ده بیاتی ناو شوپوش گواز رایه و
بی نیو شاره هکان بی پایتەخت به غذا،
که لويیدا کولیزی ئاداب بهشی
کوردى چهندین نووسه رو شاعیر و
رؤشن بیانی کوردى له خۆگرتبوو،

لواز دهبوو و مهترسى رووخان
و کودهتاي لى نزيك دهکه و توه
بۆ راستکردنەوهى رهوشى
نالباري خىزى و دروستکردنەوهى
خۆ كرتەوه دەمکەوتە كفتوكۇ
مۈركىدىنى رىيکە و تتنامە يەك لەگەل
سەركردایەتى شۇرۇشى كوردى.
رىيکە و تتنامە 11 لى ئادارىش
چوار سال بۇو تەمەنى لە نېۋەندى
ئۇ تەمەنى يىدا رېيىم بەرەدەوام ھەر
تېپكەو تەلەو داوى دەنزايدە،
كارەكانيان بە راوىيۇ بەرئامەرېزى
ئەنجام دەدا بۆ نموونە وەك:
1- ھەولى تىرۈرکىدىنى سەركردە
و لېپىسرادەكەن، ئەمە بۇو لە
سالى 1972 لە نىيۇ چەركەى
بە غىداي پايتەخت دەسترىزى لە
خوالىخۇشبوو ئىدىرىيس بارزانى
و مەفالانى و پاسەوانەكانى كرا.
كەيەك لە هەقالەكانى "ھەميد
ئەفەندى" بۇو بىرىندرار بۇو، ھەرەوھا
ھەولى تىرۈرکىدىنى خوالىخۇشبوو
مەلا مىستەفاي بارزانى ئەنجام درا.
كە چەند سىخورىكى رېيىم بەجل و
بىرگى مەلا يەقىتى و پىوانى ئايىنى لە¹
بارەكاي بارزانى لە حاجى ئۆمەران
خۆزىان تەقاندەدە، بەلام خواوراستان
پىلانەكەيان سەركرەوتتى بەدەست
نەھيتا و سەرۋەك بارزانى سەلامەت
دەرقۇچو. حەكى لە چەندەها پىلانى
تى. بەم شىيەبە كوردان بىن ئومىدۇ
بىزازار دەبوبون، ھەلبەتە رېيىش
مەبەستى بۇو بىزارى تىكۈشەران و
رۇلەكانى لى بکە و يەتەوە دانىشتوانى
كوردىستانىش لە جوغزى رارابى و
ترس و تۇقاندىن و ناساھەقامكىرى
ژيان بەسەر بەرن، بە جۈرىك

۴۵ روزانه بُو
- بهلی ریکه و تئاتمای ۱۱/ای
ئادار دستکه و تیکی میزوویی
بُوو، و درچه رخانیک بُوو له
دسته بِرکردنی ناوینشانیکی تر
له مافی چاره نووسسازی کورد
که بهر له و داننانه ئیقرار کردنه
به مۇتونومى بىز كوردستان له
چوارچیوهی عیارقا، چەندین
پەيانامەو ریکە و تئاتمای تر ئىمزا
كراون، بەلام نۇوشتیان هيتاوهو
پو تاسەت جىنگىر ئېبووه، كە بنەماو
بىزەرتىك حىيەتلى لەمافە رەھاو
داخوارىيە چاره نووسسازەكان،
كە رۆلەكانى كورد خەونى پېۋە
دەيىن، ئۇپىش نەك مۇتونومى بىگە
سەرەبەخىي و ئازىزى دەرها، جا
لەو سەرەدم و قۇناغىدا مۇتونومى
ئاسىتكى ستراتىئى كىنگ بُوو،
كە اەس زىعەت و ماڭمانى قىرى

وحسین ؑ اوارہ

حیزب ئەگەر شتىكىي بەدال نەبىت، قەلس دەبىت.
کاتىكىش حیزب قەلس بۇو، ئىتىر خوا رەھم
بىكەت، دۆز و دۇشاۋ تىكەلى يەكتەر دەھات، ئەگەر
پېنى بىكىت لە ملت دەدات، ئەگەر ئەو وەشى پى
نەكرا، ئەوا رسق و روژىت دەبرىت.
حیزب ئېستا، بۇ لەدانى نەيارانى، داهىتاني
تازەرى كىدوووه، لە جىياتى لەمل دان لە كەرامەت
دەدات. لەو گۈڭار و روژئامانەوه كە بە تايىيەت
بۇ نەيانى داناوه، لە نەتاش دەتاشى و دەييان
ناو و ناتورە و شتى سەير و سەمەرە دەداتە
پال نەيارانى.

حیزب، نیستا هر حیزبیک نییه، به لکو هر کاکه
وله حیزبذا بیوه به حیزبیک، به هفو هسی هینی
خوی بی پار دهرده کات و جیبه جیبان ده کات!
ولات، ولا تی حیزب، به خته و هر ئو کسے یه،
توانای راگرتني دلی کاکه به ده سه لاته کانی
حیزبی ھی یه. قودره تی پانگردنه و ه
ماستاو ساردار کردن و هوی ھی یه. له وانه ش
به خته و هر تر ئوانه ن که به ناوی نووسه ر
و روژنامه نووسه و ه، له پهنا مسئله کاندا
ھ لکور ماون و به چاک و خراپ به شان و
که در نیاندا ھ لاده دهن.

یه کیک لهو به ناو روژنامه نووسانه که ناگاهکه
پیاویکی ٹسلله عه، هیچی به دهسته وه نه مابوو،
بزو و سف و سهنا و پیاهه لدان، و تبووی: خزر که
منشی پرچم و هکو پرچی تز بواهه! ناگاهکه به
پیکه نینیوه و تبووی: کوره خوات بیت، بیست و
پینج سالیش دهیت، پرچم به حزم وه نه بینیو،
ئیندر پرچی چی و تهره ماشی چی؟ کاکیشم به
بی خو تنکان و تبووی: بی نه دهی نه بی له
رووی چه ناتیدا، مهبه ستم ٹه و بو، منش
حه ز ده کم پرچم و هکو تز برو و تبوه، چونکه
بده ده شورین و شانه کردنیه وه هه راسان
بوم، ناپر ریمه سه رئوده دوو و تار له سه
دراخانه زن و مس

کاکی مهستوپیش و تبیووی: دهک مالت
برادران بیرونی. قوریگیتیت، ئەوه فریای نووسین ناکەھویت، وا
بەراست و چەپدا پیشاندا دىتىه خواروه، وەگەر
فریای بکە وتىتاي، چەندەت دەنۇرسى؟ ئۆھیش کە
زۆر دەمیك بۇ دەھیپەست داواى سەيارەھىكى
لىيېكەت، سىنى دەنەپەست دەلەتلىكەت و دەلەت: پەر
سەيارەھىكى پرادرۇ اکاکى مەستوپیش، تىنەگەت
كە كۈنى دېيشىن، بە پېكەئىنەھە پېنى دەلن: بېرى
سەيارەھىكى پرادرۇ بکە، بىزانم بە مانگىك پېرى
دەكەيت.

مهمله که کات، مهمله که تی ئو وانه یه، هاو و او لاتیش
 با هر له گوپی خوی بدان، خلکانکی
 وا ده ناسم، پیش ئوه وی دهست بدهنه ئوه
 کاسیبیه، کریکاریشیان دهست نه ده که وت.
 که چی نیستا و هعزی میله لات دادهن، له په نای
 مه سئوله که یانه وه ناسنامه هی نیشتمانی بون
 و نایشتمانی بون ده به خشنده وه، هندیکیان
 له وه زیاتر پینان لیرا کیششاوه خویان و
 مه سئوله کانیان نه بیت، هه مووان به گیل و نه فام
 ده زان.

چند مانگیک، لمهوبه ریه کیک لوه کلک
نوسره رانه، له روزنامه هکا خردیکی هفیلت و
پهلهیت بالاکردنوه بیو، روزیک بی ٹهوهی
تزویک شرم نه که له خلاک، بهکو له خویشی
بکات، چهند وشهیکی نابو به فقکی یه کوه له
بهناو و تاریکدا که وتبووه، و هعنزدادانی سیاسیی
یه کیک له سره رکرده دیرینه کان! کاتنیک یه کیک
له مسئوله کان خویندبوویه و پی و تیوو: به
چی عه قلکیه و ٹهو و تارتاد نوسییوه؟ ئئویش
و تیووی: کاک فلاں، پیچی و تیووم بینوویسە.
ئویش و ھکو فیشکیه ب روویدا ته قیبیوه و
و تیووی: ئاخر ئهوده عه قلی تۇ و کاک فلاں،
بۇیه روزی حزب بام روزه گېشت.

حیکایہ تی شار ... پستہ پست و پرسیار

جاش گزیرین له درزی ناکۆکی
نیوان حیزبه کوردستانییه کانه ووه
و هکو "ماره زیو" هزار پی خزی
خازندوهه ته ناو کاروباری
دهولله، بیچگه له گورهه ترین
پؤستی ئیداری، دیوه خانانه
پیامقاولانه ش له خه زینته
شەھیدان و پیشمه رگەی
ماندوونه ناس و گەلی کوردستان
و هرگیت و ئیستا کى پارووی
کەوتتە رونى، دیت و دەچى خۆی
باھدەت لاف لەسەر کەسوکارى
شەھیدان لیدەدات.
دەللى: من خەت مائىل بۇوم.
بەلنى ئەم پېرە جاشانەن بۇونەتە
دیوارىکى زل و زەبەلاح له نیوان
حکومەت و گەلی کوردستان،
پرسیار ئەودەيە!!.
- ئایا کاپىئە شەشەمی حکومەتى
ھەرینمی کوردستان له کارنانەيدا
ھەپىء، ئەم دیواره له بن و بۇ تکەوه
ھەلتەكىنى ؟!
ئىتتىر بە ئومىدەوە چاوه روانىن.

"خویندنه وه له خویندنه وهی سه دان کتیب باشتره"

نهکات جاریکی دیکه بگریته و
سپهربیان .
سهندیکای روزنامه نوسان
له بارهی زوری ژماره
نهندامه کانیدا که پیتابسی
روزنامه نوسان پیداون و خوبیان
نه نزیکه ۵۰۰ ئندام هدات
به کاراو به شدارو مهشقكاره و
بی وایه به براورده له که
هر چوار پارچه کور دستان
و نهه همو دهگاو کنهاله
راگیاندنانه هی له هریمی
کور دستانه هیه ئو ژماره و
زور نییه .
ه کاتیکنا من پیم وایه زوری و
کلامی ژماره روزنامه نوسانی
نهندام له سهندیکا هسلی
کیشنه که نییه، کیشنه که ئوه و
دیان کهس، ئهگه نه لین
نه ویدان نه کردوه، نهمه ریک نه و
دنه گیینی که ودک چون هندیک
دهنگا له گوتره پشتگیریان
بزه لک کردوه و دهکه ن، به
همان شیوه سهندیکاش له
گوتره خلکی کردوتنه هندام،
کار گه بیشترته ئاستیک خره ریکه
سهندیکا خوی دهیته مهترسی
به سه ئو دهستکه و تانه له
ززربهی بونه کاندا شنان زیان
پیوه دهکات، به وهی له سه رهتای
دامه زانه زن، به همانه مهه زنده

سکوی عهبدولکه ریم
ماویه که پرسیاری نهودی که
به کی دهگونتری روژنامه نووس،
بتوه بابه تیکی گرمگور،
هرکه سه و له ناشنیکا
لیندیه کات، لهمه شدا سهندیکای
روژنامه نووسانی کوردستان
رووبه روی زرترین پرسیارو
رهخنه بتوهه، به و مانایه هی
که سهندیکا تاکه لاینه که
له روی یاسایه و پیناسه هی
روژنامه نووسی دابشده کات
و ئه و نیعتیباره ده داده هه
که سینک که پیناسه هی سهندیکای
له بپرکا بیت، جا باشه و که سه
روژنامه نووسیش نه بی و
کاری روژنامه گه ریش نه کات،
وهک چون روژنامه نووس هه بیه
نه دامی سهندیکانیه و ناشیه بی

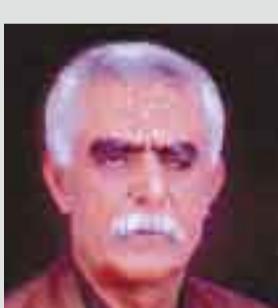
ئەو مەسەلە يە زیاتر لە و
کاتەدا و روژئىنرا كە ھەندى
رۇژئانەمەنووس پەتىيان بىردى
بەر بەكەھىتىانى زەمانى زېرى،
لە وەش خەپاپتىر كىيىشە ئاستىكى
ئە وەندە نىزم، مەگەر ھەر لە سەر
دیوارى ئاۋەستى مەنگە و تەكان
نووسىرا بىتتى .

لهم چوار چینویه دا له ماوهی را پردوودا بز قسه کردن له سه رئه و مسله لیه چند کونفرانس و کوروکو کوونوونه یه که کرا، زوریه ای ٹوانه ای لهم باره دیوه و سیاپانه داردووه، به همه مو لایه نه جیاواز کاکه و هلسه رکه و هکن که و پیرای قوانغه را گوزه رکه، ده بیت روزنامه نو و سان پایه ندی پیشه و مهلا خلاقی روزنامه گه ربی بن، له بر امیره ریشدا ناکری ئه م مسله لیه بکریته بیانوو بز بر ته سکردن و هی نازاری میدیاو راده ربین، که ماوهی که له کور دستان چه که رهی

کردووه.
لەم چوارچیوھیدا ئە و
بە رپرسیاریببە تىيە دەكە و يىتە
ئەستۇرى سەندىليکاي
رۇزئامانۇرسانى كوردىستان
چىيە؟

لهم خلاقي رؤذنامه‌گهري، لهم
چوارچيوهيدا پيم و ايده گوييدا
سنه‌نديکاي روزنامه‌نووسان
كراونته روزنامه‌نووسان
ئندام و ليزنېي ئيزبياناتيش
ورته لويه‌نایك، كه نمک هر
روزنامه‌نووس نينه، بلكو له
ھيچ كنانليك راگه ياندش كار
ناكن، له كاتيکا سنه‌نديکاي
روزنامه‌نووسانى كورستان
ھوكاري سره‌ركي ئامه دهخاته
ئاستزى خودى كنهالله كانى
راگيادن، كه ئوان پشتگيرى
ھەموو ئو روزنامه‌نووسانى يان
كردووه به مېستى بۇونە
ئندام له سنه‌نديکا، كويادى
ئامەش ھيچ كوناهىكى ئوانى
تىدا ئيه، سنه‌نديکاي پېشتبه‌ستن
بەو پشتگيرىيە و ئەم مەرج
و رىتميانانەي له ياساكەياندا
ھاتووه ئندام و درده‌گەن، من
ھيچ قسىيەكم له سەر ئەم
لە خلاقي رؤذنامه‌گهري، لهم
چوارچيوهيدا پيم و ايده گوييدا
سنه‌نديکاي روزنامه‌نووسان
جگه له‌وهى تەنبا برىتى نىيە
لە قىسە‌گىردن و دەركىردى
بېياناتام، بەلكو له لەم قۇناغەدا
ئەركەكى زۆر له و قورستە
كە تىكەيشتۈپ، ئەكەر
تاوريكى خىرا بۇچەند شتىك
بىدەپەن، دەتوانىن له چەندىن
رۇوووه سنه‌ندىكا بەخېينە زىر
پرسىيارى ئەم بەپرسىيارىيەتىيە
كە وردەپىلى له سەر شاشى ئەمەن
ئەركچى لە رابردوو شايىدە
ھەندى لەو وەلامانەشىن
كە بە ناوى ئەنجومەنى
سنه‌نديکاي روزنامه‌نووسان
بلازكراونه‌تەو، بەلام و لامەكان
پىپىستى پرسىيارىكەن نەبۇونە
ئەم بارهيدە و له هەمان
روزنامەدا بلازكراونه‌تەش
و امىكاكى زەنەدەك باش، بەم

له ئەرشىفى سىنەم خان جەلادەت بەدرخان

لەپەنگەنەس زەدەزە

ذكر في ذكرى الشكر من حيث تم الذي يقال: «الصلوة المسنة التي هي عباد
لهم لسم الله العبد»، العبد الله المصطفى عليه تبارك وتعالى: «الصلوة المسنة التي هي عباد
لهم». سببها المسنة المسنة المعرفة في «عمرها»
وهي: «الصلوة المسنة التي هي عباد»، العبد الله المصطفى عليه تبارك وتعالى: «الصلوة المسنة
لهم». المسنة التي هي عباد» الشكر في المأمور بغيره من ذلك: «الصلوة المسنة التي هي عباد
لهم». يقال: سببها المسنة التي هي عباد» الشكر في المأمور بغيره من ذلك: «الصلوة المسنة التي هي عباد»
وهي: «الصلوة المسنة التي هي عباد»، العبد الله المصطفى عليه تبارك وتعالى: «الصلوة المسنة التي هي عباد»
الصلوة المسنة التي هي عباد» التي يقال: «الصلوة المسنة التي هي عباد»

دۆبلاژ لە کەنالە کوردییە کاندا

هندیکی تریان ههولی گهوده دهدن
بیین به کهناالیکی خبهبری به لام
وهکو پتویست نین، هندیکی تریان
خهربیکی نمایشکردنی هندیک فلم و
زنجبیره درامان که بیگومان خله لکی
کوردستان له کنانله عهربیه کانه و
پیشتر به زمانی عهربی بینیویانه،
که چی ئه و کهنالانه هاتسوون گواه
بکوردی دوبلایزان کردرووه، به لام
چ دوبلاییک؟ بو شیواندی زمانی
کوردی، مانیکیان به کارهیناوه له
قتوروو هیچ عهتاریکدا نهماوه و له
هیچ ناوچه یهکی ثم کوردستانه
قسیه پیتاکریت، چونکه تیکالیه که له
زمانی فارسی و تورکی و کوردیه و
به زور کوردانویانه و به ناوی داهینان
و تازه گهربی ده خواری خله لکی ئه م
ولاتهی دهدن، بهئ ئه وهی بیر له وه
بکنهوه که دهشی مندادان سه بیری
ئه و کهنالانه بکهن و به هله زمانی
دایاکیان فیربین و له داهاتووشاداقسیه
پیپکن، من لهوانه دهبرسم ئایا که سی
کوردیزنان له م و لاتعدا نیه ئه م کارانه

راپرسی له سه رمه سله
 سه ربه خویی دهست پیکرد.
 ژماره ره ٹهو ها ولایانه که
 مافی دنگانیانه بیو و ۴۸۶۷۱۸
 که س بیو. ٹوان به سه ر ۱۱۷
 ویستگی دنگان دابه شکار بیون،
 به پی ٹه راپرسی یه که له
 مافی ٹویهانه بیو و ۲۰۰۷/۲۱
 دوباره درستگر دنه و هد دو له تی
 سه ربه خویی موزتینیگر بدنه.
 ته نیبا دوو رذخ دوای پرؤسے
 راپرسی، بوریس تادیچ، سه ره
 صربیا ٹاماده بی خویی ده بیری ب
 په سه ندکردنی برباری زورینه
 گه لی موزتینیگر.

لہ ۲۰۰۷/۵/۳۱ نے نجامہ کانی را پرسی بے مجوہ راگہ یہ ندرا : ۶۶۱ ۲۳۰ کھس واتہ : ۵۰۰,۵ % ۱۸۵ ۰۰۲ و) (۱۰۱ بھلی واتہ : ۴۵,۵ % نہ خیر) .

بـهـمـاوـهـيـهـكـىـ كـهـمـ دـوـاـيـهـ كـهـ وـهـ خـافـيـرـ سـوـلـاتـاـ لـهـ بـرـؤـسـيـلـ دـهـسـتـخـوـشـيـ لـهـ گـاهـيـ مـوـتـيـنـيـگـرـ وـهـ رـوـزـ وـهـ زـيـرـانـهـ كـهـ مـيـلـ دـيـوـكـانـقـيـتـيـچـ دـهـكـاتـ. لـهـ مـاـوـهـيـ كـهـمـتـرـ لـهـ سـالـيـكـاـ مـوـتـيـنـيـگـرـ بـوـوهـ ئـهـنـدـامـ لـهـ نـهـتـهـ وـهـ يـهـكـرـتـوـهـكـانـ وـهـمـوـ رـيـخـراـوـهـ سـهـرـهـكـيـ نـيـوـدـهـولـهـتـيـ يـهـكـانـاـ. يـهـسـنـدـوـوـقـيـ درـاوـيـ نـيـوـدـهـولـهـتـيـ وـهـ باـنـكـيـ جـيـهـانـيـشـهـوـهـ.

جا دوا پرسیارمان ٿئو ھیه
ٿئگه ر گله لیکی بچو گوکی پارچه
پارچه کراوی و هکو موتتینیگر ڙو
له ریگاکی دلسوزی و ڙیری و
بر او قایمی سه رکرده کانی ھو
پتوانیت هه مهو دو ژمنه کانی دنیا
بئ خوی بکاته دوست تا له ماوھی
که متر له سالیکدا دانپنانی
جهانی ٽه ددست به بینیت، تو
بلی ى رکرده کورده کانی
خزمان روژیک بیت و اونه یک له
سه رکرده و گله لی موتتینیگر ڙو فیر
بین، چونکه گله کو در دریا یا ھے
خوینی به خشیووه و حفتا به ھقد
که لی موتتینیگر ڪو رهیه و
خاکه که شی سه دقاطی موتتینیگر ڙو
دهوله ٽه نده. ناخ بچو ٿئوان
دز بھ تھوڑی ھهمسو دنیا له
دھریا ی بی ٿامانی سیاسه تدا
په ربین ووه، کاچی کورد ھیشتا
ر ڙیده دسته و رهنچ بھ ساره. کي
لهم پاشا گه ردانیه به پرسیاره :
گله لی ستہ مدیده یان سه رکرده ھی

خرخور؟!
سہرچاوکان:

- ۱- میلنون لوزٹوچاچ، ھاموو شتیک
بداراہدی موتیننگر (سالی
چاپ: ۲۰۰۷)
- ۲- پروفیسور دکتور: بیرویسلاف
ئوسکوکوکوچیج و پروفیسور
دکتور: میلیتیکو پاسینوچیچ،
موتیننگر، موتیننگر (بلکراد:
بلاکراوہکانی سٹودیوی
ستروواکار، چاپی یہکم ۲۰۰۳ء.
چاپی دووھم ۲۰۰۷)
- ۳- نیلکراندہر ٹیراکوچیج:
۲۱ی ٹائیار ۲۰۰۶ (پوڈکوریکا:
چاپخانے ۲۰۰۷: PG Zurnal)

دەکەن. لەو بازارانە بچىت كە پەرە لە شەتمەكە ئىكىپايەر بەيى گۈيدانە هەست و نەستى بىيەران، ئىرەدا پرسىيارىك دىتى پېش كە ولامەكە لای خودى تەلەفرىۋەتكانە لە كۆرى رەچاوى چەندىايەتى و چۇنىيەتى باپتەكان و هەست و نەستى بىنەرانى كەرددوو، بېۋەش بىنەرلى كوردەنان دەباتە بەر دراماى بىيانى، دىارە ئەمەوش وەلامەكە لای خودى ئەم كۆمپانىيا و تەلەفرىۋەتكانىيە و بەشىكىشى وەزارەتى رۇشنىيەرى لىپى بېرىپسە، بەشكەكى ترييشى ئەو رىيڭىراوانەن، كە دۇيتەرەيەتى ھونەرمەن دەكەن، لە كۆتابىدا پۇيىستە لەسىر ھەمو لايەكمان ھەول بەدين بۇ پېنىشەوە چۈونى تەلەفرىۋەتكى رەسمىن و ھونەر يېكى

A woman with dark hair, wearing a blue long-sleeved shirt, is sitting on a blue couch. She is holding a small, light-colored dog in her arms. The background shows a window with dark frames and a painting on the wall.

بـه تـله فـن قـسـى لـهـگـل كـرـد
و پـيشـنـيارـي ئـوهـي كـرـد كـه واـز
لـهـم بـريـارـه بـيـتنـ. لـهـسـرهـتـاشـاـهـ كـه
ئـهـو مـهـسـلـهـيـانـ لـهـگـلـ وـهـزـيرـيـ
دـهـرـهـوـهـيـ ئـلـمـانـيـ (بيـشـكـاـفـيشـهـرـ)
باـسـكـرـدـ كـهـ نـيـازـيـانـ واـيـهـ مـارـكـيـ
ئـلـمـانـيـ وـهـكـوـ درـاوـيـ فـرمـيـ
بـهـكـاريـتنـ بوـخـپـارـاستـنـ لـهـوـ
دـراـوهـهـ كـاـغـهـزـهـيـ كـهـ (اسـلـوبـدانـ
ميـلـوـسـقـيقـ) لـهـ چـاـپـخـانـهـيـ
(توـپـچـيـدارـ) لـهـ چـاـپـيـ دـداـ. وـلامـيـ
سـرـؤـكـيـ پـارـتـيـ سـهـورـيـ ئـلـمـانـيـ
يـهـكـسـارـ ئـوهـ بـوـ: دـهـخـينـ، نـايـتـ
شـتـىـ وـاـيـكـنـ. بـهـلـاـمـ ئـلـمـانـيـاهـ كـهـ
زانـىـ گـلـهـ مـونـتـينـيـگـرـ سـوـورـهـ
لـهـسـهـ بـريـارـهـهـيـ خـوـيـ، ئـهـوانـ
پـاشـگـهـ بوـوـهـهـوـ وـهـ بـريـارـيـانـ دـاـكـهـ
سـيـ مـلـيـونـ مـارـكـ بـهـ مـونـتـينـيـگـرـ
تـهـرـخـانـ بـكـنـ. پـارـهـكـهـ بـهـ رـوـكـهـيـ
تـايـيـتـ لـهـ بـهـرـلـيـنـ كـواـزـرـاـيـهـ دـاـوـاـ
بوـ دـوـبـرـقـينـكـ وـهـ لـهـويـهـ بوـ
مـونـتـينـيـگـرـ.
شـهـشـمـ هـنـگـاـوىـ سـهـرـبـهـخـزـىـ
مـونـتـينـيـگـرـ لـهـودـاـ بـهـ رـجـهـسـتـهـ
دـهـيـتـ كـاتـيـكـ ۳ـ لـهـ سـهـروـكـهـ
زـلـهـيـزـهـ كـانـيـ دـنـيـاـ وـهـكـوـ جـاـكـ
شـيرـاـكـ وـكـلـيـتـنـ وـخـافـيـرـ
سـوـلـانـاـيـ سـكـرـتـيرـيـ گـشتـيـ
چـارـانـيـ نـاتـوـ بـهـنـارـاستـ وـخـوـ دـاـوـاـ
لـهـسـهـرـكـدـاـيـهـتـ مـونـتـينـيـگـرـدـهـكـنـ
خـزيـانـ لـهـ دـاـوـاـكـرـدنـ وـرـاـكـهـيـانـدـنـيـ
سـهـرـبـهـخـزـىـ بـيـارـيـزـنـ، ئـهـوانـ
هـيـچـ بـايـخـ وـهـايـهـكـ بـهـ ئـهـوـ
پـيشـنـيارـانـهـيـ ئـهـ وـسـيـ سـهـرـكـهـ
زـلـهـيـزـهـ دـانـانـيـنـ چـونـكـهـ بـهـ لـايـ
ئـهـوانـهـوـ مـهـسـلـهـيـ سـهـرـبـهـخـزـىـ
مـونـتـينـيـگـرـوـهـهـيـ نـهـكـ زـلـهـيـزـانـيـ
دوـنيـاـ.
تـايـمـ جـوـرـهـ مـونـتـينـيـگـرـ لـهـ رـوـزـيـ

صربیا په مانتمامه هی یه کیتی یان
له گه ل صربه کان به سرت، به لام
له هه مانکاتیشدا ئه وان و ھکون
سیاسه توانی پراکمایتکی، زوو
له وو گایشتن که بې بې ژیرخانیکی
دهولتی و بنا گاهیکی ئابوری
بەتین، دهولت تهیا به سۆز و
ئومیدی چاک به دهست ناید
هرچەندە یش ئە و سۆز و
ئومیدانه پاک و بەرز بن.
چوارمین ھۆکاری سەرکەوتنى
مۇنتينىگرە له بە دەستتەپانى
سەرەبە خۆي ئە و بۇ كە
ھەرچەندە سەرگرددە ئۇرۇپى و
چىھانىكەن داوايان لە سەرەتكى
مۇنتينىگرە دەركەپچىتە جىڭى
(سلۇبىدان ميلۇسۇقىچى) و بىتتى
سەرەتكى ھەموو صربىا، ئە و
رەتىدەگەرددە و خۆي لە
مەسىلەلە لاددا و ھەرگىن
ئامادەن بۇو کارى و اباكت چونكە
ئە وەي بەلاي ئۇرۇپە مەبەست
بۇ سەرەبە خۆي مۇنتينىگرە بۇو
نەك بۇونە سەرەتكى ولاstan و لاتان
مەلىكتانى بىگانە.

پېتىچە
سەرگەردايەتى مۇنتينىگرە
بەكارەتىنى ماركى ئەلمانى DM
بۇو لە ئۆكتوبەرى ۱۹۹۱دا تات
بىتتە دراوى فەرمى ئە و لاتە
ئەمە يەكىكى لە سەرەتكەتىرىن
برىارى سیاسى ئە و لاتە بۇو
بەم رىگايە مۇنتينىگرە توانى
خۆي لە پاشكۈويتى ئابورى
صربىا پاپارىزىت و ھەنگاوىتكى
زياتر لە سەرەبە خۆي بېتتە
پېشىو. ھەلبەت ئەم ھەنگاوانە
ھەروا ئاسان نەبۇون چونكە
(مادىلىن ئۆلۈبرايت) اى وەزىرى
دەرەوەي ئەمريكى، چەند جار

پەيدىشتن توانيان راي جىھان
لای خىزان رابكىشىن و لا له
ولەتە زەلھىزەكەن دۇنيا بىكەن
بىنە كۆرسىي بەرەم سەرەبە خۆي
لەتە كەيىان و دواي ئەوهە
يەيان ھەرەشە و كۆرهشە ئى
پلۇمىسائىيەيان لى كەرىبۈون؟
كەمم شىت كە سەرەتكەن دەستتەپانى
سەلاتى مەليلەت و بە دەستتەپانى
وايى بۇ كەيىان لە رىگىاي
پىرسى كەشتى يەوه. لە رايىسى
مۇوكراتى مۇنتينىگرەدا كە بە
بېرەي بەرەتىرىن سەنغانەردى
وروپايى لە رىنگ و تى ۲۱
ئەنجامدرا ۲۰۰۶
تەننېنگرە دەھەتايەتى خۆي
رەگتە و ماوهەيەكى كەم
ئاي ئەم دانپىانىنى كەجيەن
دەستت هىتا.

وەم ھۆکارى سەرکەوتنى گەللى
تەننېنگرە پېشت بەستتىيان بە^١
بىيەن بۇو (مېلۇ ديوكانۇقىچى)
مەرۆكى ئەم و لاتە بەر لە^٢
دەستتەپانى سەرەبە خۆي كە
رەنۋانامە نۇرسىكى لى ئى دەرسىت
جەنلىرى جەنلى سەرەتكى ئەي
ساوھەرى ئى چى دەك بىز
كەخستتى راپرسىيەكتان؟ وەلادە
رەتكەم مېلۇ ديوكانۇقىچى ئە و
وو: ئىئەم چاودە ئى خۆمان
كەيىن.

ئىئەم مەن ھۆکارى سەرکەوتنى
تۆسەسە سەرەبە خۆي مۇنتينىگرە
لەلەپەن كەن دەنلى سەرەتكەن دەستتەپانى
و لاتە بۇو. ئەگەرچى ئە وان بۇ
وەدى ۱۴ سال لەپىتىان رۇونە دانى
ھەر و ھەر و خۇپاراستن لە
ھەر و تەشقەلە (سلۇبىدان
مەلىكتىنى ئۆلۈسۇقىچى) اى

قەيرانى تەلەفزىونە لۆكاڭەكان لەبەرھەمى خۇمالى

لی بهدورکه و نه و به شیکی
 زوری ڈیانی هم سو تاکی کی
 کومه لی داگیر کرد و بوده به
 زه روره تکی ڈیان، برو ناکم
 هیچ مالینک هبی نئم نامیده
 تیدا نہ بی، بونیه دبی زور ڈرانه
 هسلسو کو تو له گه لدا بکری بی
 دانانی به رنامه کان، به تایبیه کیه
 در امادو بلا ٹکراوانه، که نیستابو ووه
 به نه ریتیک و همه مو کنه الله کان
 به بی جیاوازی رو ویان تیکردو ووه
 بدرستی لم یک دوو ساله
 دوا یانی وایان لے تله فیزینه کان
 کردو وه لے کو پیانیا یک بچن و که
 شت فیکسیا، بی خاکی یست اد

ناوبیریت، به حقیقت ئۇ و ناوا
له جىگاى خۆيەتى، چونكە لەم
تەلەفزيونە چەندىن كادىرى
تەكتىكى و ھونەر، بەتونا
پىنگەيشتن. لەدواى ئۇدوش وردد
وردد چەندىن كەنالى لۇڭالى تر
كە حىزبەكان ياخود كومپانىا كان
دايانمىزداندۇوه و ھاتۇونتە ئەم
مەيدانە، ئەمەش جىگاى دلخۇشىيە
بۇ بىنەرى كورد.

چونكە بەراسىتى تەلەفزيون ياخود
ميدىاىي بىنراوى كوردى بىرىتىيە
لە رۇشنىبىرى و پېشىكەوتىن
تەكتەلوجىيا، نۇوكە كاربىسەر
بردن و لاسايى كىرىنەوە
پىركەنەوەدى كات. راستە پەخشى
تەلەفزيونەكان بەدەستى ئوانەيە
كە ئەم دەزگاىيە بەرىيەدەبەن
بەلام لە بېرتان نەچى دەنى زۇر
بە وردى و بەباشى حىساب بولى
ھەست و نەستى خەلک كىرىتى
ئەگەر ھەرنىڭ لە بەرىنەوەدى
كۈنترەلەكان لە دەست ئوانە
و ھەر كاتىكىش بە دەليان نەمەن
دەتان گۈزۈن. ھەممۇمان ئۇمۇ
باش دەزانىين تەكتىكى ميدىاكان
زۇر بەرەو پېشىۋە چۈوه لە
رىيگاى سەتھالايت و ئەنتەرىنەتەوە
جهان بورۇ بە كۈندىكى بچۈوك
لە ھەمان كاتىش لەناو كۆمەللى
كوردەوارى تەلەفزيون لەم
رۇڭكاردا بۇتە پىۋىستىيەكى
سەرەتكى خىزانەكان و ناتوانى

د. ئازاد حممه شەرىف
لەوانە يەھەندى كەس ھەرنە شەزانى
مۇنتىنگىرچىيە ئايما ناوى مۇرۇقە
يان گىلائىلە بەر! ياخود لەوانە يە
پېرسىن پەيوەندى مۇنتىنگىرچىيە
بە كورىدۇوه چىيە، نەخوازلا بە
سەركىدە كورىدە كانەوه تا وانەي
لى فيئرپىن!

مُوتَنِيَّكِرَه ناوی ناوچه‌ی کی زور
بچوکی سه‌ر به بیکُر سلافلای
جارانه که ده‌کوپیتہ باکوکوری
ئەلبانیا و رووبه‌رکه‌ی (۱۳۸۱۲)
کم ۲م. ئەم ولاته دەکەویتە نیوان
ئەم دوو هیلە: هیلی ۴۱.۵۲ و
۴۳.۳۲ ۲۰، ۲۱ و ۱۸.۵۸
پۇزھەلات. ولاتنکى دەرباپىيە
بەلام لە هەمان كاتدا ولاتنىي
شاخاواپىشە. ئابوورى ئەم ولاته
لەسەر: گەنەشمامى، ترى، توتن،
رەيتون، ھەنجىر، مە، بىن،
بەران، ماسىگىرتەن وەستاواه.

وشهی مونتنینگرو بو یه کمه جار
له ناوهندی سهدهی چواردهم
به کارهیت راهه. له وانهیه هؤکاری
نه ناوه اکه واتاکهی "شاخی
ردهش دهگهیه نیت" بگردیته وه
بیز زوری رسنستانی دههش له
زورهی ناوچه شاخاویه کانی نه
تمهه اه دههشکار ناوه است

و لاده هه سده ده کاهی باور اسیدا.
پسپوران رایان وايه که نه توه و هی
ئیلیریان Illyrians کونتريون
دانیشتوانی موتینیکردن. له
سهدهی دوهدهمدا، دولتهی روما
ئیلیریانی داگیر کرد. بارو دوخی
ئهم و لاته به برده و امی له گکران
دا بوروه، به چنددهها قوانخ تبیه
بووه، له ولاتکی سهربه خروه
بیوته و لاتکی بن دهستی هیزی
بیگانه و تاکو سهدهی پازدهه
به مجازه رایاوه.

هر لسه ره هنای سنه دمی پارده هم
دا، ئیمپراتوریه تی ئوسمانی تورک
بریاری دابوو مونتینیگرو بکاته
پاشماوهی سنه چنجه قی سکدارار.
له ماوهی چوار ساد سالی
ده سه لاتداریتی تورک به سه ر
مونتینیگرو دا، خه باتی نه پساوهی
گله مونتینیگرو بۇ ئازادى

هه میشنه بارده وام ببووه.
به گویرده سه رژیمیزی سالی
۲۰۰۲، ژماره دانیشتونی
مؤتینیگرور (۶۰، ۱۴۵) کهس
بوبون. ناماری ریتهه رهگره کان
لهم ناچوچهه دا بهم جوزه بوبون:
مؤتینیگروری ۴۳٪، صرب ۳۲٪
پوسنی ۹٪، هیلاني ۷٪، مسلمان
۵٪، کروات ۱٪. له مؤتینیگروردا
۱،۲۵۶ ولگه (مستوطنه) هن.

تله فزیون له بواره کانی
ستار مجه مده مین

راگه یساندن به کاریگر رترین
چوره کانی پیشکو وتنی میدیاکان
ههژمارده کریت، چونکه لیهک
کاتدا راسته و خودنگ و رهنگ
و وینه جولاو په خش دهکات.
بز یهکم جار له سالی ۱۹۲۷ له
ولایته یه کرگو ته کانی ئەرمە ریکا
له شاری نیزیورک بە برنامەی
تلە فریزونی په خش کراوه تا سالی
۱۹۳۹ له ۋېر تاقى كەرنەوۇدا بۇوه،
لەناوەر استى چەلە کانیش بەھەمو
جىهان بلاپوپتەوه له سالى
۱۹۶۷ بز یه کەمین جار ئەنم ئامىرە
گەيشتە عىراق. له ۱۹۶۹/۱۱/۱۸ بز
یه کەمین جار تەلە فریزونى كوردى
له كەركوک دامەزراوه و پەخشى
خۆزى دەست پېكىردو، تۈوه بۇو
بە سەرتەتايىكى باش بز ميدىاى
بىنراوى كوردى، هەرچەندە
لە سەرتادا بەرنامە کانى بە زمانى
عەربى و كوردى و تۈركمانى و
سېرىياني بۇوه. لە دوايىدا ھەمو
كاتەكانى بز زمانى كوردى تەرخان
كرى، هەر چەندە دەسى لەلتارانى
ئەسو سەرددەم بەكارىان هيتابىو بز
پلانى ژەهراوى رەشمى بە عەس
بەرامبەر كۆمەلانتى خەلگى
كوردستان. لە گەل ئە وهى ئەم
تلە فریزونە مەرام و نيازىكى خراپى
لە پاشتەوه بۇو، بەلام خزمەتىكى
زۇرى مىڭزۇوي راكە ياندىنى

rêzê (enteresant) bû. Mirovek xweş sohbet, balkışandî û gelekî xweş axaft bû... Min bavê xwe bi temenekî nûgihiştî de wenda kir, lê min gelek hez dikir ku ew agahdarî armanc û rî jiyanâ min bûbuya. Ji ber ku eve ji bo min gelek giringe." Di derbarê 50 sal derbasbûna li ser Komeleya Xwendekarê (Zanîngeh û Dawiya Navendî) Kurdên Şamê, li hejmara 398 Çiriya Duyê 2008 ê rojnameya Dengê Kurd (Organa Partiya Demokrata Kurd Suri) yê bi zimanê Erebî de li ser damezrandina Komeleyê û rola Cemşîd Bedirxan de wiha hatiye nîvîsandin: Ji bo pencemîn

Salvegera damezrandina hevbendiya xwendekarên Kurd li dawiya navendiyê Dîmeşq(Şam)ê bi heman awayî hevbendiya xwendekarên Kurd li Dîmeşqê, bi destpêkirina xwedê jê razî Cemşîd Celadet Bedirxan, hevbendiya xwendekarên Kurd li dawiya navendiyê Dîmeşq li payiza 1957 an hate damezrandin, ku ew bi xwe hate ew tebeqeya em lê nîştecih buyîn. Sêx Mihyeddîn, Husêñ Kikî û Mihemed Salih Cuma jî li gel da bun û li gel xwendekarên dinêñ li Taxa Kurdan.

Di destpêkê de Cemşîd axaftin li ser derbarê giringiya damezrandina civînê kir ku hemû xwendekarên Kurd yên dawiya navendiyê Dîmeşq li xwe bigirê, ji bo çareserkirina kêşeyan rênîşana wan bê, amojariya wan bike û yarmetiya wan bide. Her wiha peywendi li gel civîn û semîneren xwendekarên Kurd li hundir û derive dirûst bike. Bi warê xwendîn û nîştimanperweriyê ve û şandina nûneran ji bo kongre û hevdîtinan amadekari dikirin.

Cemşîd û Mihemed Salih Cuma û Dawid Hersan û Xelîl (Kobanê bu) wekî endamên lîjneya kombestê hatin hilbijartîn û her wiha şâ'îrê mezinê Kurd Hejar û parêzer Elî Fetah Dizeyî (Kurdê Kurdistana Iraç bu û wê demê li Dîmeşq bu) yarmetiya me kirin. Ji bo nîvîsîna peyrewa kombest û sazdana hinek çalakiyên qutabiyan (Pîşeyî û Nîştimanî) û bi vê jî gelek xwendekarên Kurd ji Cizfrê û Çiyayê Kurmanca û Kobanê pêkve civiyan, lê belê gelek mixabin çalakiyên vê civînê bi hoy û sedema seferkirina Cemşîd ya Elmania bi mebesta dirêjepêdana bi xwêndîna xwe ya li zanîngehê berdewam nebu. Eve jî bu hoy û sebeba ji hevdû vejetîna xwendekaran û hejmarek ji wan jî dev ji xwendinê berdan. Her wiha ji ber nemana azadiya demokratian û desteser kirina xwendekarên çalak

jî, tevgera nîştimanî û xwendekarî jî tûşî nehametiye hatin û karkirina wan kêm bû. (Mixabin di rojnameyê de navê nîvîskarê vê gotarê nehatiye nîvîsandin)

Her wiha Dr Mihemed Salih Cuma ku di demekî hevaleke herî nêzîkê Dr Cemşîd Bedirxan bû li hevpeyvîneke taybet de (Hewlîr (22.12.2008)) di derbarê rola Dr Cemşîd Bedirxan yê li rîexistina komeleya xwendekarên Kurd û tevgera Kurdî de wiha dinirxîne. Min Cemşîd li sala 1956 an de nas kir, wê demê me pola dehan dixwend. Ji bo xwendinê em jî wekî gelek xortên Kurd

me bendên peyrewê nîvîsand, me xwest ji aliye mafperwerî de bingehêk çebikin. Ji ber wê yekê me li gel Mam Hejar û Alî Fetah Dizeyî hevdîtin pêkanî û peyrewê me nîşa wan kir. Pişti ku li ser peyrewê me hinek guhertin çêkir û paşê jî me çap û belav kir û êdî me dest bi rîexistinê kir. Rîexistina me li salê 1956 an de û heta 59 an ku ez li wir bûm, gihiş hemû Şam, Cizîr û Çiyayê Kurmanca. Her çiqas rîexistineke büyük bû lê dîsa jî gelekî zû belav bû. Cemşîd li sala 1958 an çû Ewrupa û ez jî li dawiya sala 59 an çûme Ewrupa. Li 24.12.1959 an de

hevdû qût bû. Em her dû jî endamê Partî bûn û me li gel hevdû kar dikir. Cemşîd Bedirxan li nav Partî de her wiha li nav xwendekarên Kurd leqê Elmania de û pêkanîna rîexistinê Ewrupa de û rîexistina Partiya Demokrata Kurdistanê ya li Ewrupa de rolekî serekî dilîst. Li pêkanîna rîexistina Pdk Ewrupa de 22 şubatê 1960 ez û Cemşîd jî ji Suriyê beşdar bûbûn. Ew cara yekem bû ku Partî li Ewrupa dihate birêxistin. Birastî Cemşîd Bedirxan xwedî eqlekî Ewrûpî û gelek jîr û zana bû. Ev yek jî semîner û civînê

Dr. Cemşîd Bedirxan - 1960

vekiribûn. Armanca me ew bû ku em dostê xwe zêde bikin û dijminên xwe kêm bikin. Cemşîd bi taybet di vî warî de gelek jîhatî bû. Me xewneke pir bilind hebû ew jî xewna

pirsa Kurd bidin zanîn. Ji ber ku wê demê dijî Kurdan ragihandineke gelekî xerab ji destê Ereb, Türk û Farisan ve dihate meşandin. Ci naveke xerab hebe li Kurdan dixistin û tiştîn baş ji bo xwe dihiştin. Me nedigot em ji gelên Ereb Türk û Faris baştîrin, lê me digot em ji wan kêmter nînîn û em jî wekî wan dixwazin ji bo gelê xwe kar bikin. Ji bo wê yekê ne tenê xewna Cemşîd xewna me bi awayeke giştî Kurdistaneke azad bû û ji bo wê yekê jî me kar dikir. Cemşîd yek ji wan rewşenbîrên Kurdistanî bû. Peywendiyê wî li gel kesayetiyen her çar perçeyen Kurdistanê re hebû. Her wiha peywendiyeke wî yê gelekî baş li gel Nureddin Zaza û Ismet Şerîf hebû. Li gelek zanîngeh û bajarê Ewrupa me semîneran li dardixist eve jî feydeyeke wê yê baş hebû.

Her wiha em di wê demê bubun endamê Yekîtiya Xwendekarê Cîhanî jî, eve jî karekî gelekî baş bû. Li sala 1964 an de em bun endam. Her wiha em jî di hemû semîner û civînê Yekîtiya Xwendekarê Cîhanê de besdar dibun.

Gelek bîranînên min li gel wî hebun. Wekî mînak berî ku em herin semînerekî me karê xwe parve dikir. Dema em beşdar jî dibun me bi awayeke rîkûpêk semîneren xwe pêşkêş dikirin

Mam Celal û Dr. Cemşîd Bedirxan

ji Qamişlo çûne Şamê. Li wir me peywendi li gel Kurdên Şamê kir. Yek ji wan kesên ku me peywendi li gel kir Cemşîd Bedirxan bû. Em gelek caran ji ber pirsa Kurd diçûn mala Rewşen Bedirxan. Ji ber ku temenê min û Cemşîd Bedirxan wekî hev bû peywendiyeke me yê gelekî baş hebû.

ez giham Munih, Elî Dizeyî hate pêşwaziya min û ez çûm mala wî. Yanî peywendiye min û Cemşîd ji salê 1956 an heta 63 an gelekî xurt bû. Em her du jî li Munih bûn lê pişti ku ez çûme Rojhilata Elmania peywendiye me piçek ji

wî de bi zelaî dihate xuyan. Li ser xebata me jî Komeleya Xwendekarên Kurd li seranseri Ewrupa rolekî mezîn dît. Ji Yunan heya Fransa, Ji Ingîlîstan heya Swêd, dewletên Iskandînawî hinek dewletên rojhilat jî me şaxen komeleyê

Kurdistaneke azad û serbixwe bû. Xewna me bi awayeke giştî ew bû ku em welatê xwe rizgar bikin. Ev xewneke gelek Kevin bû lê ji bo me rîk ketibû. Da ku em bikaribin li civat û zanîngeh Ewrupa de

(Dr. Cemşîd û dayika xwe Rewşen Bedirxan)

MÎRÊ DAWÎ DR CEMŞÎD BEDIRXAN

Dr Cemşîd Bedirxan kurê Mîr Celadet Alî Bedirxan û Şahjina Kurd Rewşen Bedirxana neviyên Mîr Bedirxanê Cizîra Botan e Dr Cemşîd Bedirxan kurê Mîr Celadet Alî Bedirxan û Şahjina Kurd Rewşen Bedirxana neviyên Mîr Bedirxanê Cizîra Botane. Ew li 09.11.1939 an de li Şamê ji dayik bûye. Her wiha ew jî wekî bav û kalêñ xwe yên piştî Mîrektiya Botan ku hatibûn nefikîrin ji dûrî axa bav û kalan li derveyî welat mezin bûye. Bedirxan xwendina xwe ya seretayî li Şamê qedandiye. Piştî wê li xwendingeşa (Brimana) ya li Lubnanê berdawama xwendina xwe ya navendî kiriye û careke din ji bo xwendina dawiya navendî vegeriyaye Şamê. Li Şamê xwendingeşa Emerîkî û Orlhodoxiê de xwendina xwe ya bilind jî qedandiye. Li sala 1958 an de li ser wasiyeta bavê xwe Mîr Celadet Alî Bedirxan ji bo xwendina bîzîşkî diçe Elmania. Bedirxan 19.09.1975 an de li gel Michield xanim dizewice û du zarokêñ wî yên bi navê Curd û Evîn çêdibe. (Curd û Evîn li Elmania dijîn. Dr Curd xwendina xwe ya bîzîşkî qedand û niha li nexweşxaneyê Elmania karê bîzîşkî dike. Evîn jî li Elmania xwendina Pedagojî qedand û li wir kar dike. Her wiha ew li gel Jiyan Bedirxan tevî jiyana hevjîniyê bûye.) Ew li sala 1959 an de li Elmania dest bi xwendina bîzîşkî dike û li sala 1968 an de bi pileyeke baş doktoraya bîzîşkîye werdigre. Her wiha li gelek nexweşxaneyê Elmania û nêzîkî du salan jî li nexweşxaneyê Parisê de karê bîzîşkîye dike. Ji bo xizmetkirina gelê Kurdistanê û vekirina nexweşxaneyeye taybetî, li temmuza sala 1970 an de piştî beyana adarê seredana başûrê Kurdistanê dike. Li bajarê Hewlîrê dixwaze nexweşxaneyeye taybet veke. Lî mixabin ji ber astengiyê sîstema hikûmeta wê demê nikare wê daxwaz û projeya xwe bi cih bike. Li wir neçar dimîne û careke din vedigere Elmania. Lî dema şoresê li başûrê Kurdistanê destpêdike. Ew jî rola xwe ya serekî di alfakîriyê derman û pêdiviyê tendirustiyê

(Dr. Cemşîd û xwişka xwe Sînemxan Bedirxan)

de dibîne û bi vî awayî jî alîkariyeke ber bi çav li tevgera Kurdistanî dike. Li salêñ 1985 û 86 an de bi nasnameyeke din û bi naveke din bi awayeke veşartî seredana cîh û ware, bav û kalêñ xwe Cizîra Botanê dike. Li wir nêzîkî du mehan dimîne û bajarê Şîrnex, herêma Botan û gelek bajarêñ bakûrê Kurdistanê

digere. Her wiha ji bo derfeteke xebatê lêkolîn û hevdîtinan pêk tîne. Lî mixabin li wir jî ji ber bindestiya welat û astengiyê dewleta Tirk nikare li wir zêdetir bimîne û dîsa bi neçarî vedigere Elmania.

Her wiha Bedirxan bi awayeke kara li

damezrandina Komeleya Xwendekarêñ Kurd (Li Şamê) û her wiha komeleya Xwendekarêñ Kurd li Elmania û rêxistina Partiya Demokrata Kurdistanê ya şaxê Ewrupa de dibîne. Ji ber rewşeka taybetî dev ji kar û çalakiyêni siyâsi berdide û êdî zêdetir giringiyê dide karê xwe tenduristiyê. Dr

Cemşîd Bedirxan li sala 10.12.1999 li Brezilya yê koça dawî dike û termê wî li bajarê Koblenz a (Elmania) dispêrin axê. Dr Cemşîd Bedirxan ji derveyî zimanê Kurdi, zimanê Erebî, Ingilîzî, Fransî, Elmanî, Tirkî û Portogalî bi awayeke baş dizanî. Bedirxan berî ku koça dawî bike, li nameyeke

rewşenxan, sinemxan, cemşîd 1957 şam

taybetî de, ji bo keça xwe Evin Bedirxan hinek hestêñ xwe wiha parve dike.

"Min gelek xema azadiya xwe dixwar. Li demêñ xwendina Zanîngehê de her wiha heta piştî zanîngehê jî ez difikirîm ku li karê xwe de bigihîjim asta pîsporî an ji profesyoneliyê û bikaribim debara xwe jî bi dest bixim. Her wiha gelek gumanî meseleya fêrbûnê jî bûm. Ez ne feylesofim û ne jî teorisyenekî zanistî me, lê heta niha ez gihiştîme wê dûvcûnê ku her tişt hokara xwe heye. Zanist û perwerde jî dikarin van tiştan ronahî bikin. Bi girêdana çend pêşniyarek ku dawîya ho-karan digere û piştî dozîna encamê jî dikarê kontrolê li ser meselayan bike..

Tenê li serdema xwendina zanîngehê de min gelek hewldanêñ lêkolîna vê meseleyê da. Ewêñ ku ji nişkê ve têne holê. Bi kurtî meseleyêni ji nişkê ve wiha bûn ku weku hêviyek bun ji bo eşkere-kirina çend nihêniyek û kontrolkirina wê meseleya ku armanca me têdabûn..."

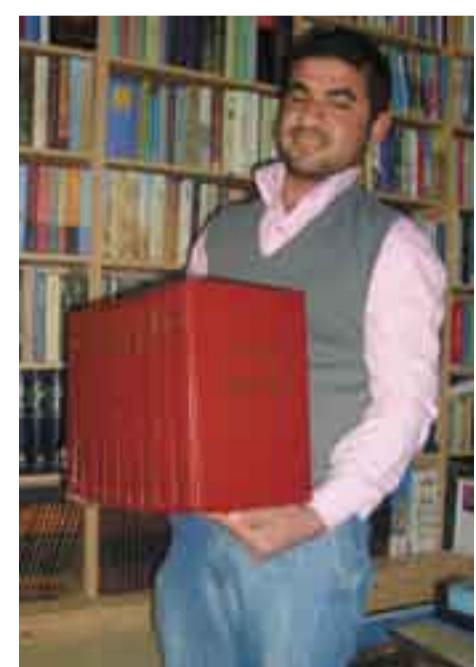
Ev name li 22.11.1999 an de ji hêla Cemşîd Bedirxan ve hatîye nivîsandin û bi merema destpêkirina xwendina Evîn Bedirxan yê zanîngehê hatîye nivîsandin. Piştî name gihiştîye destê Evîn Bedirxan, çend seetek din jî nûçeya koçkirina bavê xwe dibihişe. Her wiha keça Dr Cemşîd Bedirxan, Evîn Bedirxan di derbarê vê nameya bavê xwe de wiha dibêje: "Li wan rojan min çendîn caran wê nameyê dixwend û her dubare dikir. Ew peyvîn wî yên li wê nameyê de, bandoreke mezin li ser bîrêñ minêñ li zanîngehê kir. Bi derbasbûna salan min karî bi şirovekirinê ramanêñ wî, ji bo xwe ramanek peyda bikim."

Birastî dema ku min demêñ xwe li gel bavê xwe derbas dikir, ew dem ji bo min gelek giranbiha bûn û ew her li bîranînêñ min dane. Zanyariya wî ya bi awayeke giştî gelek berfireh hebû û bi taybet li ser fêrbûna zimanen gelek berfireh û giranbiha bûn. Ev tişteke nebalkêş bû ji bo min, ji ber ku ew miroveke gelek ji derveyî

ئىنسكلاپيدىيەت ھەولىر بە چاپكراوى گەيشتە كورستان

تابىيەت بە بەدرخان شەممە ۱۸/۱۲/۲۰۰۹ لە رىگەي فرۆكەخانىي تىنۇدەولەتى ھەولىر لەلایەن د. عەبدۇللا ئەلىاوهىي سىرۇكى لىيېنەي بالائى ئامادەكاري ئىنسكلاپيدىيەتىنەن ھەولىر لە ولاتى لوبىان چاپى بىرۇقشىنى يەكمىي ئىنسكلاپيدىيەت ھەيتىيەوە كورستان، لەم بارەيدۇدە. عەبدۇللا عەلىاوهىي تابىيەت بە بەدرخان گوتى: شەرىفيكى كەورەيدە پاش "5" سال لە كاركىرن و شەونخۇنى بەھىمەتى لىيېنەي بالائى ئامادەكار ھەواوبۇ، ھەرودەها حەميد بەدرخان بەرپرسى دەزگايى چاپ و بلاوکردنەوەي بەدرخان لە بەرامبەر گەيشتنى ئىنسكلاپيدىيەت ھەولىر گوتى: دەبىن پېشى ھەر شىنىك پېرۇقىزىي و دەستخوشى ھەرىيەك لە لىيۇنەي بىلا-. د. مۇلۇود ئېبراهىم حەسىن" د. ئومىيد جۆزەلى و فەرىدى ئاسسەردو حەميد ئەبىو بەكر بەدرخان و كارمەندانى دەزگايى چاپ و بلاوکردنەوەي بەدرخان و ھەلمىرو دېزايىنەر و عەبدۇلەرەمان معەرۇف و مەممەد زادە ئوسمان پېرداوادو مەساعىدى مەلا ھەمزە شېرىزادەفقى و رەحيمى سۈرخى و ئەيوب يوسف و بەدرخان يوسف و يوسف ئەبوبەكر و ھەممۇ و قۇتۇڭرافەر و نۇرسەرەر و ھەممۇ ئەم كەسە بەشەرەقانەي كە ھاواكارىپىان كەرىن، سەرەپارى خەمھۇرى و بەھانەتىنەن كەرىن، سەرەپارى خەمھۇرى و جىڭىرى سەرۇكى هەرىمەتى كورستان كە رۇزىانە لە لىيۇنەي بالائى ئىنسكلاپيدىيەت ھەولىرى دەپرسى و لە گۆتايىشدا ئەم خەرجى چاپكەدنى گرتە ئەستقى.

ئىنسكلاپيدىيەت ھەولىر بىرىتىيە لە "10" بەش و بەشەكانىش پېكھاتۇون لە: "جوگرافيا، شۇينەوارو كەلەپۇور، مىئۇوو كۆن، مىئۇوو شارستانى، مىئۇوو كۆن، مىئۇوو ماھۆرخ، شارستانى، كۆمەللايەتى، كەشتىنامە و بېرمۇرى، گەركەكان، تەندىرسەتى، ئەدەب، بىيەگرافىي نۇرسەران، فۇلكلۇر، ھونەر، بىيەگرافىي ھونەرمەندان، كەسايەتىيە نادارەكان، رۇزىنامەنۇرسى، وەرزش، پاشبىند، ناۋەرۆك" كە بىرىتىيە لە "500" لايەرە زىباتر لە "5000" وينەو بە هەزارەها بابەت و زانیارى لەسەر ھەولىر، ئىنسكلاپيدىيەت ھەولىر لە بلاوکردنەكانتى دەزگايى چاپ و بلاوکردنەوەي بەدرخانە، لەكانتى گەيشتنى ھەممۇ ئىنسكلاپيدىيەت بەسەر كەتىخانە كان دابەش دەكريت.

ئىنسكلاپيدىيەت ھەولىر

ئە

بەدرخان يەكمەنەفتەنامەي ئەھلى ئازادە، دواي راپەرین ژمارە سفرى لە ۲۰۰/۱۰/۲۲ لە سليمانى دەرچووەو ھەممۇ ۸ و ۲۲ ئىمانگىك دەزگايى چاپ و بلاوکردنەوەي بەدرخان لە باشۇرى كورستان دەرىدەكتات

ناونىشان:
كورستان، ھەولىر، شەقامى ئاراس،
باٽەخانى سەددارى،
نۇرمال: ۶۶ ۲۵۱، ۶۶ ۲۷۹،
مۇبايل: + ۹۶۴ ۷۵۰ ۴۵۵ ۵۷۸،
سليمانى، باٽەخانى رەحيمى مەلا عەلى
مۇبايل: + ۹۶۴ ۷۷۰ ۱۵۹ ۸۵۵۴

■ راۋىيىتىكاري مىئۇوو: د. عەبدۇللا ئەلياوهىي
■ راۋىيىتىكاري زمانەوانىي: دۈريما عومەر ئەمەن
■ راۋىيىتىكاري رووناتكىبىرىي: د. ئازاد حەممە شەريف
■ راۋىيىتىكاري كلتۈورى: خالىد جوتىار
■ راۋىيىتىكاري ھونەرى: محمدەمەد زادە
■ بەشى كۆمبىوتەر: ئەيوب يوسف ئەبوبەكر

- خاونە ئىمتىازو بەرپەرى بەرپرس: حەميد ئەبوبەكر بەدرخان (۰۷۵۰۴۵۵۸۷۸)
- بەرپەرى نۇرسىن: عەبدۇلەرەمان مەعروف (۰۷۵۰۴۶۳۸۵۴۱)
- سەتافى كارا: كازم عۇسرەر دېباغ، ھېمن جەمیل، ھەواراز مەممەد، مەممەد قەتەح، مەسۇرى مەلا ھەمزە، حەسيبە بايغۇلى.
- نەخشەسان: ناسۇر حەسەن ئەممەد (۰۷۵۰۴۴۷۱۸۲۱)

بەدرخان
Bedirxan

www.bedirxan.net
www.bedirxan.com
bedirxan@yahoo.com

■ سەرەپەرەشتىرىي سایت: فەرھاد پاپير - نەتمانى